

The mark of
responsible forestry

Woodmark Generic Standard and Checklist

Woodmark Vispārējais standarts un pārbaudes punktu saraksts

Adapted for:	Latvia
Date:	10/2014
Version:	1.4-1 (based on ST-FM-001-07)

Adaptēts:	Latvijai
Datums:	10/2014
Versija:	1.4-1 (pamatojoties uz ST-FM-001-07)

Soil Association Woodmark • South Plaza • Marlborough Street • Bristol • BS1 3NX • UK
Telephone (+44) (0) 117 914 2435 • Fax (+44) (0) 117 314 5001 • Email wm@soilassociation.org
Soil Association Certification Ltd • Company Registration No. 726903 • A wholly-owned subsidiary of the Soil Association Charity No. 206862

Scope

The Woodmark Generic Standard has been designed for use worldwide in FSC forest management evaluations where there is no existing FSC accredited national standard.

Darbības joma

Woodmark Vispārējais standarts ir paredzēts lietošanai jebkurā valstī, veicot meža apsaimniekošanas novērtējumu atbilstoši FSC prasībām, ja nav FSC akreditēta nacionālā standarta.

Purpose

This checklist has been designed to comply with FSC-STD-20-002 (v3.0; 2009) Structure, content and local adaptation of Generic Forest Stewardship Standards.

This checklist presents the Soil Association Woodmark Forestry Standard. The checklist has been designed for use:

- As the basis for development of a regionally specific standard, prior to a forest evaluation
- As the basis for self assessment by a forest manager or owner
- As the basis for a Woodmark scoping visit
- As the basis for a Woodmark evaluation

Mērķis

Šis pārbaudes punktu saraksts ir izstrādāts atbilstoši standartam FSC-STD-20-002 (v3.0; 2009)

„Vispārējo meža uzraudzības standartu struktūra, saturs un adaptācija vietējiem apstākļiem”.

Šis pārbaudes punktu saraksts veido Soil Association Woodmark Meža apsaimniekošanas standartu.

Pārbaudes punktu sarakstu izmanto:

- *kā pamatu reģionālo standartu izstrādāšanai pirms meža novērtēšanas;*
- *kā pamatu meža apsaimniekotāja vai īpašnieka pašnovērtējumam;*
- *Woodmark apmeklējuma laikā kā pamatu darbības jomas noteikšanai;*
- *kā pamatu Woodmark novērtējumam.*

Layout of the standard:

The FSC Principles and Criteria of Forest Stewardship

The Standard is designed to follow the FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship (FSC-STD-01-001 (v4.0; 2002).

The Standard is divided into 10 sections, each corresponding to one of the FSC principles. The principle itself is written across the top of each section in a grey shaded row.

Beneath each FSC principle the Standard lists each of the FSC criteria. The criteria are also in grey shaded rows, stretching across the first two columns of the table.

Standarta struktūra:

FSC Meža uzraudzības principi un kritēriji

Standarts ir izstrādāts, ievērojot FSC Meža uzraudzības principus un kritērijus (FSC-STD-01-001 (v4.0; 2002)).

Standarts ir sadalīts 10 nodalījās, no kurām katras atbilst vienam no FSC principiem. Virs katras sadaļas pelēkajās ailēs ir dots principa formulējums.

Zem katras FSC principa standartā ir aprakstīts katrs FSC kritērijs. Kritēriju apraksts arī dots pelēkajās ailēs virs pirmajām divām tabulas slejām.

The Woodmark Standard

Each page of the table is divided into 4 columns.

The first column lists all the Soil Association Woodmark indicators for a given FSC Criterion. For example, beneath FSC criterion 1.1 there are three Woodmark indicators, numbered 1.1.1, 1.1.2 and 1.1.3. The Woodmark indicators explain what the owner/manager has to achieve in order to fully meet the FSC criterion. The section on scoring, below, explains what happens if the manager meets some of the indicators but not others, only partially meets the indicators, or feels that the indicator is inappropriate or inapplicable.

The second column lists 'Verifiers'. Verifiers are simply elements of evidence that the inspector can use to verify that the Woodmark indicators are met. Sometimes the verifier is a document, such as a written policy or a map; sometimes the inspector can verify the indicator by talking to the forest manager, to workers, or to other people involved with the forest enterprise; sometimes the inspector can verify the indicator by making an observation in the forest itself. The forest manager does not have to have all the documents mentioned as possible verifiers – the listed verifiers are just examples. If a particular document does not exist the inspector will look for another way of confirming that the criterion has been met.

The third column has several different purposes, depending on the purpose the generic standard is being used for.

- When the standard is being used as the basis for **development of a regional standard**, the third column is used to record local or regional information and comments that will help tailor the standard to the particular region and situation it is being used in. For example, FSC Criterion 2.2 refers to communities with legal or customary tenure. The local guidance column for the first Woodmark indicator requests information about local communities that have customary or use rights. This information will be annotated before a full inspection, and used to create a regional version of the standard for a specific forest evaluation. Parts of the standard may also be modified during this process – where there is a regional consensus as to what constitutes good forest management on some particular issue, or in a given situation. The only thing that cannot be changed during this process of regionalisation is the FSC Principles and Criteria – these can only be changed by FSC.

An additional and important aspect of regionalisation is that stakeholders and the forest manager are provided with an opportunity to comment on the standard before the evaluation visit. The forest managers' comments will be considered at the same time as the comments of other consultees.

- When the standard is being used for **self assessment** by a forest manager or owner, the third column can be used for recording the forester's comments or questions. These might be notes about the location of relevant documentation, or aide memoires to remind the manager how the particular indicator is met. The forest manager can also use this as the basis for comments or questions to Woodmark – for example to clarify what is meant by a particular indicator.
- The third column can also be used by the inspector during a **pre-evaluation or 'scoping' visit**. In this case the inspector will record observations in the column, and make notes about any aspects of the standard that the forest owner or manager does not comply with. The main gaps will then be summarised in a pre-evaluation report for the forester owner/manager. The inspector will also try to record as much local information as possible during the visit, to help make a properly regionalised standard for the full inspection visit.

- Finally, the third column is used by the inspector during a **full evaluation** to record their observations and comments. The inspector will be creating a record of what was seen or observed in order to verify a particular Woodmark indicator, whether anything was missing, or any other information which is relevant to the inspection.

The fourth column is only used for a full evaluation. The column is there for the inspector to provide a ‘score’ for each Woodmark indicator, and each FSC Criterion. The scoring system is described below:

Woodmark standards

Tabulā ir četras slejas.

Pirmajā slejā ir uzskaitīti visi Soil Association Woodmark indikatori konkrētajam FSC kritērijam. Piemēram, zem FSC 1.1. kritērija ir norādīti trīs Woodmark indikatori ar numuriem 1.1.1., 1.1.2. un 1.1.3. Woodmark indikatori paskaidro, kas īpašiekam/apsaimniekotājam ir jānodrošina, lai panāktu atbilstību FSC kritērijam. Zemāk sadaļā, kur aprakstīta punktu skaitīšana, ir paskaidrots, kas notiek, ja apsaimniekotājs nodrošinājis atbilstību dažiem, bet ne visiem indikatoriem; ja apsaimniekošana tikai daļēji atbilst indikatoriem; vai ja apsaimniekotājs uzskata, ka indikators nav atbilstošs vai piemērojams.

Otrajā slejā ir uzskaitīti „Pārbaudes līdzekļi”. Pārbaudes līdzekļi ir vienkārši pierādījuma elementi, kurus auditors var izmantot, lai noteiku atbilstību Woodmark indikatoriem. Dažkārt pārbaudes līdzeklis ir dokumenti, piemēram, apsaimniekošanas plāns vai karte; citreiz auditors var pārbaudīt atbilstību indikatoram, aprunājoties ar meža apsaimniekotāju, strādniekiem vai citām personām, kas saistītas ar meža apsaimniekošanas uzņēmumu. Citkārt auditors var pārbaudīt atbilstību indikatoram, pats veicot novērojumu mežā. Meža apsaimniekotājam nav nepieciešami visi dokumenti, kas norādīti kā iespējamie pārbaudes līdzekļi. Konkrētie pārbaudes līdzekļi minēti tikai piemēra pēc. Ja kāds konkrēts dokuments netiek izmantots, auditors atradīs citu veidu, kā noteikt atbilstību kritērijam.

Trešajā slejā ir norādīti vairāki atšķirīgi mērķi atkarībā no tā, kādam mērķim tiek izmantots vispārējais standarts.

- Izmantojot standartu kā pamatu **reģionālā standarta izstrādei**, trešajā slejā atzīmē vietējas vai reģionālas nozīmes informāciju un komentārus, kas palīdzēs pielāgot standartu attiecīgajam reģionam vai situācijai, kurā tas tiek izmantots. Piemēram, FSC 2.2. kritērijs attiecas uz sabiedrību, kurai ir likumīgas vai tradicionālās īpašuma tiesības. Pirmā Woodmark indikatora reģionālo vadlīniju slejā ir jānorāda informācija par vietējām kopienām, kurām ir tradicionālās vai lietošanas tiesības. Šī informācija tiks anotēta pirms galīgās pārbaudes un izmantota, lai izstrādātu standarta reģionālo variantu konkrētam meža novērtējumam. Šajā procesā dažas standarta daļas var arī izmainīt, ja reģionā pastāv vienprātība par to, kas ir laba meža apsaimniekošana, kādā konkrētā jautājumā vai situācijā. Vienīgais, ko nevar mainīt šajā reģionālās adaptācijas procesā, ir FSC principi un kritēriji, jo tos var mainīt tikai FSC.

Vēl viens svarīgs reģionālās adaptācijas aspekts ir tas, ka ieinteresētajām pusēm un meža apsaimniekotājam tiek dota iespēja izteikt komentārus par standartu pirms novērtējuma apmeklējuma. Meža apsaimniekotāja komentāri tiek ņemti vērā kopā ar citu konsultācijās iesaistīto pušu komentāriem.

- Ja meža apsaimniekotājs vai īpašnieks izmanto standartu **pašnovērtējumam**, trešajā slejā var atzīmēt mežziņa komentārus vai jautājumus. Meža apsaimniekotājs te var norādīt attiecīgo dokumentu atrašanās vietu vai lakoviski aprakstīt, kā tiek nodrošināta atbilstība

attiecīgajam indikatoram. Meža apsaimniekotājs var arī atzīmēt šajā slejā komentārus vai jautājumus, ko vēlas uzdot Woodmark, piemēram, lai noskaidrotu, ko nozīmē konkrētais indikators.

- *Auditors var izmantot trešo sleju arī **iepriekšējā novērtējuma** vai „**darbības jomas noteikšanas**” **apmeklējuma** laikā. Šajā gadījumā auditors šeit apraksta novērojumus un atzīmē tos standarta nosacījumus, kurus meža īpašnieks vai apsaimniekotājs neievēro. Tad galvenās neatbilstības tiks apkopotas meža īpašnieka/apsaimniekotāja iepriekšējā novērtējuma ziņojumā. Apmeklējuma laikā auditors arī centīsies atzīmēt pēc iespējas vairāk informācijas, lai pirms galvenā novērtējuma varētu sagatavot reģionālajai situācijai atbilstošāku standartu.*
- *Visbeidzot auditors izmanto trešo sleju **galvenā novērtējuma** laikā, lai atzīmētu savus novērojumus un komentārus. Auditors sastāda ziņojumu par redzēto vai novēroto, lai noteiku atbilstību attiecīgajam Woodmark indikatoram, konstatētu, vai kādas informācijas netrūkst, vai atzīmētu jebkādu citu būtisku informāciju.*

Ceturto sleju izmanto tikai galvenā novērtējuma laikā. Slejā auditors ieraksta katram Woodmark indikatoram un katram FSC kritērijam atbilstošo punktu skaitu. Punktu skaitīšanas sistēma ir aprakstīta zemāk:

Scoring

The Woodmark certification system is based on the recording of factual observations by the inspector, and secondly on the inspector's professional judgement as to whether each Woodmark indicator and FSC Criterion has been met. However, Woodmark does not insist on perfection. There will be few forest managers who can meet every one of the indicators consistently.

For each Woodmark indicator, the inspector will mark the fourth column with the appropriate symbol (see key below):

Y or 3= Indicator has been met,
N or x = Indicator has not been met or
NA = Indicator is not applicable in this situation.

These marks do not have a rigid effect on the certification decision, but will show the general level of compliance and non-compliance.

The next stage is more important for coming to a decision. For each FSC criterion, the inspector will recommend a score of between 1 and 5, on the following basis:

1. Major Non-Compliance. Performance on the criterion as a whole does not constitute good stewardship of the forest resource. There is either evidence of poor stewardship, or a significant risk that problems will result if corrective action is not taken;
A non-compliance shall be considered major if, either alone or in combination with further non-compliances of other indicators, it results in, or is likely to result in a fundamental failure to achieve the objectives of the relevant FSC Criterion in the Forest Management Unit(s) within the scope of the evaluation.
continue over a long period of time, or
are repeated or systematic¹, or

---

¹ The certification body shall determine whether the number and impact of a series of minor non-compliances identified during sampling is sufficient to demonstrate 'systematic' failure (i.e. failure of

affect a wide area, or
are not corrected or adequately responded to by the forest managers once they have been identified.

A Major non-compliance will generally result in a Pre-Condition or Major Condition.

2. Minor Non-Compliance. The most important indicators of the criterion are met, but there are elements that should be improved to ensure that good stewardship is maintained in the long term;

A non-compliance may be considered minor if:

it is a temporary lapse, or

it is unusual/ non-systematic, or

the impacts of the non-compliance are limited in their temporal and spatial scale, and

prompt corrective action has been taken to ensure that it will not be repeated, and

It does not result in a fundamental failure to achieve the objective of the relevant FSC Criterion.

A Minor non-compliance will generally result in a Condition or Observation.

3. Compliance. A score of 3 is what would be expected from a well-managed enterprise of the size, type and complexity of the applicant. This level of achievement represents good forest stewardship.
4. Strength. A score of 4 represents a particularly high level of performance for the criterion. A score of 4 could be awarded when the forest management enterprise has had to overcome particular obstacles to achieve the level of performance shown, or scores particularly highly on some aspects of the criterion, though not on others.
5. Strength. A score of 5 would be awarded for outstanding performance on a particular criterion. A score of 5 recognises outstanding merit in achieving the criterion, through innovative or state of the art management. A score of 5 could be awarded for technical, social or environmental aspects of the management.

Punktu skaitīšana

Woodmark sertificēšanas sistēmas pamatā ir auditora faktisko novērojumu atzīmēšana un, otrkārt, auditora profesionālais atzinums, vai tiek nodrošināta atbilstība katram Woodmark indikatoram un FSC kritērijam. Tomēr Woodmark neprasā nodrošināt pilnīgu atbilstību. Tikai daži meža apsaimniekotāji spēj konsekventi panākt atbilstību visiem indikatoriem.

Katram Woodmark indikatoram auditors ceturtajā slejā norādīs atbilstošo simbolu (skat. zemāk):

Y vai 3= indikatora prasības izpildītas;
N vai x = indikatora prasības nav izpildītas vai
NA = indikatoru nepiemēro šajā situācijā.

Šīs piezīmes neietekmē galīgo sertifikācijas novērtējumu, taču tās parāda vispārējo atbilstības un neatbilstības līmeni.

Nākamajam posmam ir lielāka nozīme lēmuma pieņemšanā. Katram FSC kritērijam auditors piešķirs noteiktu punktu skaitu no 1 līdz 5 šādi:

---

management systems). If this is the case then the repeated instances of minor non-compliances shall constitute a major non-compliance.

1. *Būtiska neatbilstība.* Kritērija nosacījumu izpilde kopumā neatbilst labai meža resursu apsaimniekošanai. Ir pierādīumi, kas liecina par sliktu apsaimniekošanas praksi vai pastāv nopietns risks, ka radīsies problēmas, ja netiks veiktas korektīvas darbības. Neatbilstība tiek uzskatīta par būtisku, ja atsevišķi vai kopā ar citām neatbilstībām citu indikatoru prasībām tā var vai varētu novest pie situācijas, kad meža apsaimniekošanas vienībā(s) netiek sasniegti attiecīgā FSC kritērija mērķi, ņemot vērā novērtējuma apjomu;
ja tā pastāv ilgāku laiku; vai
ja tā atkārtojas vai ir sistematiska², vai
ja tā ietekmē plašāku teritoriju, vai
ja pēc tās konstatēšanas meža apsaimniekotājs neveic korektīvas darbības vai to nenovērš.

Būtiska neatbilstība parasti veido priekšnosacījumu vai būtisku nosacījumu.

2. *Nebūtiska neatbilstība.* Svarīgākās kritērija indikatoru prasības ir izpildītas, taču daži aspekti ir jāuzlabo, lai nodrošinātu labu meža apsaimniekošanu ilgtermiņā; Neatbilstību var uzskatīt par nebūtisku, ja:
tai ir pagaidu raksturs; vai
tā ir neierasta/nesistemātiska; vai
neatbilstības ietekme ir ierobežota laikā un teritorijā; un
nekavējoties ir veiktas korektīvas darbības, lai nodrošinātu, ka tā neatkārtosies; un
tā neveido situāciju, kad netiek sasniegti attiecīgā FSC kritērija mērķi.

Nebūtiska neatbilstība parasti veido nosacījumu vai novērojumu.

3. Atbilstība. 3 punktus parasti piešķir labi apsaimniekotam uzņēmumam, kuram novērtējamais apsaimniekotājs atbilst lieluma, veida un sarežģītības ziņā. Šis snieguma līmenis liecina par labu meža apsaimniekošanu.
4. Pārliecinoša atbilstība. 4 punkti liecina par īpaši augstu kritērija prasību izpildes līmeni. 4 punktus var piešķirt, ja meža apsaimniekošanas uzņēmumam ir nācīs pārvarēt kādus šķēršļus, lai sasniegtu uzrādīto snieguma līmeni, vai ja tas saņems īpaši daudz punktus par dažiem kritērija aspektiem, taču ne par visiem.
5. Pārliecinoša atbilstība. 5 punktus piešķir par izcilu konkrēta kritērija prasību izpildi. 5 punkti liecina par izciliem panākumiem kritērija prasību nodrošināšanā, izmantojot novatoriskus vai progresīvus apsaimniekošanas parņēmienus. 5 punktus var piešķirt par tehniskiem, sociāliem vai vides apsaimniekošanas aspektiem.

---

² Sertifikācijas organizācijai ir jānosaka, vai paraugu ņemšanas laikā konstatēto vairāku neatbilstību skaits un ietekme ir pietiekama, lai liecinātu par „sistematisku” neatbilstību (t.i., apsaimniekošanas sistēmu neatbilstību). Šādā gadījumā nebūtisku neatbilstību atkārtošanās veido būtisku neatbilstību.

Auditora aizpildīta pārbaudes saraksta piemērs

FSC
princips

FSC 5. PRINCIPS: IEGUVUMI NO MEŽĀ Meža apsaimniekošanai jāveicina efektīva daudzveidīgu meža produktu un pakalpojumu izmantošana, tā nodrošinot savu ekonomisko dzīvotspēju un plašu vides un sociālo ieguvumu klāstu.				
FSC kritērijs	SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-ĻI)	KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Punkti
	FSC kritērijs 5.1. ~~Meža apsaimniekošanai ir jātiecas uz ekonomisku dzīvotspēju, vienlaicīgi nemot vērā vides, sociālās un tiesās ražošanas izmaksas, kā arī nodrošinot meža ekoloģiskās saglabāšanās spēju veicināšanai nepieciešamās investīcijas.~~		Kopējais punktu skaits sertifikācijai	3
	5.1.1. Meža apsaimniekošanas uzņēmumam ir darba plāns un budžets, kurā uzrādītas paredzamās izmaksas un ieņēmumi vismaz attiecībā uz pašreizējo finanšu gadu.	Gada budžets	Budžetā ir skaidri norādītas paredzamās izmaksas un ieņēmumi divu gadu periodam	✓
Soil Association Woodmark Indikators	5.1.2. Gada budžetā prognozētie ienākumi atbilst saražotās meža produkcijas paredzamajam apjomam (skat. 5.6.).	Gada budžetā norādītais produkcijas apjoms		✓
	5.1.3. Gada budžetā prognozētie ienākumi atbilst produktu vērtībai, kas salīdzināma ar reģionālo vai valstī noteikto normu.	Gada budžetā norādītā produkta vērtība	Šķiet, ka produktu vērtība ir novērtēta pārāk augstu	X
	5.1.4. Vajadzības gadījumā ikgadējā budžetā ir iekļauta koku vērtība uz celma, nodevas vai īres maksas.	Gada budžets	Reģionālās vadlīnijas: katru gadu ir jāmaksā nodevas vietējai meža departamenta administrācijai (skat. 1989. gada noteikumus FD 4.511a)	✓
	FSC kritērijs 5.2 ~~Meža apsaimniekošanai un mārketinga darbībām jāsekmē daudzveidīgu meža resursu optimāla izmantošana un to vietējā pārstrāde.~~		Kopējais punktu skaits sertifikācijai	4
	5.2.1 Meža apsaimniekotāji piedāvā daļu savas produkcijas vietējiem uzņēmumiem, piemēram, nelielām ražotnēm un pārstrādes uzņēmumiem, ja vien nepastāv kāds nopietns iemesls, kas to nepieļauj. (saistītos indikatorus skat. zemāk 5.4.)	Informācija par pārdošanu Pārrunas ar vietējiem iedzīvotājiem	Skaidra apņemšanās apsaimniekošanā atbalstīt vietējos pārstrādātājus, sagatavojot rakstisku stratēģiju; koksne ir piegādāta jau vairākiem vietējiem uzņēmumiem.	✓
	FSC kritērijs 5.3 ~~Meža apsaimniekošanā jāsamazina koksnes atlieku daudzums, kas radies mežizstrādes un citu cirsmu darbu rezultātā, un jāizvairās no citu meža resursu bojāšanas.~~		Kopējais punktu skaits sertifikācijai	2
	5.3.1 Nemot vērā nepieciešamību samazināt koksnes atlieku daudzumu, ir izvēlētas jaunas iekārtas koksnes apstrādei cirsmā.	Nesen iegādāto iekārtu novērtējums	Jaunas iekārtas nav iepirktais pēdējā laikā; nav īstermiņa vajadzības pēc papildu iekārtām	NA
	5.3.2 Kokmateriāli tiek izvesti un apstrādāti tūlīt pēc nociršanas.	Nekas neliecina par koksnes atlieku rašanos novēlētās kokmateriālu izvešanas vai apstrādes dēļ	Dažas koksnes atliekas ceļa mālā	X

Pārbaudes
līdzekļi

Auditora
komentāri

Punkti (5.1.
kritērijam)

Reģionālās
vadlīnijas

Auditora
atzīme (5.2.1.
indikatoram)

Example of Inspector's completed checklist

FSC
Principle

FSC PRINCIPLE # 5: BENEFITS FROM THE FOREST Forest management operations shall encourage the efficient use of the forest's multiple products and services to ensure economic viability and a wide range of environmental and social benefits.			
FSC Criterion	SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS	VERIFIER(S)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE
			score
Soil Association Woodmark Indicator	FSC Criterion 5.1 <i>Forest management should strive toward economic viability, while taking into account the full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain the ecological productivity of the forest.</i>		Overall Score for Certification
	5.1.1 There is a work plan and budget for the forest management enterprise showing expected costs and revenues for at least the current financial year.	Annual budget	Budget clearly set out, expected costs and revenues shown for two years
	5.1.2 The income predicted in the annual budget is consistent with the expected rate of harvest of forest products (see 5.6).	Product yields stated in annual budget	
	5.1.3 The income predicted in the annual budget is consistent with product values comparable to regional or national indicators,	Product values stated in annual budget	Product values appear to be somewhat overestimated
FSC Criterion 5.2	5.1.4 The annual budget incorporates stumpage, royalties or rents as required.	Annual budget	Regional Guidance: <i>royalties must be paid to the local forest department administration on annual basis (see regulation FD 4.511a 1989)</i>
	FSC Criterion 5.2 <i>Forest management and marketing operations should encourage the optimal use and local processing of the forest's diversity of products.</i>		Overall Score for Certification
	5.2.1 Forest managers make a proportion of their production available to local enterprises, such as small-scale industries and processing operations, unless there is an over-riding reason preventing this. (see 5.4 below for related indicators)	Sales information Discussion with local community	Clear management commitment for encouraging local processors with written strategy, several local companies already supplied with timber.
FSC Criterion 5.3	FSC Criterion 5.3 <i>Forest management should minimise waste associated with harvesting and on-site processing operations and avoid damage to other forest resources.</i>		Overall Score for Certification
	5.3.1 New on-site processing machinery is selected taking into account the need to minimise timber waste	Evaluation of recent machinery purchases	No recent purchase, no short term requirements for extra machinery
	5.3.2 Timber is extracted and processed promptly after felling.	No evidence of wastage through delayed extraction or processing	Some evidence of wastage of timber at the road side

Verifiers

Inspectors
Comments

Score (for criterion 5.1)

Regional Guidance

Inspectors mark (for indicator 5.2.1)

The basis for a certification decision

Woodmark will use the inspector's recommended scores to come reach a certification decision.

Firstly, a score of '1' on any criterion normally represents a major non-compliance with the Standard, and requires some corrective action to be taken by the forest manager before a certificate can be awarded. Possible corrective actions may be discussed with the inspector, but ultimately the inspector cannot provide definitive advice about what corrective action would be sufficient to satisfy the requirements for certification. The inspector's role is to identify the problem; it is the forest manager's role to find the solution.

Secondly, a score of '2' on any criterion normally represents a minor non-compliance, and will result in either a recommended 'condition' for certification, or an 'observation'. 'Conditions' are corrective actions that the forest manager will be asked to implement within a set period of time (commonly 1 to 2 years). A certificate can still be issued, on the condition that the manager makes the corrective action within the specified time. Woodmark will check this at subsequent annual monitoring visits. An 'observation' does not require any corrective action on the part of the manager, but represents an area that will be looked at closely by inspectors on subsequent visits.

Thirdly, the scores for each FSC Principle will be added together and averaged. In order for Woodmark to issue a certificate the forest manager must have an average score of at least 3 (the level representing good forest stewardship) on each *FSC principle*. If the score on any principle averaged less than 3, then Woodmark would not award a certificate even though no specific pre-conditions had been specified. This does not mean the forest enterprise has failed – but that further work is required on that particular principle before a certificate can be issued. If the manager takes corrective actions within a reasonable length of time, then the Woodmark inspector will carry out an inspection of the requirements for that Principle only, and if performance now averages 3 or more then a certificate can be issued.

Where a single FSC criterion – e.g. criterion 6.2 – is itself subdivided, each subdivision will be summed and averaged to get a single figure for the criterion as a whole. It is this figure that will contribute to the overall score for the Principle. However, a score of '1' on a sub-criterion will still be regarded as a major non-conformance, resulting in the issue of pre-condition to certification.

Pamats sertifikācijas lēmuma pieņemšanai

Woodmark izmantos auditora piešķirtos punktus, lai pieņemtu sertifikācijas lēmumu.

Pirmkārt, ja kritērijs novērtēts ar 1 punktu, tas parasti liecina par būtisku neatbilstību standartam, tāpēc pirms sertifikāta piešķiršanas meža apsaimniekotājam ir jāveic noteiktas korektīvās darbības. Iespējamās korektīvās darbības var pārrunāt ar auditoru, taču auditors nevar sniegt konkrētu padomu par to, kādas korektīvās darbības būtu jāveic, lai nodrošinātu atbilstību sertifikācijas prasības. Auditora uzdevums ir atklāt nepilnības; meža apsaimniekotājam ir jāatrod risinājums.

Otrkārt, ja kritērijs novērtēts ar 2 punktiem, tas parasti liecina par nebūtisku neatbilstību, un sertifikāta piešķiršanai tiks izvirzīts „nosacījums” vai atzīmēts „novērojums”. „Nosacījumi” ir korektīvās darbības, kuras meža apsaimniekotājam lūgs veikt noteiktā laika periodā (parasti 1 līdz 2 gadu laikā). Sertifikātu joprojām var piešķirt ar nosacījumu, ka apsaimniekotājs veic korektīvās darbības noteiktajā laikā.

Woodmark to pārbaudīs ikgadējo uzraudzības novērtējumu laikā. „Novērojuma” gadījumā apsaimniekotājam nav jāveic nekādas korektīvas darbības, taču tas norāda uz jomu, kurai auditori pievērsīs lielāku uzmanību nākamo apmeklējumu laikā.

Treškārt, katram FSC principam piešķirtie punkti tiks saskaitīti un aprēķināta vidējā vērtība. Lai Woodmark varētu piešķirt sertifikātu, meža apsaimniekotāja vidējam rezultātam katra FSC principa novērtējumā jābūt vismaz 3 punkti (līmenis, kas liecina par labu meža apsaimniekošanu). Ja iegūto punktu vidējā vērtība kādam no principiem ir mazāka par 3, Woodmark nepiešķirs sertifikātu pat tad, ja nebūs izvirzīti nekādi konkrēti priekšnosacījumi. Tas nenozīmē, ka meža apsaimniekošanas uzņēmums nav izturējis novērtējumu, taču ir papildus jāstrādā pie šī konkrētā principa pirms sertifikāta piešķiršanas. Ja apsaimniekotājs veic korektīvās darbības atbilstošā laika periodā, Woodmark auditors veiks prasību pārbaudi tikai attiecībā uz konkrēto principu, un, ja sniegums tiks novērtēts ar vidējo vērtību 3 vai augstāk, sertifikātu var piešķirt.

Ja kāds FSC kritērijs, piem., 6.2. kritērijs, ir sadalīts sīkāk, katrai sadaļai piešķirtie punkti tiks saskaitīti un aprēķināta vidējā vērtība, lai iegūtu vienu rezultātu kritērijam kopumā. Tieši šo skaitli ņems vērā, aprēķinot konkrētajam principam piešķirto kopējo punktu skaitu. Tomēr, ja kādai no kritērija apakšsadalām tiks piešķirts tikai 1 punkts, to joprojām uzskatīs par būtisku neatbilstību, kad sertifikāta piešķiršanai tiks izvirzīts priekšnosacījums.

Review of inspector's recommendations and scores

The inspector's recommendations are not final. Woodmark will only make its final certification decision after the inspector's report has been reviewed by the applicant, and after the report has also been reviewed by our Peer Review Panel.

We will take into account the comments of the forest manager, and the Peer Review Panel. We are ready to discuss the pre-conditions, or conditions for issuing a certificate, and to clear up any outstanding issues. The scores recommended by the inspectors may be changed as a result of this process.

Once we have done this we will finalise the certification evaluation report and finalise our certification decision.

Auditora ieteikumu un piešķirto punktu pārskats

Auditora ieteikumi nav galīgi. Woodmark pieņems galīgo sertifikācijas lēmumu tikai pēc tam, kad pretendents būs izskatījis auditora ziņojumu un kad ziņojumu būs izskatījusi arī mūsu ekspertu grupa.

Mēs ņemsim vērā meža apsaimniekotāja un ekspertu grupas komentārus. Mēs esam gatavi apspriest priekšnosacījumus vai nosacījumus sertifikāta piešķiršanai un izskatīt visus neatrisinātos jautājumus. Auditoru piešķirto novērtējumu var mainīt šī procesa rezultātā.

Pēc tam mēs sagatavosim galīgo sertifikācijas novērtējuma ziņojumu un pieņemsim lēmumu par sertifikāta piešķiršanu.

SUMMARY OF SCORES FOR EACH FSC PRINCIPLE KOPĒJAIS PUNKTU SKAITS KATRAM FSC PRINCIPAM	
Principle/Princips	Score/Punktu skaits
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

SUMMARY OF SCORES FOR EACH FSC CRITERION
KOPĒJAIS PUNKTU SKAITS KATRAM FSC PRINCIPAM

Principle 1/ 1. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
1.1	
1.2	
1.3	
1.4	
1.5	
1.6	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 1 Vidējais skaits 1. principam	

Principle 2/ 2. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
2.1	
2.2	
2.3	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 2 Vidējais skaits 2. principam	

Principle 3/ 3. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
3.1	
3.2	
3.3	

3.4	
Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 3 Vidējais skaits 3. principam	

Principle 4/ 4. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
4.1	
4.2	
4.3	
4.4	
4.5	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 4 Vidējais skaits 4. principam	

Principle 5/ 5.princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
5.1	
5.2	
5.3	
5.4	
5.5	
5.6	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 5 Vidējais skaits 5. principam	

Principle 6/ 6. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
6.1	
6.2a, 6.2b, 6.2c	
6.3	
6.4	
6.5a, 6.5b, 6.5c	
6.6a, 6.6b, 6.6c	
6.7	
6.8	
6.9	
6.10	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 6 Vidējais skaits 6. principam	

Principle 7/ 7. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
7.1a, bi, bii, c, d, e, f, g, h,	
7.2	
7.3	
7.4	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 7 Vidējais skaits 7. principam	

Principle 8/ 8. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
8.1	
8.2i, ii, iii, iv	
8.3	
8.4	
8.5	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 8 Vidējais skaits 8. principam	

Principle 9/ 9. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
9.1	
9.2	
9.3	
9.4	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 9 Vidējais skaits 9. principam	

Principle 10/ 10. princips	
Criterion/ Kritērijs	Score/ Punktu skaits
10.1	
10.2a,b,c	
10.3	
10.4	
10.5	
10.6	
10.7	
10.8	
10.9	
All Criteria with score of 1 or 2: Visi kritēriji, kas novērtēti ar 1 vai 2:	
Average for Principle 10 Vidējais skaits 10. principam	

Process of adaptation of standard for use in Latvia

The Woodmark Generic standard was first adapted for use in Latvia during 2011. This process took into account the SCS FM Interim Standard for Latvia (V 2-0, December 2010; *see blue text in italics*) and the latest draft standard from the Latvian National Initiative (*orange text*). Indicators of each standard were systematically compared using a cross reference matrix in order to ascertain equivalence and identify indicators present in one standard but absent in the other. A number of elements from both standards were subsequently incorporated into the Woodmark Generic Standard adapted for use in Latvia (v1.0; 2011) which Woodmark consulted on in November 2011. Comments are responded to, and edits made to the draft standard as appropriate in response to comments made.

Subsequent revisions have also been incorporated and consulted upon:

- In February 2012 the Latvian National Initiative issued an updated draft of their standard, changes were assessed and incorporated (v1.1; 2012). Woodmark consulted on this revised standard in February 2012.
- In March 2012 the Latvian National Initiative issued another updated draft (v2-4), changes were assessed and incorporated to the Woodmark Standard (v1.2; 2013) and consulted upon in April 2013.

Standarta pielāgošana izmantošanai Latvijā

Woodmark Vispārējais standarts pirmoreiz tika adaptēts izmantošanai Latvijā 2011. gadā. Standarta pielāgošanas laikā tika ļemts vērā SCS FM Pagaidu standarts Latvijai (V 2-0, 2010. g. decembris; *skat. tekstu kursīvā zilā krāsā*) un jaunākā standarta projekta versija, ko izstrādājusi FSC nacionālā iniciatīva Latvijā (Latvijas Mežu sertifikācijas padome) (*teksts oranžā krāsā*). Katra standarta indikatori tika sistemātiski salīdzināti, apvienojot tos tabulā, lai pārliecinātos par to līdzvērtību un noteiktu rādītājus, kas atrodami vienā standartā, bet nav iekļauti otrā. Pēc tam abu standartu elementi tika iekļauti Woodmark Vispārējā standartā, kas adaptēts izmantošanai Latvijā (V1.0; 2011.g.) un kuru Woodmark izmantoja 2011. gada novembrī. Reāgējot uz komentāriem un atsauksmēm, standarta projektā ir veiktas atbilstošas izmaiņas. Pārskatot standartu, tika veikti arī šādi labojumi un papildinājumi:

- 2012. gada februārī FSC nacionālā iniciatīva Latvijā sagatavoja aktualizētu standarta versiju, kuras labojumi tika novērtēti un iestrādāti standartā (v1.1; 2012). Woodmark izmantoja šo standarta versiju 2012. gada februārī;
- 2012. gada marta FSC nacionālā iniciatīva Latvijā sagatavoja vēl vienu aktualizētu standarta versiju (v2-4), kuras labojumi tika novērtēti un iestrādāti Woodmark standartā (v1.2; 2013), kas tika izmantots 2013. gada aprīlī.

FSC PRINCIPLE #1: COMPLIANCE WITH LAWS AND FSC PRINCIPLES

Forest management shall respect all applicable laws of the country in which they occur, and international treaties and agreements to which the country is a signatory, and comply with all FSC Principles and Criteria.

FSC 1. Princips: LIKUMU UN FSC PRINCIPU IEVĒROŠANA

Meža apsaimniekošanā jāievēro visi valstī pieņemtie normatīvie akti, starptautiskie līgumi un vienošanās, kurus konkrētā valsts ir parakstījusi, kā arī visi FSC principi un kritēriji.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS <i>SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI</i>	VERIFIER <i>PĀRBAUDES LĪDZEKLIS</i>	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE <i>KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS</i>	Score Punkti
FSC Criterion 1.1 Forest management shall respect all national and local laws and administrative requirements. <i>FSC kritērijs 1.1</i> <i>Meža apsaimniekošanā ir jāievēro visi valstī spēkā esošie normatīvie akti, kā arī administratīvās prasības.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	

<p>1.1.1 There is no evidence of outstanding claims of non-compliance with national and local laws and administrative requirements related to forest management.</p> <p><i>1.1.1. Nav pierādījumu par meža apsaimniekošanas neatbilstību valsts un vietējo pašvaldību izdotajiem normatīvajiem aktiem un administratīvām prasībām.</i></p>	<p>Consultation with regulatory authorities and other interested parties including those concerned with biological diversity</p> <p>No evidence of non compliance from audit</p> <p>Forest management policies and procedures demonstrate compliance with relevant requirements.</p> <p><i>Konsultācijas ar pārvaldes iestādēm un citām ieinteresētajām pusēm, ieskaitot tām, kas atbild par bioloģisko daudzveidību.</i></p> <p><i>Auditā netiek konstatēta neatbilstība.</i></p> <p><i>Meža apsaimniekošanas politika un metodes nodrošina atbilstību attiecīgajām prasībām.</i></p>	<p>Regional Guidance: note relevant laws and administrative requirements:</p> <p>Regional Guidance: note appropriate regulatory authorities</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: atzīmēt attiecīgos normatīvos aktus un administratīvas prasības:</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: atzīmēt attiecīgās pārvaldes iestādes</p>
<p>1.1.2 Forest managers and contractors demonstrate awareness of relevant codes of practice, guidelines or agreements and national strategies for biological diversity and sustainable use of resources.</p> <p><i>1.1.2. Meža apsaimniekotājiem un apakšuzņēmējiem jāpārzina pielietotā prakse, vadlīnijas vai vienošanās, kā arī valsts īstenošanas stratēģijas bioloģiskās daudzveidības un resursu ilgtspējīgas izmantošanas jomā.</i></p>	<p>Discussion with forest managers</p> <p><i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem</i></p>	

<p>1.1.3 There is no evidence of non-compliance with relevant codes of practice, guidelines or agreements.</p> <p><i>1.1.3. Nav pierādījumu par neatbilstību attiecīgajai pielietotajai praksei, vadlīnijām vai vienošanām.</i></p>	<p>Discussion with forest managers Forest management policies and procedures System for managing and training employees and contractors</p> <p><i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem. Meža apsaimniekošanas politika un metodes. Izveidota darbinieku un apakšuzņēmēju vadības un apmācības sistēma.</i></p>	
<p><i>1.1.4 Forest managers act promptly to correct and remediate the circumstances associated with any identified violation.</i></p> <p><i>1.1.4. Meža apsaimniekotājs nekavējoties rīkojas, lai novērstu apstākļus, kas saistīti ar konstatēto pārkāpumu.</i></p>		
<p>FSC Criterion 1.2 All applicable and legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges shall be paid.</p> <p><i>FSC kritērijs 1.2</i> <i>Ir jābūt samaksātiem visiem paredzētajiem un likumā noteiktajiem maksājumiem – nodevām, honorāriem, nodokļiem un citiem maksājumiem.</i></p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>
<p>1.2.1 Forest managers provide evidence that applicable fees, royalties, taxes and other applicable charges have been paid.</p> <p><i>1.2.1. Meža apsaimniekotājam ir pierādījumi, ka ir samaksāti visi paredzētie maksājumi – nodevas, honorāri, nodokļi un citi noteiktie maksājumi.</i></p>	<p>Receipts Accounts No evidence of non-payment <i>Kvītis</i> <i>Kontu izraksti</i> <i>Nav pierādījumu par neveiktiem maksājumiem</i></p>	<p>Regional guidance: note applicable fees, royalties, charges</p> <p><i>Reģionālās vadlīnijas: atzīmēt, kādi ir noteiktie maksājumi, honorāri, nodevas.</i></p>
<p>FSC Criterion 1.3 In signatory countries, the provisions of all binding international agreements such as CITES, ILO Conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity, shall be respected.</p> <p><i>FSC kritērijs 1.3</i> <i>Valstīm, kas ir parakstījušas starptautiski saistošos līgumus, tādus kā CITES, ILO Konvencija, ITTA un Konvencija par bioloģisko daudzveidību, ir jārespektē visu šo līgumu prasības.</i></p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>

<p>1.3.1 Forest managers respect CITES provisions.</p> <p>1.3.1. Meža apsaimniekotājs ievēro CITES konvencijas prasības.</p>	<p>Discussion with forest managers Species on CITES list are protected (see Annex 3) Export licences are available as required <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem.</i> <i>Tiek aizsargātas CITES sarakstā iekļautās sugas (skat. 3. pielikumu).</i> <i>Eksporta licences pieejamas pēc pieprasījuma.</i></p>	<p>Regional Guidance: note local species on CITES appendices 1 and 2 Reģionālās vadlīnijas: atzīmēt CITES 1. un 2. pielikumā minētās vietējās sugas.</p>	
<p>1.3.2 Forest managers implement appropriate controls to ensure that ILO provisions appropriate to their region are respected. Implementation of the following ILO conventions is a minimum requirement for certification : 29, 87, 97, 98, 100, 105, 111, 131, 138, 141, 142, 143, 155, 169, 182, ILO Code of Practice on Safety and Health in Forest Work, Recommendation 135, Minimum Wage Fixing Recommendation, 1970.</p> <p>1.3.2. Meža apsaimniekotājs īsteno attiecīgus kontroles pasākumus, lai nodrošinātu Starptautiskās darba organizācijas (ILO) noteikumu ievērošanu savā reģionā. Lai piešķirtu sertifikātu, vismaz ir jānodrošina šādu ILO konvenciju izpilde: Nr. 29., 87., 97., 98., 100., 105., 111., 131., 138., 141., 142., 143., 155., 169., 182., kā arī jāievēro ILO prakses kodekss par darba drošību un veselības aizsardzību mežsaimniecībā un 1970. gada rekomendācija Nr. 135. „Minimālās algas noteikšanas rekomendācijas”.</p>	<p>Discussion with forest managers Policies and procedures See Annex 5 for further information on ILO conventions <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem.</i> <i>Politika un procedūras.</i> <i>Sīkāka informācija par ILO konvencijām 5. pielikumā.</i></p>	<p>Regional Guidance: note applicable ILO conventions Note that a number of ILO conventions are addressed under principles 3, 4, 7 Reģionālās vadlīnijas: atzīmēt piemērojamās ILO konvencijas. Jāatzīmē, ka vairākās ILO konvencijas ir minētas 3., 4., un 7. principā.</p>	

<p>1.3.3 No child labour is used <i>1.3.3. Netiek izmantots bērnu darbaspēks.</i></p>	<p>ILO Conventions 138 & 182, ILO Declaration 1998, or equivalent national legislation. Interviews with workers and their labour organisations or unions Records of labour inspectorate Site inspection <i>ILO konvencijas Nr. 138 un Nr. 182, 1998 .gada ILO deklarācija, vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti.</i> <i>Intervijas ar strādniekiem un viņu darba organizācijām vai arodbiedrībām.</i> <i>Darba inspekcijas izziņas.</i> <i>Pārbaude dabā.</i></p>	<p>As a general guide children under the age of 15 should not be employed (ILO 138 article 3). National legislation may require a higher minimum. Young people under the age of 18 should not be employed in potentially hazardous activities such as pesticide application, harvesting, heavy work, work at night, unless there is special provision for safety or traditional/community circumstances exist. <i>Vispārējs nosacījums - nedrīkst nodarbināt bērnus līdz 15 gadu vecumam (ILO Nr.138 3. pants).</i> <i>Valsts tiesību akti var pieprasīt citu minimālo vecumu. Personas jaunākas par 18 nedrīkst nodarbināt potenciāli bīstamos darbos, piem., augu aizsardzības līdzekļu pielietošanā, mežizstrādē, fiziski smagā darbā, nakts darbā, ja vien nepastāv īpaši drošības noteikumi vai tradicionāli/ vietēji sabiedrībai raksturīgi apstākļi.</i></p>	
<p>1.3.4 National minimum wage provisions are adhered to. <i>1.3.4. Tieki ievēroti noteikumi par valstī noteikto minimālo algu.</i></p>			

<p>1.3.5 There is no forced labour or debt bondage.</p> <p>1.3.5. <i>Netiek izmantots piespiedu darbs vai parādu slogs.</i></p>	<p>ILO Conventions 28 & 105, ILO Declaration 1998, or equivalent national legislation</p> <p>Interviews with workers and their labour organisations or unions</p> <p>Records of labour inspectorate</p> <p><i>ILO konvencijas Nr. 28 un Nr. 105, 1998 .gada ILO deklarācija, vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti.</i></p> <p><i>Intervijas ar strādniekiem un viņu darba organizācijām vai arodbiedrībām.</i></p> <p><i>Darba inspekcijas izziņas.</i></p>	
<p>1.3.6 Forest managers implement appropriate controls to ensure that implications of ITTA provisions appropriate to their region are respected.</p> <p>1.3.6. <i>Meža apsaimniekotājs veic atbilstošus kontroles pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti attiecīgajam reģionam piemērojamie ITTA nosacījumi.</i></p>	<p>Discussion with forest managers</p> <p>Policies and procedures</p> <p>Interviews with workers and their labour organisations or unions</p> <p>Records of labour inspectorate</p> <p><i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem.</i></p> <p><i>Politika un procedūras.</i></p> <p><i>Intervijas ar strādniekiem un viņu darba organizācijām vai arodbiedrībām.</i></p> <p><i>Darba inspekcijas izziņas.</i></p>	<p>Regional Guidance: is country signatory to ITTA?</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: vai valsts ir parakstījusi ITTA līgumu?</p>
<p>1.3.7 Forest managers implement appropriate controls ensure that provisions of the Convention on Biological Diversity applicable in their region are respected.</p> <p>1.3.7. <i>Meža apsaimniekotājs veic atbilstošus kontroles pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti reģionam piemērojamie Bioloģiskās daudzveidības konvencijas nosacījumi.</i></p>	<p>Discussion with forest managers</p> <p>Policies and procedures</p> <p><i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem.</i></p> <p><i>Politika un procedūras.</i></p>	<p>Regional Guidance: note implications of Convention on Biological Diversity in the region</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: atzīmēt Bioloģiskās daudzveidības konvencijas īstenošanas ietekmi reģionā.</p>
<p>1.3.8 Forest managers implement appropriate controls to ensure that other appropriate international agreements are respected.</p> <p>1.3.8. <i>Meža apsaimniekotājs veic attiecīgus kontroles pasākumus, lai nodrošinātu citu piemērojamo starptautisko vienošanos ievērošanu.</i></p>	<p>Discussion with forest managers</p> <p>Policies and procedures</p> <p><i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem.</i></p> <p><i>Politika un procedūras.</i></p>	<p>Regional Guidance: note any other applicable international agreements</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: atzīmēt visas citas piemērojamās starptautiskās vienošanās.</p>

<p>FSC Criterion 1.4 Conflicts between laws, regulations and the FSC Principles and Criteria shall be evaluated for the purposes of certification, on a case by case basis, by the certifiers and the involved or affected parties.</p> <p>FSC kritērijs 1.4 <i>Sertificētājiem, kā arī ieinteresētajām un iesaistītajām pusēm sertifikācijas nolūkos ir jāizvērtē katrs konkrētais gadījums, kad pastāv konflikti starp likumiem un noteikumiem, un FSC principiem un kritērijiem.</i></p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>1.4.1 Conflicts between laws, regulations, international treaties and the FSC Principles and Criteria are identified and evaluated by the forest managers, and brought to the attention of the inspection team.</p> <p>1.4.1. Meža apsaimniekotājs ir noteicis un izvērtējis gadījumus, kad pastāv konflikti starp likumiem, noteikumiem, starptautiskiem nolīgumiem un FSC principiem un kritērijiem, un ir par to informējis auditorus.</p>	<p>Discussion with forest managers Conflicts shall be assessed by Woodmark in co-operation with the inspectors and involved parties</p> <p>Documentary records Consultation <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem.</i> Woodmark ir jāizvērtē šie konflikti sadarbībā ar auditoriem un iesaistītajām pusēm</p> <p>Dokumenti konsultācijas</p>	
<p>FSC Criterion 1.5 Forest management areas should be protected from illegal harvesting, settlement and other unauthorised activities.</p> <p>FSC kritērijs 1.5 <i>Apsaimniekojamām mežu teritorijām jābūt aizsargātām pret nelikumīgu mežizstrādi, apdzīvošanu un cita veida neatļautām darbībām.</i></p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>1.5.1 The forest management unit is protected from harvesting activities and other activities not controlled by forest managers or local people with use rights (e.g. settlement, illegal harvesting, poaching).</p> <p>1.5.1. Apsaimniekojamā meža teritorija ir aizsargāta pret nelegālu mežizstrādi un citām meža apsaimniekotāja vai vietējās sabiedrības nekontrolētām darbībām, izmantojot lietošanas tiesības (piem., nelegāla apmešanās, nelikumīga mežizstrāde, malumedniecība).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Systems for protection documented. - No evidence of any ongoing unauthorised activities. - Ir dokumentētas aizsardzības sistēmas. - Nekas neliecina par nelegālām darbībām. 	

<p>1.5.2 Systems to identify and prevent unauthorised activities are in place.</p> <p><i>1.5.2. Pastāv sistēmas, lai konstatētu un novērstu nesankcionētas darbības.</i></p>	<p>Systems documented</p> <p><i>Allocation of human and financial resources</i></p> <p><i>Clear maintenance of forest boundary</i></p> <p><i>Documentation of any illegal activities</i></p> <p><i>State authorities notified as appropriate</i></p> <p><i>Sistēmas ir dokumentētas.</i></p> <p><i>Ir atvēlēti cilvēkresursi un finanšu resursi.</i></p> <p><i>Meža robežas ir skaidri iezīmētas.</i></p> <p><i>Visas nelikumīgās darbības tiek dokumentētas.</i></p> <p><i>Vajadzības gadījumā tiek informētas valsts iestādes.</i></p>	
<p>1.5.3 Managers have taken measures to stop illegal or unauthorised uses of the forest.</p> <p><i>1.5.3. Apsaimniekotāji ir veikušas pasākumus, lai novērstu nelegālu vai nesankcionētu meža izmantošanu.</i></p>	<p>Discussion with managers</p> <p><i>Intervijas ar apsaimniekotājiem</i></p>	
<p>1.5.4 Where illegal activities have taken place, the forest manager has assessed the need for corrective action/s and implemented them appropriately.</p> <p><i>1.5.4. Gadījumos, kad veiktas nelikumīgas darbības, meža apsaimniekotājs ir novērtējis vajadzību pēc korektīviem pasākumiem un ir tos atbilstoši īstenojis.</i></p>		
<p>FSC Criterion 1.6</p> <p>Forest managers shall demonstrate a long-term commitment to adhere to the FSC Principles and Criteria.</p> <p><i>FSC kritērijs 1.6</i></p> <p><i>Meža apsaimniekotājam jāapliecina sava ilgtermiņa apņemšanās ievērot FSC principus un kritērijus.</i></p>	<p>Overall Score for Certification</p> <p><i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	

<p>1.6.1 Forest managers shall provide a documented statement declaring their long-term commitment to comply with FSC Principles and Criteria.</p> <p><i>1.6.1. Meža apsaimniekotājam ir rakstisks apliecinājums, kurā viņš apstiprina savu ilgtermiņa apņemšanos ievērot FSC principus un kritērijus.</i></p>	<p>Written statement approved by appropriate management personnel</p> <p>All managers display understanding of and commitment to FSC Principles and Criteria</p> <p><i>Rakstisks apliecinājums, kuru apstiprinājis atbilstošs vadošais personāls.</i></p> <p>Visi vadītāji izprot FSC principus un kritērijus un pauž apņemšanos tos ievērot.</p>	
<p>1.6.2 Forest managers shall declare any areas under their control but not included within the scope of the certification evaluation.</p> <p><i>1.6.2. Meža apsaimniekotāji uzrāda visas teritorijas, kuras pārvalda, bet kuras nav iekļautas šī sertifikācijas novērtējuma darbības jomā.</i></p>	<p>Discussion with managers</p> <p>Written declaration and list of sites if applicable</p> <p><i>Intervijas ar vadītājiem.</i></p> <p><i>Rakstisks paziņojums un teritoriju saraksts, ja nepieciešams.</i></p>	<p>Note need to evaluate against FSC policies on Partial Certification and Excision</p> <p>Atzīmēt nepieciešamību izvērtēt, nemot vērā FSC politiku daļējas sertifikācijas un izslēgšanas gadījumā.</p>
<p><i>1.6.3 The forest manager shall ensure that its employees and service providers have access to written or electronic copies of the FSC Principles and Criteria.</i></p> <p><i>1.6.3. Meža apsaimniekotājs nodrošina, ka tā darbiniekiem un pakalpojumu sniedzējiem rakstveidā vai elektroniski ir pieejami FSC principu un kritēriju eksemplāri.</i></p>		

<p><i>1.6.4 In forest territories outside the scope of the certificate, the forest manager shall not perform any activities in deliberate violation of the FSC Principles and Criteria.</i></p> <p>Forest managers have disclosed all forest territories in their possession, including both certified and non-certified</p> <p>1.6.4. Meža teritorijās, kas neietilpst sertifikāta darbības jomā, apsaimniekotājs neveic darbības, kuras tīši pārkāpj FSC principus un kritērijus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Meža apsaimniekotājs uzrāda visas valdījumā esošās meža teritorijas – gan sertificētās, gan nesertificētās.</i> 	<p>Documentary records (inc. management policy, objectives and plan).</p> <p>Site inspections</p> <p>Information on non-certified forest areas</p> <p><i>Dokumenti (apsaimniekošanas politika, apsaimniekošanas mērķi un AP).</i></p> <p><i>Pārbaudes dabā.</i></p> <p><i>Informācija par FSC nesertificētajām meža platībām.</i></p>		
---	---	--	--

FSC PRINCIPLE #2: TENURE AND USE RIGHTS AND RESPONSIBILITIES

Long-term tenure and use rights to the land and forest resources shall be clearly defined, documented and legally established.

FSC 2. prinsips: ĪPAŠUMA TIESĪBAS, LIETOŠANAS TIESĪBAS UN ATBILDĪBA

Zemes un meža resursu ilgtermiņa īpašuma un lietošanas tiesībām jābūt skaidri noteiktām, juridiski noformētām un apliecinātām ar attiecīgiem dokumentiem.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER PĀRBAUDES LĪDZEKLIS	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	score
<p>FSC Criterion 2.1</p> <p>Clear evidence of long-term forest use rights to the land (e.g. land title, customary rights, or lease agreements) shall be demonstrated.</p> <p><i>FSC kritērijs 2.1</i></p> <p><i>Ir jābūt skaidriem pierādījumiem, kas apliecinātu meža zemes ilgtermiņa lietošanas tiesības (piemēram, Zemesgrāmatas akts, tradicionālās tiesības vai nomas līgums).</i></p>		<p>Overall Score for Certification</p> <p><i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	

<p>2.1.1 Legal ownership or tenure can be proved and is not subject to dispute.</p> <p><i>2.1.1. Juridiskās tiesības uz īpašumu vai valdījuma tiesības var pierādīt, un tās netiek apstrīdētas.</i></p>	<p>Absence of significant disputes. In the case of a dispute, legal documents such as title deeds, lease agreement, or other appropriate documentation are available for inspection.</p> <p><i>Nav ievērojamu strīdu.</i></p> <p><i>Domstarpību gadījumā ir pieejami pārbaudei juridiski dokumenti, piem., īpašumtiesības apliecinoši dokumenti, nomas līgums vai citi atbilstoši dokumenti.</i></p>	<p>Note need to evaluate forest use rights and record these here.</p> <p><i>Jāatzīmē nepieciešamība izvērtēt meža izmantošanas tiesības un tās šeit iekļaut.</i></p>	
<p>2.1.2 A map is available clearly showing legal boundaries.</p> <p><i>2.1.2. Ir pieejama karte, kurā skaidri attēlotas juridiskās robežas.</i></p>	<p>Maps Kartes</p>		
<p>2.1.3 Land is dedicated to long term forest management.</p> <p><i>2.1.3. Zeme tiek izmantota, lai veiktu meža apsaimniekošanu ilgtermiņā.</i></p>	<p>Evidence that management planning plans for more than one rotation.</p> <p>No evidence of plans or activities that would prevent long term forest management.</p> <p><i>Pierādījumi, ka apsaimniekošanas plānošanas dokumenti attiecas uz vairāk nekā vienu aprites ciklu.</i></p> <p><i>Nav pierādījumu par plāniem vai darbībām, kas neļautu veikt ilgtermiņa meža apsaimniekošanu.</i></p>		

<p>2.1.4 Communities have clear, credible and officially recognised evidence, endorsed by the communities themselves, of collective ownership and control of the lands they customarily own or otherwise occupy and use.</p> <p><i>2.1.4. Vietējām kopienām ir skaidri, ticami un oficiāli atzīti pierādījumi, ko apstiprinājušas pašas kopienas, kas apliecina viņu kopīgās īpašumtiesības uz zemēm, kuras tām pieder vai kuras tās apdzīvo un izmanto.</i></p>	<p>ILO Convention 169 Art 14-17</p> <p>Interviews with local community representatives and indigenous peoples</p> <p>Maps demonstrating extent of titled lands or recognised territories</p> <p>Records in land cadasters and/or forestry departments</p> <p><i>ILO Konvencija 169. pants 14.-17. punkts.</i></p> <p><i>Intervijas ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem un pamatiedzīvotājiem.</i></p> <p><i>Kartes, kurās parādītas pamatiedzīvotājiem piederošās teritorijas.</i></p> <p><i>Zemesgrāmatu akti un/vai meža departamenta Izziņas.</i></p>	
<p>FSC Criterion 2.2</p> <p>Local communities with legal or customary tenure or use rights shall maintain control, to the extent necessary to protect their rights or resources, over forest operations unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.</p> <p><i>FSC kritērijs 2.2</i></p> <p><i>Vietējā sabiedrība, kurai ir likumīgas vai tradicionālas īpašuma vai lietošanas tiesības, saglabā kontroli pār darbībām mežā tādā mērā, lai aizsargātu savas tiesības vai resursus, ja vien kontrole ar brīvu un apzinātu piekrišanu nav nodota citām aģentūrām.</i></p>	<p>Overall Score for Certification</p> <p><i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	

<p>2.2.1 All legal or customary tenure or use rights to the forest resource of all local communities are clearly documented and mapped by the forest managers.</p> <p><i>2.2.1. Meža apsaimniekotājs ir skaidri dokumentējis un atspoguļojis kartē visas vietējās sabiedrības juridiskās vai tradicionālās īpašuma vai lietošanas tiesības uz meža resursiem.</i></p>	<p>Discussion with managers Consultation with local community Maps Documentation of all rights of way, use of common land, and usufructuary rights, etc. <i>Intervijas ar vadītājiem.</i> <i>Konsultācijas ar vietējo sabiedrību.</i> <i>Kartes</i> <i>Dokumenti, kas atstiprina ceļa servitūtus, kopīgās zemes izmantošanas tiesības, lietojuma tiesības u.c.</i></p>	<p>Regional guidance: identify local communities that have customary tenure or use rights in the area:</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: apzināt vietējās kopienas, kurām ir tradicionālas īpašuma vai lietošanas tiesības attiecīgajā teritorijā:</p>	
<p>2.2.2 All legal or customary tenure or use rights to the forest resource of all local communities are recognised and respected in forest management planning and practice.</p> <p><i>2.2.2. Visas vietējās sabiedrības juridiskās vai tradicionālās īpašuma tiesības uz meža resursiem vai to lietošanas tiesības ir atzītas un tiek ievērotas meža apsaimniekošanas plānošanā un praksē.</i></p>	<p>Discussion with managers Consultation with local community representatives Evidence in management plans and practices <i>Intervijas ar vadītājiem.</i> <i>Konsultācijas ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem.</i> <i>Attiecīgas norādes apsaimniekošanas plānos un darbībās.</i></p>		

<p>2.2.3 Forest managers provide local communities control over forest operations to the extent necessary to protect their rights and resources.</p> <p><i>2.2.3. Meža apsaimniekotājs ļauj vietējiem iedzīvotājiem kontrolēt darbības mežā tādā mērā, cik tas nepieciešams viņu tiesību un resursu aizsardzībai.</i></p>	<p>Existence of formal consultative committees and procedures</p> <p>Consultation with local community representatives</p> <p>Free and informed consent expressed by community representatives</p> <p>Absence of significant disputes</p> <p>Documentary evidence of agreements</p> <p>No evidence of restrictions imposed by forest managers without community consent</p> <p>Appropriate payment or compensation for forest resource use. <i>Pastāv formālas konsultatīvās komitejas un procedūras.</i></p> <p><i>Konsultācijas ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem.</i></p> <p><i>Sabiedrības pārstāvji izsaka piekrišanu brīvi un apzināti.</i></p> <p><i>Nav ievērojamu strīdu.</i></p> <p><i>Vienošanās ir dokumentētas.</i></p> <p><i>Nav pierādījumu, ka, meža apsaimniekotājs noteiktu ierobežojumus bez vietējās sabiedrības piekrišanas.</i></p> <p><i>Tiek pemērots atbilstošs maksājums vai kompensācija par meža resursu izmantošanu.</i></p>	<p>Regional Guidance: In countries where local communities are less physically dependent on forests but value the forest for aesthetic, spiritual or recreational reasons, consultation with representative organisations e.g. councils, citizens groups and local environmental groups should take place.</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: valstīs, kur vietējie iedzīvotāji ir mazāk atkarīgi no meža resursiem, bet augstāk vērtē mežu tā estētisko, garīgo vai atpūtas iespēju dēļ, ir jāveic konsultācijas ar pārstāvju organizācijām, piem., padomēm, iedzīvotāju grupām un vietējām vides aizsardzības organizācijām.</p>	
<p><i>2.2.4 The forest manager has provided and ensured publicly available information when imposing reasonable restrictions on the free area in the forest.</i></p> <p><i>2.2.4 Meža apsaimniekotājs ir sniedzis sabiedrībai publiski pieejamu informāciju, nosakot meža teritorijā pamatotus ierobežojumus brīvai pieejai.</i></p>	<p><i>Information signs</i></p> <p><i>Articles</i></p> <p><i>Publications</i></p> <p><i>Informatīvas norādes</i></p> <p><i>Raksti</i></p> <p><i>Publikācijas</i></p>		

<p>FSC Criterion 2.3 Appropriate mechanisms shall be employed to resolve disputes over tenure claims and use rights. The circumstances and status of any outstanding disputes will be explicitly considered in the certification evaluation. Disputes of substantial magnitude involving a significant number of interests will normally disqualify an operation from being certified.</p> <p>FSC kritērijs 2.3</p> <p><i>Strīdu izšķiršanai par īpašuma tiesībām un lietošanas tiesībām ir jānotiek noteiktā kārtībā.</i></p> <p><i>Sertifikācijas novērtējumā tiks objektīvi izvērtēti ikviens neizšķirta strīda apstākļi. Būtiski svarīgu strīdu gadījumā, kur iesaistītas vairākas ieinteresētās puses, parasti sertifikācija nav iespējama.</i></p>	<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>		
<p>2.3.1 Mechanisms exist for resolution of disputes between the forest managers and the local community over claims relating to tenure and/or use rights.</p> <p><i>2.3.1. Pastāv noteikta kārtība strīdu izšķiršanai starp meža apsaimniekotāju un vietējo sabiedrību attiecībā uz prasībām, kas saistītas ar īpašumtiesībām un/vai lietošanas tiesībām.</i></p>	<p>Consultation with local community representatives <i>Documentation of property rights and use disputes</i> <i>Konsultācijas ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem</i> <i>Visi īpašuma un lietošanas tiesību strīdi ir dokumentēti.</i></p>	<p>Regional Guidance: Please mention any mechanisms exist in the area concerned: Reģionālās vadlīnijas: Lūdzu, norādiet kāda ir noteiktā kārtība attiecīgajā jomā:</p>	
<p>2.3.2 Mechanisms for dispute resolution are respected in the event of any dispute between local communities and forest managers regarding tenure claims and use rights.</p> <p><i>2.3.2. Gadījumos, ja rodas strīdi starp vietējo sabiedrību un meža apsaimniekotāju saistībā ar īpašumtiesībām un lietošanas tiesībām, tie tiek izšķirti noteiktā kārtībā.</i></p>	<p>Consultation with local community representatives <i>Konsultācijas ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem</i></p>		

<p>2.3.3 Management policy and operational procedures exist which require that, in case of a dispute or disagreement between the local community and the forest managers concerning land rights, forestry operations which prejudice the future enjoyment of such rights by the community are halted until the dispute is resolved.</p> <p><i>2. 3.3. Pastāv atbilstoša apsaimniekošanas politika un procedūras, kas paredz, ka gadījumos, ja rodas strīdi vai domstarpības starp vietējo sabiedrību un meža apsaimniekotāju par zemes izmantošanas tiesībām, mežsaimnieciskās darbības, kas varētu turpmāk negatīvi ietekmēt šādas tiesības, tiek apturētas līdz brīdim, kad strīds tiek atrisināts.</i></p>	<p>Documented policy and procedure <i>Dokumentēta politika un procedūras</i></p>	
<p>2.3.4 Forest managers provide access to forest resources for local communities without legal or customary land rights, where such access does not prejudice the achievement of management objectives.</p> <p><i>2.3.4. Meža apsaimniekotājs nodrošina piekļuvi meža resursiem vietējai sabiedrībai, kurai nav likumīgas vai tradicionālas zemes izmantošanas tiesības, ja šāda piekļuve netraucē sasniegta apsaimniekošanas mērķus.</i></p>	<p>ILO Conventions 169 or equivalent national legislation or agreements Documents – records of fora for participation/meetings Court records Community consultation <i>ILO konvencija Nr. 169 vai līdzvērtīgs valsts tiesību akts vai vienošanās. Dokumenti, daļība forumos/sanāksmēs.</i> <i>Tiesa lēmumu izraksti.</i> <i>Konsultācijas ar vietējo sabiedrību.</i></p>	<p>Regional Guidance: Please note any known use of forest resources by local communities who do not enjoy legal or customary use rights: <i>Reģionālās vadlīnijas: Lūdzu, atzīmējiet visus zināmos gadījumus, kad meža resursus izmanto vietējā sabiedrība, kurai nav likumīgas vai tradicionālas zemes izmantošanas tiesības:</i></p>
<p>2.3.5 There is no evidence of any unresolved dispute of substantial magnitude involving a significant number of interests regarding tenure and use rights</p> <p><i>2.3.5. Nav pierādījumu par jebkādiem neatrisinātiem būtiskiem strīdiem saistībā ar īpašumtiesībām un izmantošanas tiesībām, kurā iesaistītas vairāku pušu intereses.</i></p>	<p>Community consultation <i>Konsultācijas ar vietējo sabiedrību</i></p>	<p>Regional Guidance: Please note any known disputes regarding tenure and use rights: <i>Reģionālās vadlīnijas: Lūdzu, atzīmējiet visus zināmos strīdus par īpašuma un lietošanas tiesībām:</i></p>

<p><i>2.3.6 Conflicts over land tenure and use rights shall be resolved or discussed in a systematic and legal manner, with preference given to voluntary and conciliatory methods rather than the through the judiciary mechanisms (e.g., courts).</i></p> <p>2.3.6. Strīdus saistībā ar zemes īpašumtiesībām un lietošanas tiesībām izšķir vai apspriež sistemātiskā un likumīgā veidā, dodot priekšroku brīvprātīgām un izlīguma metodēm, nevis tiesvedībai (piemēram, strīda izskatīšanai tiesā).</p>	<p><i>Documents pertaining to previous or existing disputes about property titles or rights of use shall be available to SCS auditors.</i></p> <p><i>There are documented agreements and/or mechanisms with property titles or rights of use for solving related disputes.</i></p> <p>Ir jānodod SCS auditoru rīcībā visi dokumenti, kas attiecas uz agrākiem vai esošiem strīdiem saistībā ar īpašumtiesībām vai lietošanas tiesībām.</p> <p>Ir dokumentāri apstiprināti līgumi un/ vai mehānismi ar īpašumtiesībām vai lietošanas tiesībām saistīto strīdu risināšanai.</p>	
--	---	--

FSC PRINCIPLE #3: INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS

The legal and customary rights of indigenous peoples to own, use and manage their lands, territories, and resources shall be recognised and respected.

FSC 3. princips: PAMATIEDZĪVOTĀJU TIESĪBAS

Jāatzīst un jārespektē pamatiedzīvotāju likumīgās un tradicionālās īpašuma, kā arī lietošanas un apsaimniekošanas tiesības uz savu zemi, teritorijām un resursiem.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER PĀRBAUDES LĪDZEKLIS	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REGIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Score Punkti
<p>FSC Criterion 3.1 Indigenous peoples shall control forest management on their lands and territories unless they delegate control with free and informed consent to other agencies. <i>FSC kritērijs 3.1. Pamatiedzīvotājiem ir jākontrolē meža apsaimniekošana savās zemēs un teritorijās, ja vien viņi nav brīvprātīgi un apzināti piekrītuši nodot šo kontroli citām institūcijām.</i></p>		<p>It should be noted that the requirements of Principle 3 all apply to the special case of Indigenous People's rights. An additional duty of care is required of forest managers operating in or near Indigenous People's lands, in recognition of the poor history of control and consent in these circumstances in the past.</p> <p><i>Jāatzīmē, ka visas 3. principa prasības attiecas uz pamatiedzīvotāju tiesībām. Meža apsaimniekotājam, veicot darbības pamatiedzīvotājiem piederošajās teritorijās vai to tuvumā, ir jārīkojas ar papildu piesardzību un apdomību, ņemot vērā tikai nesen atjaunotās pamatiedzīvotāju tiesības kontrolēt savu zemi.</i></p>	
<p>Latvian FSC Standard Development Group has established that there are no indigenous peoples in the territory of Latvia within the meaning of the FSC Principles and Criteria.</p> <p><i>Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.</i></p>			
<p>FSC Criterion 3.2 Forest management shall not threaten or diminish, either directly or indirectly, the resources or tenure rights of indigenous peoples. <i>FSC kritērijs 3.2. Mežu apsaimniekošana nedrīkst tieši vai netieši apdraudēt vai ierobežot pamatiedzīvotāju resursus vai īpašuma tiesības.</i></p>		<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	

<p>Latvian FSC Standard Development Group has established that there are no indigenous peoples in the territory of Latvia within the meaning of the FSC Principles and Criteria.</p> <p><i>Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.</i></p>		
FSC Criterion 3.3 Sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous peoples shall be clearly identified in co-operation with such peoples, and recognised and protected by forest managers. <i>FSC kritērijs. 3.3. Meža apsaimniekotājam sadarbībā ar pamatiedzīvotājiem ir skaidri jānosaka, jārespektē un jāaizsargā tās vietas, kurām pamatiedzīvotāji piešķir īpašu kultūras, ekoloģisku, ekonomisku vai reliģisku nozīmi.</i>	Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
<p>Latvian FSC Standard Development Group has established that there are no indigenous peoples in the territory of Latvia within the meaning of the FSC Principles and Criteria.</p> <p><i>Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.</i></p>		
FSC Criterion 3.4 Indigenous peoples shall be compensated for the application of their traditional knowledge regarding the use of forest species or management systems in forest operations. This compensation shall be formally agreed upon with their free and informed consent before forest operations commence. <i>FSC kritērijs 3.4. Pamatiedzīvotājiem jāsaņem kompensācija, ja tiek izmantotas viņu tradicionālās zināšanas par koku sugu pielietojumu vai meža apsaimniekošanas paņēmieniem. Oficiāla, no pamatiedzīvotāju pusēs brīvprātīga un apzināta vienošanās par šādām kompensācijām ir jāpanāk pirms mežsaimniecības darbību uzsākšanas.</i>	Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
<p>Latvian FSC Standard Development Group has established that there are no indigenous peoples in the territory of Latvia within the meaning of the FSC Principles and Criteria.</p> <p><i>Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.</i></p>		

<p>FSC PRINCIPLE #4: COMMUNITY RELATIONS AND WORKER'S RIGHTS</p> <p>Forest management operations shall maintain or enhance the long-term social and economic well-being of forest workers and local communities.</p> <p>FSC 4. princips: ATTIECĪBAS AR VIETĒJO SABIEDRĪBU UN STRĀDΝIEKU TIESĪBAS</p> <p><i>Meža apsaimniekošanas rezultātā jāuztur nemainīgā līmenī vai jāuzlabo meža darbinieku un vietējās sabiedrības ilgtermiņa sociālās un ekonomiskās labklājības līmenis.</i></p>
--

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER(S) PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-LI)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REGIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Score Punkti
<p>FSC Criterion 4.1 The communities within, or adjacent to, the forest management area should be given opportunities for employment, training, and other services.</p> <p><i>FSC kritērijs 4.1</i> <i>Apsaimniekojamās teritorijas vai tās tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem jārada labvēlīgi apstākļi nodarbinātības, apmācības un citu pakalpojumu ziņā.</i></p>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
Latvian FSC Standard development group has established that everything related to employment of local inhabitants should apply at the national level, since in Latvia no special local communities can be distinguished due to the relatively small size of its territory. <i>Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka visu, kas attiecas uz vietējo iedzīvotāju nodarbinātību, būtu jāpiemēro valsts līmenī, jo Latvijā salīdzinoši nelielās teritorijā dēļ nav iespējams nodalīt īpašas vietējās kopienas.</i>			
<p>4.1.1 Local and forest-dependent people have <i>preferential</i> access to employment, <i>contractual</i> and training opportunities.</p> <p><i>4.1.1. Pieņemot darbā, slēdzot līgumus un nodrošinot apmācības iespējas, priekšroka tiek dota vietējās sabiedrības pārstāvjiem un no meža resursiem atkarīgiem cilvēkiem.</i></p>	ILO Conventions 169, or equivalent national legislation or agreements Recruitment strategy Evidence of employment of local personnel Advertisements in local newspapers Discussion with local communities <i>Employment and contractual opportunities offered locally before they are offered outside the region</i> ILO konvencija Nr. 169 vai līdzvērtīgs valsts tiesību akts vai vienošanās. <i>Darbā pieņemšanas stratēģija.</i> <i>Pierādījumi, ka darba tiek pieņemti vietējie iedzīvotāji.</i> <i>Sludinājumi vietējos laikrakstos.</i> <i>Sarunas ar vietējiem iedzīvotājiem.</i> <i>Darba iespējas un līgumsaistības vispirms tiek piedāvātas vietējiem iedzīvotājiem, pirms tās tiek reklamētas ārpus rajona robežām.</i>		

<p>4.1.2 Appropriate to the size, type and location of the forest management enterprise, members of local communities are provided with access to basic services (e.g. health and education).</p> <p><i>4.1.2. Atbilstoši meža apsaimniekošanas uzņēmuma lielumam, veidam un atrašanās vietai vietējās sabiedrības pārstāvjiem ir nodrošināta piekļuve pamatpakalpojumiem (piem., veselības aprūpei un izglītībai).</i></p>	<p>Support of local health facilities Provision of clean water Provision of workers' accommodation Provision of nursery or primary schooling Provision of training <i>Vietējo veselības aprūpes iestāžu atbalsts. Nodrošināšana ar tīru ūdeni. Darbinieku izmitnāšana. Nodrošināšana ar pirmsskolas un pamatskolas izglītību. Apmācības nodrošināšana.</i></p>	<p>Regional Guidance: Please state the kinds of services that would be expected to be provided by a responsible employer in the area concerned: Please mention any relevant laws and regulations</p> <p><i>Reģionālās vadlīnijas: lūdzu, norādīt, kādi pakalpojumi būtu jānodrošina atbildīgam darba devējam attiecīgajā reģionā. Lūdzu, miniet visus attiecīgos likumus un noteikumus.</i></p>	
<p>4.1.3 Workers are not discriminated in hiring, advancement, dismissal, remuneration and employment related social security</p> <p><i>4.1.3. Strādnieki netiek diskriminēti, pieņemot viņus darbā, paaugstinot amatā, atlaižot no darba, nosakot atalgojumu un nodrošinot ar nodarbinātību saistītās sociālās garantijas.</i></p>	<p>ILO Conventions 100 & 111, ILO Declaration 1998, or equivalent national legislation Interviews with workers and their labour organisations or unions Payroll (of enterprise and/or contractors) Findings of employment surveys Records of labour inspectorate <i>ILO konvencijas Nr. 100 un Nr. 111, 1998 .gada ILO deklarācija, vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti. Intervijas ar strādniekiem un viņu darba organizācijām vai arodbiedrībām. Algu saraksts (uzņēmuma un/ vai apakšuzņēmēju) Nodarbinātības izpētes rezultāti. Darba inspekcijas izziņas.</i></p>		
<p>4.1.4 Wages or income of self-employed or contractors are at least as high as those in comparable occupations in the same region and in no case lower than the established minimum wage.</p> <p><i>4.1.4. Pašnodarbināto personu vai līgumslēdzēju darba algas vai ienākumi ir vismaz tikpat lieli kā strādājošajiem līdzīgās profesijās tajā pašā reģionā, un tās nekādā gadījumā nav mazākas par</i></p>	<p>ILO Convention 131 or equivalent national legislation Interviews with workers and their labour organisations or unions Payroll (of enterprise and/or contractors)</p>		

<i>noteikto minimālo algu.</i>	<p>Findings of employment surveys Records of labour inspectorate <i>ILO konvencija Nr. 131 vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti.</i> <i>Intervijas ar strādniekiem un viņu darba organizācijām vai arodbiedrībām.</i> <i>Algu saraksti (uzņēmuma un/vai apakšuzņēmēju)</i> <i>Nodarbinātības izpētes rezultāti.</i> <i>Darba inspekcijas izziņas.</i></p>		
<p><i>4.1.5 The forest manager contributes to, or directly develops training programs designed to enhance the capabilities and qualifications of local workers.</i></p> <p><i>4.1.5. Meža apsaimniekotājs piedalās apmācību programmu izstrādē vai pats tās izstrādā, tādejādi paaugstinot vietējo darbinieku prasmes un kvalifikāciju.</i></p>			
<p><i>4.1.6 The forest manager shall provide access to forest areas to educational and training organizations for training and educational purposes if it does not contradict forest management objectives.</i></p> <p><i>4.1.6. Meža apsaimniekotājs nodrošina izglītības iestāžu un mācību organizāciju piekļuvi mežu platībām apmācības un izglītības nolūkos, ja tas nav pretrunā ar meža apsaimniekošanas mērķiem.</i></p>			
<p>FSC Criterion 4.2 Forest management should meet or exceed all applicable laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families.</p> <p>FSC kritērijs 4.2 <i>Meža apsaimniekotājam, rūpējoties par darbinieku, kā arī viņu ģimenes locekļu, veselību un darba drošību, šajā ziņā izvirzāmas stingrākas prasības, nekā paredz attiecīgie normatīvie akti.</i></p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>4.2.1 Managers are familiar with relevant health and safety guidelines and regulations.</p> <p><i>4.2.1. Vadītāji ir iepazinušies ar attiecīgajām veselības aizsardzības un darba drošības vadlīnijām un noteikumiem.</i></p>	<p>Accessible copies of guidelines and regulations Discussion with managers <i>Ir pieejami vadlīniju un noteikumi eksemplāri.</i> <i>Intervijas ar vadītājiem.</i></p>	<p>Regional Guidance: please note all relevant health and safety guidelines and regulations Reģionālās vadlīnijas: lūdzu, atzīmējiet visas svarīgākās veselības aizsardzības un darba drošības vadlīnijas un noteikumus</p>	

<p>4.2.2 Managers have assessed the risk to workers of particular tasks and equipment, and take measures to reduce or eliminate such risks.</p> <p>Contracts with contractors shall include this requirement</p> <p><i>4.2.2. Vadītāji ir novērtējuši risku, kādam tiek pakļauti konkrētu uzdevumu veicēji un iekārtu operatori, un veic pasākumus, lai samazinātu vai novērstu šādu risku.</i></p> <p><i>Līgumi ar apakšuzņēmējiem iekļauj šo prasību.</i></p>	<p>Written assessments of risk Discussions with Managers</p> <p><i>Ir sagatavoti rakstveida riska novērtējumi. Intervjas ar vadītājiem.</i></p>		
<p>4.2.3 Safety training is carried out, relevant to the tasks of workers and the equipment used.</p> <p>Contracts with contractors shall include this requirement.</p> <p><i>4.2.3. Atbilstoši strādnieku uzdevumiem un izmantojamajām iekārtām, tiek veikta darba drošības apmācība.</i></p> <p><i>Līgumi ar apakšuzņēmējiem iekļauj šo prasību.</i></p>	<p>Training procedure documented Training records Employees aware of safety procedure.</p> <p><i>Apmācību procedūra ir dokumentēta. Dokumenti, kas apliecina apmācību. Darbinieki pārzina darba drošības procedūras.</i></p>		
<p>4.2.4 Workers are provided with safety equipment, relevant to the tasks of workers, the equipment used and consistent with ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry.</p> <p>Contracts with contractors shall include this requirement</p> <p><i>4.2.4. Darbinieki ir nodrošināti ar drošības aprīkojumu, kas atbilst veicamajiem uzdevumiem un izmantojamām iekārtām, saskaņā ar ILO prakses kodeksu par darba drošību un veselības aizsardzību mežsaimniecībā.</i></p> <p><i>Līgumi ar apakšuzņēmējiem iekļauj šo prasību.</i></p>	<p>Safety equipment available and in good condition including first aid kits available on site when operations are performed.</p> <p>ILO Conventions 155, ILO code of Practice on Safety (1988) or equivalent national legislation</p> <p><i>Drošības aprīkojums ir pieejams un atrodas labā stāvoklī, ieskaitot pirmās palīdzības komplektus darbu veikšanas vietās.</i></p> <p><i>ILO konvencija Nr. 155, ILO prakses kodekss par darba drošību (1988 .g.) vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti.</i></p>		
4.2.5 Managers take measures to ensure that workers use any	Manager's job descriptions		

<p>safety equipment that is provided.</p> <p>Contracts with contractors shall include this requirement</p> <p>4.2.5. <i>Vadītāji veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka darbinieki izmanto visu paredzēto drošības aprīkojumu.</i></p> <p>Līgumi ar apakšuzņēmējiem iekļauj šo prasību</p>	<p>Disciplinary measures for failure to use safety equipment</p> <p><i>Vadītāja amata apraksts.</i></p> <p><i>Disciplinārie pasākumi drošības aprīkojuma neizmantošanas gadījumā.</i></p>		
<p>4.2.6 Managers implement an accident reporting system that includes all work related accidents and deaths of employees, their causes, corrective action taken to prevent similar accidents in future.</p> <p>4.2.6. <i>Vadītāji ievieš kārtību, kādā jāziņo par negadījumiem, tostarp ar darbu veikšanu saistītajiem nelaimes gadījumiem un darbinieku nāves gadījumiem, to iemesliem un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem līdzīgu gadījumu novēršanai nākotnē.</i></p>	<p>Records</p> <p>Discussions with managers</p> <p>Evidence that preventative actions implemented</p> <p><i>Dokumenti</i></p> <p><i>Intervijas ar vadītājiem.</i></p> <p><i>Pierādījumi par veiktajiem profilaktiskajiem pasākumiem.</i></p>		
<p>4.2.7 There is assured compensation benefits in case of accidents.</p> <p>4.2.7. <i>Nelaimes gadījumos cietušie saņem kompensāciju.</i></p>	<p>Compensation protocol documented</p> <p>Records of payments kept</p> <p><i>Kompensācijas piešķiršana ir dokumentēta.</i></p> <p><i>Ir saglabātas maksājumu kvītis.</i></p>		
<p>4.2.8 Health and safety measures comply with national minimum requirements.</p> <p>4.2.8. <i>Veselības un darba drošības pasākumi atbilst valstī noteiktajām minimālajām prasībām.</i></p>	<p>No evidence of non compliance</p> <p>As appropriate:</p> <p>Safety procedures and manuals</p> <p><i>Nav pierādījumu par neatbilstībām.</i></p> <p><i>Pēc vajadzības:</i></p> <p><i>darba drošības procedūras un rokasgrāmatas.</i></p>		
<p>4.2.9 Where workers stay in camps, conditions for accommodation and nutrition comply at least with ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry.</p> <p>4.2.9. <i>Ja strādnieki dzīvo nometnēs, to dzīves apstākļi un ēdināšana atbilst vismaz ILO prakses kodeksam par darba drošību un veselības aizsardzību mežsaimniecībā.</i></p>	<p>ILO Conventions 155, ILO code of Practice on Safety (1988) or equivalent national legislation</p> <p>Interview with workers and their labour organisations or unions and community representatives</p> <p><i>ILO konvencija Nr. 155, ILO prakses kodekss par darba drošību (1998 .g.) vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti.</i></p> <p><i>Intervijas ar strādniekiem un viņu</i></p>		

	<i>darba organizācijām vai arodbiedrībām un to pārstāvjiem.</i>		
<i>4.2.10 Equipment is periodically inspected and tested for safety performance in accordance with manufacturer's guidelines. 4.2.10. Aprīkojumu un tā drošumu regulāri pārbauda atbilstoši ražotāja instrukcijām.</i>			
<i>4.2.11 The employer shall provide the workers performing logging and forestry works with the vaccination against tick-borne encephalitis. 4.2.11. Mežizstrādes un mežsaimniecisko darbu veicējiem darba devējs nodrošina vakcināciju pret ērču encefalītu.</i>	<i>Interviews Wording of contracts Intervijas Līgumu formulējums</i>		
<i>4.2.12 A person trained and able to provide first aid in emergency cases shall be present at the places where dangerous forest management works are performed including using forestry machinery and motorized tool, expect sprayers. <i>4.2.12. Bīstamo meža apsaimniekošanas darbu veikšanas vietā, piem., kad tiek izmantota mežizstrādes tehnika, motorzāģi vai izsmidzinātāji, jābūt personai, kura ir apmācīta pirmās palīdzības sniegšanai nelaimes gadījumos.</i></i>	<i>Documents Interviews Dokumenti Intervijas</i>		
<i>4.2.13 At least once a year the forest manager shall summarize and evaluate breaches of work safety requirements in the FMU and make improvements according to the evaluation. The forest manager shall summarize and evaluate breaches of work safety requirements in the managed territory and improve the applied forest management practice. <i>4.2.13. Vismaz reizi gadā meža apsaimniekotājs apkopo un izvērtē darba drošības prasību pārkāpumus apsaimniekotajā teritorijā un veic uzlabojumus atbilstoši šim novērtējumam.</i></i>			
FSC Criterion 4.3 The rights of workers to organise and voluntarily negotiate with their employers shall be guaranteed as outlined in Conventions 87 and 98 of the International Labour Organisation (ILO). FSC kritērijs 4.3 <i>Darbiniekiem garantē tiesības izveidot savas organizācijas, vienojoties ar darba devēju, kā to paredz Starptautiskās darba organizācijas (ILO) Konvencijas Nr. 87 un Nr. 98.</i>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai	
<i>4.3.1 Employment conditions comply with International Labour Organisation convention 87</i>	<i>Copies of ILO convention 87 Discussions with manager Written conditions of employment</i>		

<p>This Convention relates to the rights of workers to: freedom of association and protection of the right to organise.</p> <p><i>4.3.1. Darba apstākļi atbilst Starptautiskās darba organizācijas konvencijai Nr. 87.</i></p> <p>Šī konvencija attiecas uz darba ķēmēju tiesībām: brīvību apvienoties organizācijās un šādu apvienošanās tiesību aizsardzību.</p>	<p>Contracts Collective agreements No evidence of non-compliance <i>Interviews with workers</i> <i>ILO konvencijas Nr. 87 teksta eksemplāri.</i> <i>Intervija ar vadītāju.</i> <i>Rakstiski darba apstākļu apraksti.</i> <i>Līgumi.</i> <i>Kolektīvie līgumi.</i> <i>Nav pierādījumu par neatbilstību.</i> <i>Intervijas ar darbiniekiem’.</i></p>		
<p>4.3.2 Employment conditions comply with International Labour Organisation convention 98 (see Annex 2)</p> <p>This Convention relates to the rights of workers to: organise and bargain collectively.</p> <p><i>4.3.2. Darba apstākļi atbilst Starptautiskās darba organizācijas konvencijai Nr. 98 (skat. 2. pielikumu).</i></p> <p>Šī konvencija attiecas uz darba ķēmēju tiesībām apvienoties organizācijās un vest sarunas par darba kopīgumu.</p>	<p>Copies of ILO convention 98 Discussions with manager Written conditions of employment Contracts Collective agreements No evidence of non-compliance <i>ILO konvencijas Nr. 98 teksta eksemplāri.</i> <i>Intervija ar vadītāju.</i> <i>Rakstiski darba apstākļu apraksti.</i> <i>Līgumi.</i> <i>Kolektīvie līgumi.</i> <i>Nav pierādījumu par neatbilstību.</i></p>		
<p><i>4.3.3 There are documented procedures for issues raised by workers and conflict resolution</i></p> <p><i>4.3.3. Tieki izmantotas dokumentētas procedūras, lai izskatītu strīdīgus jautājumus un nesaskaņas, kas radušās darbiniekiem.</i></p>			
<p>FSC Criterion 4.4 Management planning and operations shall incorporate the results of evaluations of social impact. Consultations shall be maintained with people and groups (both men and women) directly affected by management operations.</p> <p>FSC kritērijs 4.4 <i>Apsaimniekošanas plānošanas un darbu izpildes gaitā jāņem vērā šo darbību sociālās ietekmes novērtējums. Pastāvīgi jāveic konsultācijas ar tiem cilvēkiem un cilvēku grupām (gan vīriešiem, gan sievietēm), kurus apsaimniekošanas darbības skar vistiešāk.</i></p> <p>4.4.1 There are systems in place that provide an evaluation of the</p>	<p>Records</p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	

<p>social impact , appropriate to the size and intensity of their operations at least once every 5 years that:</p> <ul style="list-style-type: none"> Identifies affected groups (including employees, local communities, men and women); Includes consultation with affected groups; Identifies the main impacts of the operation on those groups; Specifies measures to ameliorate identified negative impacts; Provides for regular contact with affected groups to monitor effectiveness of measures. <p>4.4.1. Pastāv kārtībā, kādā <i>vismaz reizi 5 gados</i> tiek novērtēta sociālā ietekme atbilstoši mežsaimniecisko darbību lielumam un intensitātei, lai:</p> <ul style="list-style-type: none"> noteiktu ietekmētās grupas (<i>tostarp darbiniekus, vietējo sabiedrību, vīriešus un sievietes</i>); konsultētos ar ietekmētajām grupām; noteiktu galvenos veidus, kā darbības šīs grupas ietekmē; noteiktu pasākumus, kā novērst konstatēto negatīvo ietekmi; nodrošinātu regulārus kontaktus ar ietekmētajām grupām, lai uzraudzītu pasākumu efektivitāti. <p>4.4.2 Results of social impact evaluation are incorporated into management decisions at least once every 5 years</p> <p>4.4.2. Sociālās ietekmes novērtējuma rezultāti tiek iekļauti apsaimniekošanas plānā <i>ne retāk kā reizi 5 gados</i>.</p>	Dokumenti	
	<p>ILO Convention 169, or equivalent national legislation and agreements</p> <p>Management plan or supporting documents</p> <p>A written procedure, training documents, checklists, publications in local press, a social impact assessment</p> <p><i>ILO konvencija Nr. 169 vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti un vienošanās.</i></p> <p><i>Apsaimniekošanas plāns vai citi apstiprinošo dokumenti.</i></p> <p><i>Rakstiska procedūra, izziņas par apmācību, pārbaudes punktu saraksti, publikācijas vietējā presē, sociālās ietekmes novērtējums.</i></p>	

<p>4.4.3 Forest managers implement a system for ongoing consultation with local people and interest groups (both men and women).</p> <p>4.4.3. Meža apsaimniekotājs ir ieviesis sistēmu, kas nodrošina pastāvīgu dialogu un konsultēšanos ar vietējiem iedzīvotājiem un interešu grupām (gan vīriešiem, gan sievietēm).</p>	<p>Discussion with forest managers <i>Intervjas ar meža apsaimniekotājiem</i></p>		
<p>4.4.4 Forest managers shall inform local people how to access information about the proposed management activities</p> <p>4.4.4. Meža apsaimniekotājs informē vietējos iedzīvotājus par to, kā piekļūt informācijai par plānotajiem apsaimniekošanas darbiem.</p>			
<p>4.4.5 Sites and objects with cultural, historical and/or archaeological value are protected in nature</p> <p>4.4.5. Meža apsaimniekotājs aizsargā vietas un objektus ar kultūrvēsturisku un/vai arheoloģisku vērtību.</p>			
<p>4.4.6 Forest managers consider reasonable interests of local populations when working near inhabited areas</p> <p>4.4.6. Meža apsaimniekotājs ņem vērā pamatotas vietējo iedzīvotāju intereses, strādājot apdzīvotu vietu tuvumā.</p>	<p><i>Appropriate working hours are respected.</i> <i>Local residents given appropriate notice prior to commencement of works.</i> <i>Additional caution exercised when working near buildings and other people's property and places significant for local community.</i> <i>Precautions in place to avoid damage to roads.</i> <i>Contracts with contractors</i> Tiek ievērots darba laiks. Pirms darbu uzsākšanas vietējie iedzīvotāji tiek attiecīgi brīdināti. Tiek ievērota papildu piesardzība, strādājot ēku un citu īpašumu, kā arī vietējai sabiedrībai nozīmīgu objektu tuvumā. Tiek ievēroti piesardzības pasākumi, lai nesabojātu ceļus. Līgumi ar apakšuzņēmējiem</p>		

<p>FSC Criterion 4.5</p> <p>Appropriate mechanisms shall be employed for resolving grievances and for providing fair compensation in the case of loss or damage affecting the legal or customary rights, property, resources, or livelihoods of local peoples. Measures shall be taken to avoid such loss or damage.</p> <p>FSC kritērijs 4.5</p> <p><i>Jāizmanto piemēroti mehānismi, lai atrisinātu strīdus vai nodrošinātu taisnīgu kompensāciju gadījumos, kad skartas vietējās sabiedrības likumīgās vai tradicionālās tiesības, vai radīti zaudējumi īpašumam, resursiem vai vietējo iedzīvotāju iztikas līdzekļu avotiem. Jāveic pasākumi, lai izvairītos no šādiem zaudējumiem vai tiesību aizskārumiem.</i></p>	<p>Regular communication will generate trust through transparency of actions, facilitate exchange of information and opinions</p> <p><i>Regulāra komunikācija radīs uzticību, pateicoties darbību pārredzamībai, un veicinās informācijas un viedokļu apmaiņu</i></p>	
<p>4.5.1 Mechanisms for resolving grievances are documented and implemented.</p> <p><i>4.5.1. Konfliktu risināšanai izmantotās procedūras tiek dokumentētas un piemērotas.</i></p>	<p>Documented mechanism for resolving grievances</p> <p>Use of mechanism recorded</p> <p>Statutory procedures if applicable</p> <p><i>Dokumentētas procedūras, ko izmanto konfliktu risināšanai.</i></p> <p><i>Dokumentēto procedūru pielietošana.</i></p> <p><i>Likumā noteiktās procedūras, ja nepieciešams.</i></p>	<p>Regional Guidance: please comment on whether existing statutory procedures are considered adequate to resolve grievances of this nature in the region concerned:</p> <p><i>Reģionālās vadlīnijas: lūdzu, komentējet, vai esošās likumā noteiktās procedūras ir atbilstošas šāda veida konfliktu risināšanai attiecīgajā reģionā:</i></p>
<p>4.5.2 Mechanisms exist and are implemented for providing fair compensation to local people where their legal or customary rights, property, resources or livelihoods have been damaged.</p> <p><i>4.5.2. Ir ieviestas un tiek izmantotas procedūras, lai nodrošinātu taisnīgu kompensāciju vietējiem iedzīvotājiem gadījumos, kad tiek pārkāptas viņu likumīgās vai tradicionālās tiesības, tiek nodarīti bojājumi viņu īpašumam, resursiem vai iztikas līdzekļu avotiem.</i></p>	<p>Documented procedure for deciding compensation</p> <p>Statutory procedures if applicable</p> <p><i>Dokumentētas procedūras kompensācijas piešķiršanai.</i></p> <p><i>Likumā noteiktās procedūras, ja nepieciešams.</i></p>	<p>Regional Guidance: please comment on whether existing statutory procedures are considered adequate to provide compensation of this nature in the region concerned:</p> <p><i>Reģionālās vadlīnijas: lūdzu, komentējet, vai esošās likumā noteiktās procedūras ir atbilstošas šāda veida kompensācijas piešķiršanai attiecīgajā reģionā:</i></p>
<p><i>4.5.3. Reimbursement or compensation of loss shall be subject to an agreement between the parties or, in case of disputes, in accordance with the provisions of the normative acts of the Republic of Latvia.</i></p> <p><i>4.5.3. Kompensācija vai zaudējumu atlīdzināšana tiek noteikta, pusēm vienojoties, vai, domstarpību gadījumā, LR normatīvos aktos noteiktajā kārtībā.</i></p>	<p><i>Evidence of compensation in the event of any such damage</i></p> <p><i>Evidence of community control in determining the compensation</i></p> <p><i>Pierādījumi par zaudējumu atlīdzināšanu šādu kaitējumu</i></p>	

	<p>gadījumos.</p> <p>Pierādījumi par sabiedrības dalību kompensācijas noteikšanā.</p>		
<p>4.5.4 Mechanisms exist to resolve conflicts through consultation aiming at achieving agreement or consent, avoiding damage to property, resources, rights, and livelihoods.</p> <p><i>4.5.4. Ir ieviestas procedūras konfliktu risināšanai, izmantojot konsultācijas, kuru mērķis ir panākt vienošanos vai piekrišanu, izvairoties no kaitējuma īpašumam, resursiem, tiesībām un iztikas avotiem.</i></p>	<p>Discussion with forest managers Documented procedures ILO Convention 169 or equivalent national legislation or agreements <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem. Dokumentētas procedūras. ILO konvencija Nr. 169 vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti un vienošanās.</i></p>		

FSC PRINCIPLE # 5: BENEFITS FROM THE FOREST

Forest management operations shall encourage the efficient use of the forest's multiple products and services to ensure economic viability and a wide range of environmental and social benefits.

FSC 5. princips: IEGUVUMI NO MEŽA

Meža apsaimniekošanai jāveicina efektīva daudzveidīgu meža produktu un pakalpojumu izmantošana, tā nodrošinot savu ekonomisko dzīvotspēju un plašu vides un sociālo ieguvumu klāstu.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER(S) PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-ĻI)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	score
<p>FSC Criterion 5.1</p> <p>Forest management should strive toward economic viability, while taking into account the full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain the ecological productivity of the forest.</p> <p><i>FSC kritērijs 5.1</i></p> <p><i>Meža apsaimniekošanai ir jātiecas uz ekonomisku dzīvotspēju, vienlaicīgi ņemot vērā vides, sociālās un tiešās ražošanas izmaksas, kā arī nodrošinot meža ekoloģiskās saglabāšanās spēju veicināšanai nepieciešamās investīcijas.</i></p>		<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	

5.1.1. There is a work plan and budget for the forest management enterprise showing expected costs and revenues for at least the current financial year. <i>5.1.1. Meža apsaimniekošanas uzņēmumam ir darba plāns un budžets, kurā uzrādītas paredzamās izmaksas un ieņēmumi vismaz attiecībā uz pašreizējo finanšu gadu.</i>	Annual budget <i>Gada budžets</i>		
5.1.2 The income predicted in the annual budget is consistent with the expected rate of harvest of forest products (see 5.6). <i>5.1.2. Gada budžetā prognozētie ienākumi atbilst saražotās meža produkcijas paredzamajam apjomam (skat. 5.6.).</i>	Product yields stated in annual budget <i>Gada budžetā norādītais produkcijas apjoms</i>		
5.1.3 The income predicted in the annual budget is consistent with product values comparable to regional or national norm. <i>5.1.3. Gada budžetā prognozētie ienākumi atbilst produktu vērtībai, kas saīdzināma ar reģionālo vai valstī noteikto normu.</i>	Product values stated in annual budget <i>Gada budžetā norādītās produktu vērtības</i>		
5.1.4 The annual budget incorporates stumpage, royalties or rents as required. <i>5.1.4. Vajadzības gadījumā ikgadējā budžetā ir iekļauta koku vērtība uz celma, nodevas vai īres maksas.</i>	Annual budget <i>Gada budžets</i>	Regional Guidance: please provide information about regional requirements with respect to royalties or other fee payments <i>Reģionālās vadlīnijas: lūdzu, sniedziet informāciju par reģionālajām prasībām attiecībā uz honorāriem vai cita veida maksājumiem</i>	
5.1.5 The annual budget specifies any costs associated with implementation of the social and environmental commitments identified in Principles 4 and 6. <i>5.1.5. Gada budžetā ir norādītas visas izmaksas, kas saistītas ar saistību īstenošanu sociālajā un vides jomā, kuras izklāstītas 4. un 6. principā.</i>	Annual budget <i>Gada budžets</i>		
FSC Criterion 5.2 Forest management and marketing operations should encourage the optimal use and local processing of the forest's diversity of products. <i>FSC kritērijs 5.2</i> <i>Meža apsaimniekošanai un mārketinga darbībām jāsekmē daudzveidīgu meža resursu optimāla izmantošana un to vietējā pārstrāde.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	

Latvian FSC Standard development group has established that everything related to local processing should apply at the national level, since in the territory

<p>of Latvia local processing cannot be distinguished at a smaller or regional level.</p> <p><i>Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka viss, kas attiecās uz vietējo pārstrādi, attiecināms uz to valsts līmenī, jo Latvijas teritorijā nevar izdalīt vietējo pārstrādi sīkākā jeb reģionālā līmenī.</i></p>			
<p>5.2.1 Forest managers make a proportion of their production available to local enterprises, such as small-scale industries and processing operations. (see 5.4 below for related indicators)</p> <p><i>5.2.1. Meža apsaimniekotāji piedāvā daļu savas produkcijas vietējiem uzņēmumiem, piemēram, nelielām ražotnēm un pārstrādes uzņēmumiem, ja vien nepastāv kāds nopietns iemesls, kas to nepieļauj. (saistītos indikatorus skat. zemāk 5.4.)</i></p>	<p>Sales information Discussion with local community Note if there are any over-riding reasons preventing this. <i>Informācija par pārdotajiem produktiem.</i> <i>Sarunas ar vietējiem iedzīvotājiem.</i> <i>Atzīmējiet, ja ir kādi svarīgi iemesli, kas neļauj to darīt.</i></p>		
<p><i>5.2.2 Managing and marketing policies promote optimal use of forest products</i></p> <p><i>5.2.2. Meža apsaimniekošanas un mārketinga politika, nodrošina, ka meža komercprodukta izmantošana tiek pēc iespējas optimizēta.</i></p>	<p><i>New products are explored and developed for common but less used species;</i> <i>Access to new markets is explored and developed</i> Tiek pētīti un izstrādāti jauni produkti, izmantojot izplatītas, bet mazāk izmantotas sugas. Tiek pētīta un attīstīta piekļuve jauniem tirgiem.</p>		
<p>FSC Criterion 5.3 Forest management should minimise waste associated with harvesting and on-site processing operations and avoid damage to other forest resources.</p> <p><i>FSC kritērijs 5.3</i> <i>Meža apsaimniekošanā jāsamazina koksnes atlieku daudzums, kas radies mežizstrādes un citu cirsmu darbu rezultātā, un jāizvairās no citu meža resursu bojāšanas.</i></p>		<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	
<p>5.3.1 There is no excessive damage to residual stands of trees during and after harvesting.</p> <p><i>5.3.1. Nekas neliecina par pārmērīgu bojājumu cirsmā atstātajiem kokiem mežizstrādes laikā un pēc tās.</i></p>	<p>Site inspection - no evidence of excessive damage to residual stands of trees. <i>Directional felling</i> <i>Pārbaudes dabā - nav pierādījumu par pārmērīgu kaitējumu atstātajiem kokiem.</i> <i>Koku virzītās gāšanas metode</i></p>		
<p><i>5.3.2 Preparation and delivery of timber shall be performed in a manner to ensure minimum damage/ deterioration of the quality of</i></p>	<p><i>Site inspection - no evidence of wastage through delayed</i></p>		

<i>timber and to retain its market value.</i> 5.3.2. Treilēšana un šķirošana tiek veikta tā, lai līdz minimumam samazinātu koksnes bojāšanos un kvalitātes zudumu, un saglabātu tās tirgus vērtību.	<i>extraction or processing</i> Pārbaude dabā - nekas neliecina par koksnes atlieku rašanos novēlotas kokmateriālu izvešanas vai apstrādes dēļ.		
5.3.3 New on-site processing machinery includes an evaluation of the need to minimise timber waste and site damage. 5.3.3. Jaunas lekārtas koksnes apstrādei cirsmā ir izvēlētas, ņemot vērā nepieciešamību samazināt koksnes atlieku daudzumu un videi nodarīto kaitējumu.	Evaluation of machinery use and purchases <i>lekārtu izmantošanas un iegādes novērtējums</i>		
<i>5.3.4 Log landings are kept to a minimum practicable number and size and are located so as to minimize adverse environmental impacts.</i> 5.3.4. Krautuvju skaits un izmērs atbilst minimālajām prasībām, un tās ir izvietotas tā, lai pēc iespējas samazinātu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi.			
5.3.5 Log landings shall be cleaned up once timber has been removed. 5.3.5. Krautuves vietai pēc kokmateriālu izvešanas jābūt sakārtotai.	Site inspections <i>Pārbaude dabā</i>		
FSC Criterion 5.4 Forest management should strive to strengthen and diversify the local economy, avoiding dependence on a single forest product. <i>FSC kritērijs 5.4</i> <i>Meža apsaimniekošanai jāveicina vietējās ekonomikas nostiprināšana un dažādošana, neaprobežojoties tikai ar kāda atsevišķa meža produkta izmantošanu.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
Latvian FSC Standard development group has established that everything related to local economy should apply at the national level, since in the territory of Latvia local economy cannot be distinguished at a smaller or regional level. <i>Latvijas nacionālā darba grupa ir konstatējusi, ka viss, kas attiecās uz vietējo ekonomiku, attiecināms uz to valsts līmeni, jo Latvijas teritorijā nevar izdalīt vietējo ekonomiku sīkākā jeb reģionālā līmeni.</i>			
5.4.1 There is an evaluation of the range of the forest's potential products and services; including 'lesser known' timber species, Non Timber Forest Products (NTFPs) and opportunities for forest recreation. 5.4.1. Ir sagatavots novērtējums par iespējamajiem meža	Research papers/reports Local survey results Discussion with managers <i>Zinātniskie raksti/ ziņojumi</i> <i>Vietējās aptaujas rezultāti</i>		

<i>produktiem un pakalpojumiem; ieskaitot "mazāk zināmās" koku sugas, nekoksnes produktus, kā arī rekreācijas iespējas mežā.</i>	<i>Intervijas ar vadītājiem</i>		
5.4.2 Managers are aware of the role of these products and services in the local economy (whether as trade goods or for subsistence). <i>5.4.2. Vadītāji apzinās, cik svarīga ir šo produktu un pakalpojumu nozīme vietējā ekonomikā (gan kā komercprodukto, gan kā iztikas līdzekļiem).</i>	Discussion with managers <i>Intervijas ar vadītājiem</i>		
5.4.3 Managers have assessed the possibility of utilisation of forest services, lesser known species and NTFPs on their own account or by local enterprises. <i>5.4.3. Vadītāji ir novērtējuši iespēju pašiem veicināt meža pakalpojumu, mazāk zināmu koku sugu un nekoksnes produktu izmantošanu vai to darīt ar vietējo uzņēmumu starpniecību.</i>	Discussion with managers Results of assessments <i>Intervijas ar vadītājiem</i> <i>Novērtējuma rezultāti</i>		
5.4.4 Managers encourage the use of forest services, lesser known species and NTFPs by local enterprises where this does not jeopardise other management objectives. <i>5.4.4. Vadītāji atbalsta vietējos uzņēmumus, veicinot meža pakalpojumu, mazāk zināmu koku sugu un nekoksnes produktu izmantošanu, ja tas nav pretrunā ar citiem apsaimniekošanas mērķiem.</i>	Discussion with managers Results of assessments Existing local enterprises <i>Compatible uses such as recreation, ecotourism, hunting, fishing, Christmas tree cutting, etc.</i> <i>Intervijas ar vadītājiem</i> <i>Novērtējuma rezultāti</i> <i>Esošie vietējie uzņēmumi</i> <i>Apvienojami meža izmantošanas veidi, piem., atpūtas organizēšana, ekotūrisms, medības, zveja, svētku eglīšu ciršana utt.</i>		
FSC Criterion 5.5 Forest management operations shall recognise, maintain, and, where appropriate, enhance the value of forest services and resources such as watersheds and fisheries. <i>FSC kritērijs 5.5</i> <i>Meža apsaimniekošanā jākonstatē, jāuztur un, kur iespējams, jāvairo meža pakalpojumu un resursu vērtība (piemēram, ūdensšķirtnes, zvejas vietas).</i>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai	
5.5.1 Forest managers have evaluated the role and impact of the forest within the watershed. (see Criterion 6.5b for indicators with respect to maintenance of water resources and fisheries) <i>5.5.1. Meža apsaimniekotājs ir novērtējis meža nozīmi un ietekmi uz</i>	Discussion with managers Management planning documents <i>Intervijas ar vadītājiem</i> <i>Apsaimniekošanas plānošanas dokumenti</i>		

<i>ūdensšķirtni.</i> (skat. kritērija 6.5b indikatorus saistībā ar ūdens resursiem un zvejas vietām)			
5.5.2 Forest managers have information on the fisheries above, in and below the forest watershed. (see Criterion 6.5b for indicators with respect to maintenance of water resources and fisheries) <i>5.5.2. Meža apsaimniekotajam ir zināmas zvejas vietas, kas atrodas augstāk un zemāk pa upi, kas robežojas ar apsaimniekojamo meža teritoriju..</i> (skat. kritērija 6.5b indikatorus saistībā ar ūdens resursiem un zvejas vietām)	Discussion with managers Management planning documents <i>Intervijas ar vadītājiem</i> <i>Apsaimniekošanas plānošanas dokumenti</i>		
5.5.3 Management plans and operations include maintenance and enhancement of <i>forest services</i> identified (<i>see indicator 7.1.7</i>). 5.5.3. Apsaimniekošanas plāni paredz pasākumus, kuru mērķis ir attīstīt un uzlabot esošos meža pakalpojumus (skat. indikatoru 7.1.7).	<i>Management plan and/or associated documentation</i> Apsaimniekošanas plāns un/vai saistītie dokumenti		
FSC Criterion 5.6 The rate of harvest of forest products shall not exceed levels which can be permanently sustained. FSC kritērijs 5.6 <i>Iegūstamo meža produktu apjomi nedrīkst pārsniegt līmeni, kādā mežs spēj ilgstoši nodrošināt šādu apjomu regulāru atjaunošanos.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
5.6.1 The silvicultural system on which management is based is clearly stated. 5.6.1. <i>Ir skaidri aprakstīta apsaimniekošanā izmantotā mežkopības prakse.</i>	Management plan and/or associated documentation Apsaimniekošanas plāns un/vai saistītie dokumenti		
5.6.2 The expected level of harvesting on an annual basis, and in the long term (over more than one rotation) is clearly stated. 5.6.2. <i>Ir skaidri norādīts ikgadējais prognozētais mežizstrādes apjoms un ilgtermiņa apjoms (vairāk nekā vienā aprites ciklā).</i>	Management plan and/or associated documentation Apsaimniekošanas plāns un/vai saistītie dokumenti		
5.6.3 The expected level of harvesting is clearly justified in terms of the permanently sustainable yield of the forest products on which the management plan is based. 5.6.3. <i>Prognozētais mežizstrādes līmenis ir pilnībā pamatots, ķemot vērā ilgtspējīgus meža produktu ieguves apjomus, uz kuriem balstās apsaimniekošanas plāns.</i>	Management plan Inventory information Growth and yield models <i>Documented growth rates for particular sites, and/or acreage of forest types, age-classes and species distributions;</i>		

	<p><i>Mortality and decay and other factors that affect net growth; Areas reserved from harvest or subject to harvest restrictions to meet other management goals; Silvicultural practices that will be employed on the FMU; Management objectives and desired future conditions.</i></p> <p><i>Apsaimniekošanas plāns Inventarizācijas dati Pieauguma un produktivitātes modeļi</i></p> <p>Dokumentēts ikgadējais pieaugums katrā iecirknī un/vai meža tipam atbilstošā platība, sadalījums pa valdošajām sugām un vecumklasēm.</p> <p>Mirusī koksne, sausokņi, kritālās un citi faktori, kas ietekmē neto pieaugumu.</p> <p>Platības, kur paredzēta mežizstrāde vai kur piemēro mežizstrādes ierobežojumus, lai sasniegūtu citus apsaimniekošanas mērķus. Mežkopības metodes, kas tiks izmantotas apsaimniekotajā meža teritorijā. Apsaimniekošanas mērķi un vēlamie rezultāti nākotnē.</p>		
5.6.4 All assumptions regarding regeneration, growth, abundance, quality and size distribution of the main commercial species are explicit, and in line with the best available data for the locality from relevant research and/or inventories. 5.6.4. Visi pieņēumi par galveno komerciālo koku sugu atjaunošanos, pieaugumu, izplatību, kvalitāti un diametru ir skaidri izklāstīti un atbilst precīzākajiem pieejamajiem datiem par konkrēto reģionu, kas iegūti, veicot attiecīgus apsekojumus un/vai inventarizāciju.	<p>Forest inventories Research papers Forestry journals National, Regional or local guidelines</p> <p><i>Meža inventarizācijas dati Zinātniskie raksti Mežsaimniecības žurnāli Valsts, reģionālās vai vietējās vadlīnijas</i></p>		

<p>5.6.5 The expected level of harvesting in the long term does not exceed local or regional expectations of sustainable yield, taking into account any special silvicultural treatments that have been applied.</p> <p><i>5.6.5. Prognozētais mežizstrādes apjoma līmenis ilgtermiņā nepārsniedz vietējā vai reģionālā mērogā noteikto ilgtspējīgas ieguves apjomu, ņemot vērā visas piemērotās īpašās mežkopības metodes.</i></p>	<p>Forest inventories Research papers Forestry journals National, Regional or local guidelines <i>Meža inventarizācijas dati Zinātniskie raksti Mežsaimniecības žurnāli Valsts, reģionālās vai vietējās vadlīnijas</i></p>		
---	--	--	--

PRINCIPLE #6: ENVIRONMENTAL IMPACT

Forest management shall conserve biological diversity and its associated values, water resources, soils, and unique and fragile ecosystems and landscapes, and, by so doing, maintain the ecological functions and the integrity of the forest.

6. PRINCIPS. IETEKME UZ VIDI

Meža apsaimniekošanā ir jāsaglabā bioloģiskā daudzveidība un ar to saistītās vērtības - ūdens resursi, augsnē, unikālas un jutīgas ekosistēmas un ainavas, tā saglabājot meža ekoloģiskās funkcijas un viengabalainību.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER(S) PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-LI)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Score Punkti

<p>FSC Criterion 6.1</p> <p>Assessment of environmental impacts shall be completed appropriate to the scale, intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources and adequately integrated into management systems. Assessments shall include landscape level considerations as well as the impacts of on-site processing facilities. Environmental impacts shall be assessed prior to commencement of site-disturbing operations.</p> <p><i>FSC kritērijs 6.1.</i></p> <p><i>Ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējumu, kurā ir jāņem vērā mežu apsaimniekošanas mērogi, intensitāte un ietekmēto resursu unikalitāte un kura atzinumi ir adekvāti jāiestrādā meža apsaimniekošanas sistēmās.</i></p> <p><i>Novērtējumā jāiekļauj ainavu līmeņa apsvērumi, kā arī ietekme, ko rada mežizstrādes iekārtas cirsmās. Ietekme uz apkārtējo vidi ir jānovērtē, pirms uzsāk attiecīgai vietai traucējošas darbības.</i></p>	<p>Information from descriptions of forest resources detailed in 7.1b should be used in assessments of impacts</p> <p>Assessments of impacts should be used in creating environmental safeguards detailed in 7.1f</p> <p><i>Ietekmes novērtējumā jāizmanto informācija no 7.1b indikatorā minētajiem meža resursu detalizētajiem aprakstiem.</i></p> <p><i>Informācija, kas iegūta ietekmes novērtējumā, ir jāizmanto 7.1f aprakstīto vides aizsardzības pasākumu izstrādei.</i></p>	
<p>6.1.1 A system is specified that ensures an assessment of environmental impact is made before commencement of any site-disturbing operations.</p> <p>The system:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is appropriate to the scale and intensity of the forest management; • Takes account of landscape level considerations; • Is appropriate to the uniqueness of the affected resources; • Assesses the impact of harvesting operations on the structural elements of the forest stand that are significant for biological diversity, soil, water and cultural objects at the level of a potentially affected stand and neighbouring (adjacent) stands; • Includes assessment of microhabitats indicating the presence of specially protected species (e.g. nests, hollow trees, increased amount of large diameter >40 cm dead wood, etc.). <p><i>6.1.1. Ir norādīta sistēma, kas nodrošina, ka pirms jebkuru traucējošu darbību uzsākšanas tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums.</i></p> <p><i>Sistēma:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ir atbilstoša meža apsaimniekošanuas mērogam un intensitātei;</i> • <i>iekļauj ainavu līmeņa apsvērumus;</i> • <i>ir atbilstoša ietekmēto resursu unikalitātei;</i> • <i>novērtē mežizstrādes darbu ietekmi uz bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgiem mežaudzes struktūras elementiem, augsnī, ūdeni un kultūrvēsturiskiem objektiem potenciāli ietekmētās audzes un blakus</i> 	<p>Documented system Records of results of assessment <i>Dokumentēta sistēma</i> <i>Dokumentēti novērtējumu rezultāti</i></p> <p>Regional Guidance: <i>Land reclamation system reconstruction or renovation shall be planned and performed according to EIA results in these areas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Natura 2000 areas and other specially protected natural territories (except Northern Biosphere Preserve the landscape protection zone, drainage system construction, reconstruction or renovation of specially protected natural areas conservation plan or individual management rules);</i> • <i>Micro-reserves and their buffer zones (unless considered inconsistent with micro-reserve or buffer purposes);</i> • <i>Previously unregulated natural watercourses (except where drainage systems, construction, reconstruction or renovation relate to the restoration of the natural river flow or hydrological regime in basin of respective river);</i> • <i>Particularly vulnerable habitats, sensitive species wells and biologically</i> 	

<p><i>esošo (pieguļošo) audžu līmenī;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>iekļauj mikro-dzīvotņu novērtējumu, vai nav pazīmes (liela ligzda, dobumaini koki, liels daudzums liela izmēra D>40cm atmirusī koksne, u.c.), kas varētu liecināt par īpaši aizsargājamo sugu klātbūtni.</i> 		<p><i>valuable grasslands.</i></p> <p>Reģionālās vadlīnijas: meliorācijas sistēmu rekonstrukcija vai renovācija tiek plānota un veikta atbilstoši IVN šādās vietās:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Natura 2000 teritorijas un citās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (izņemot Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā, un gadījumā, ja meliorācijas sistēmu būvniecību, rekonstrukciju vai renovāciju paredz īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāns vai individuālie apsaimniekošanas noteikumi); - mikroliegumos, mikroliegumu buferzonās (ja vien tas nav pretrunā mikrolieguma vai buferzonas izveidošanas mērķiem); - dabiskās iepriekš neregulētās ūdenstecēs (izņemot gadījumus, ja meliorācijas sistēmu būvniecība, rekonstrukcija vai renovācija saistīta ar upju dabiskā tecējuma atjaunošanu vai hidroloģisko režīmu attiecīgajā ūdenskrātuvē); - īpaši jutīgās dzīvotnēs, īpaši jutīgu sugu atradnēs un bioloģiski vērtīgos zālājos.
<p>6.1.2 There is a system to ensure that results of the assessment of impacts are taken account of in subsequent operations.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>The potential risks to the preservation of the protected nature values and environmental quality as well as to natural regulated water courses shall be identified;</i> • <i>Based on the risk assessment results in cases, where it is necessary, actions to restore or compensate values of natural</i> 	<p>Documented system Records of results of assessment <i>Dokumentēta sistēma</i> <i>Dokumentēti novērtējuma rezultāti</i></p>	

<p><i>diversity shall be carried out;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>The precautionary principle shall be observed and action shall be taken to minimise the negative impacts on the environment, including restoration and compensation measures if necessary.</i> • A precautionary approach shall be taken to avoid adverse effect on the areas of wet forests (spruce, black alder and broadleaf species) retained within the landscape and natural watercourses if it does not impair the operation of the drainage object and the land use possibilities of other land owners and other legal possessors; • Measures shall be planned for reduction of flow of sediments and biogen elements from drainage systems into natural water bodies and watercourses, e.g. by creating sediment ponds, wetlands, dam cascades etc.; <p><i>6.1.2. Pastāv sistēma, lai nodrošinātu, ka ietekmes novērtējuma rezultāti tiek ļemti vērā turpmākajā darbībā.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiek noteikti iespējamie riski aizsargājamo dabas vērtību un vides kvalitātes, kā arī dabisku regulētu ūdensteču saglabāšanai. • Pamatojoties uz riska novērtējuma rezultātiem gadījumos, kad tas nepieciešams, tiek veikta darbības, lai atjaunotu vai kompensētu bioloģiskās daudzveidības vērtības. • Tiek ievērots piesardzības princips un veikti pasākumi, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz vidi, ieskaitot atjaunojošus un kompensējošus pasākumus, ja nepieciešams. • <i>Ievēro piesardzības principu, lai nelabvēlīgi neietekmētu palikušo slapjo (egļu, melnalkšņu un platlapju) mežu fragmentus ainavā un dabiskās ūdensteces, ja tas nepasliktina meliorācijas objekta darbību un citu zemes īpašnieku un citu tiesisko valdītāju zemes izmantošanas iespējas.</i> • <i>Plāno pasākumus, lai maksimāli samazinātu nosēdumu un biogēno elementu ieplūdi no meliorācijas sistēmām dabiskajās ūdenstilpēs un ūdenstecēs, piemēram, veidojot nosēddīķus, mitrājus, dambju kaskādes u.c.</i> 		
--	--	--

<p>FSC Criterion 6.2a Safeguards shall exist which protect rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g., nesting and feeding areas).</p> <p>FSC kritērijs 6.2a <i>Garantējama reto, apdraudēto un izzūdošo sugu un to dzīvotņu (piem., ligzdošanas un barošanās vietu) aizsardzība.</i></p>	<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>		
<p>6.2.1 The likely presence of rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g. nesting and feeding areas) has been assessed on the basis of the best available information.</p> <p>6.2.1. <i>Pamatojoties uz visprecīzāko pieejamo informāciju, Ir novērtēta iespējamā reto, apdraudēto un izzūdošo sugu un to dzīvotņu (piem., ligzdošanas un barošanās vietu) klātbūtne.</i></p>	<p>Discussion with forest managers Records Consultation with local biologists Field surveys <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem</i> Dokumenti Konsultācijas ar vietējiem biologiemi Pārbaudes dabā</p>	<p>Regional Guidance: please note any particular rare, threatened or endangered species that are likely to be relevant in the region Reģionālās vadlīnijas: lūdzu, atzīmējiet visas retās, apdraudētās vai izzūdošās sugas, kuras varētu būt sastopamas reģionā.</p>	
<p>6.2.2 Areas containing or likely to contain such species or are identified and marked on maps.</p> <p>6.2.2. <i>Vietas, kurās ir sastopamas vai varētu būt sastopamas šādas sugas, ir atzīmētas un norādītas kartēs.</i></p>	<p>Maps Kartes</p>		
<p>6.2.3 Procedures are documented and implemented to safeguard such species and their habitats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • The forest manager shall identify the sites where additional inspection must be performed regarding the existence of previously unreported habitats of particularly protected species. Forest manager shall register newly identified habitats with particularly protected species. <p>6.2.3. <i>Tiek dokumentēti un īstenoti pasākumi šādu sugu un to dzīvotņu aizsardzībai.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meža apsaimniekotājs identificē vietas, kur jāveic papildu pārbaude par iepriekš nereģistrētu īpaši aizsargājamu sugu dzīvotņu esamību. Meža apsaimniekotājs reģistrē tikko identificētās vietas, kur atrodas īpaši aizsargājamu sugu dzīvotnes. 	<p>Management plan and/or supporting documents Interviews Apsaimniekošanas plāns un/vai saistīti dokumenti Intervijas</p>		
<p>6.2.3i Forest managers shall protect bird and mammal (including game) populations in managed forest areas by adhering to the following restrictions:</p>			

- In buffer zones of micro-reserves there will be no cutting, wood extraction or mechanized soil scarification during the following periods:*
- Around micro-reserves of Black Stork (*Ciconia nigra*), Black Kite (*Milvus migrans*), Red Kite (*Milvus milvus*), Osprey (*Pandion haliaetus*), Short-toed Eagle (*Circaetus gallicus*), Greater Spotted Eagle (*Aquila clanga*), Lesser Spotted Eagle (*Aquila pomarina*), Eurasian Goshawk (*Accipiter gentilis*), Peregrine Falcon (*Falco peregrinus*), Eagle Owl (*Bubo bubo*), European Roller (*Coracias garrulus*) and Stock Dove (*Columba oenas*) from 1st March to 31st July.*
  - Around micro-reserves of White-tailed Eagle (*Haliaetus albicilla*) and Golden Eagle (*Aquila chrysaetos*) from 1st February to 30th October.*
  - Around micro-reserves of Capercaillie (*Tetrao urogallus*) no forest management activities will be carried out from 1st of March to 31st of July, except fire prevention activities and forest regeneration by hand work.*

6.2.3.i Meža apsaimniekotājs nodrošina apsaimniekojamo teritoriju apdzīvojošo putnu un zīdītāju (tostarp – medījamo) populāciju saglabāšanos, ievērojot šādus ierobežojumus:

buferzonās ap mikroliegumiem nedrīkst cirst un izvest kokus vai veikt mehanizētu augsnes sagatavošanu šādos periodos:

- ap melnā stārkā (*Ciconia nigra*), melnās klijas (*Milvus migrans*), sarkanās klijas (*Milvus milvus*), zivjērgļa (*Pandion haliaetus*), čūskērgļa (*Circaetus gallicus*), vidējā ērgļa (*Aquila clanga*), mazā ērgļa (*Aquila pomarina*), vistu vanaga (*Accipiter gentilis*), lielā piekūna (*Falco peregrinus*), ūpja (*Bubo bubo*), zaļās vārnas (*Coracias garrulus*) un meža baloža (*Columba oenas*) mikroliegumiem no 1. marta līdz 31. jūlijam;
- ap jūras ērgļa (*Haliaetus albicilla*) un klinšu ērgļa (*Aquila chrysaetos*) mikroliegumiem no 1. februāra līdz 30. oktobrim;
- ap medņu (*Tetrao urogallus*) mikroliegumiem aizliegta mežsaimnieciskā darbība no 1. marta līdz 31. jūlijam, izņemot meža atjaunošanu un ugunsgrēku dzēšanu, izmantojot roku darbaspēku.

<p><i>6.2.3ii To minimize negative impacts of economic activity on nesting of birds in the forest, the intensity of forest exploitation shall be reduced during the following periods:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a. Between 1st April and 31st May in forests with a high density and variety of species of naturally nesting birds; b. Between 1st April to 30th June thinning is not permitted in stands of pine trees up to 10 years old, deciduous trees; and 30-year-old spruce coppice - with the exception of stands of coniferous trees with a mean height of 0.7 m, and deciduous trees with a mean height of up to 1 meter. <p><i>6.2.3.ii Lai samazinātu saimniecisko darbību negatīvo ietekmi uz mežā mītošo putnu ligzdošanu, mezsaimniecisko darbību intensitāti samazina šādos periodos:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) no 1. aprīļa līdz 31. maijam mežos, kur lielā skaitā sastopamas dažadas ligzdojošas putnu sugas; b) no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam kopšanas cirti neveic līdz 10 gadu vecu priežu un lapu koku un līdz 30 gadu vecu eglu jaunaudzēs, izņemot jaunaudzes, kuru vidējais augstums skuju kokiem ir līdz 0,7 m, bet lapu kokiem - līdz metram. 		
<p><i>6.2.3iii Perennial, beaver-made ponds, flooded areas on naturally unregulated water courses, wetlands with dried trees and/or vegetation typical to excessively wet areas should at least partially be left untouched.</i></p> <p><i>6.2.3.iii Ileggadīgi, bebru izveidoti dīķi, appludinājumi dabiskās neregulētās ūdenstecēs, mitraines, ko raksturo nokaltuši koki un/vai pārmitrām vietām raksturīga veģetācija, vismaz daļēji jāatstāj neskarti.</i></p>		
<p><i>6.2.3iv The forest manager has identified the Woodland Key Habitats (WKHs).</i></p> <p><i>6.2.3.iv Meža apsaimniekotājs ir veicis dabisko meža biotopu (DMB) apzināšanu.</i></p>		
<p>FSC Criterion 6.2b Conservation zones and protection areas shall be established, appropriate to the scale and intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources.</p> <p>FSC kritērijs 6.2.b Atbilstoši meža apsaimniekošanas mērogam un intensitātei, kā arī saimnieciskai darbībai pakļauto resursu unikalitātei, ir jāizveido saglabājamas un aizsargājamas zonas un teritorijas.</p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>6.2.4 Areas of special regional importance for biodiversity are identified on maps, and protected from harvesting and other site disturbance.</p>	<p>Maps Consultation with local biologists</p>	

<p><i>6.2.4. Platības, kas ir īpaši nozīmīgas reģionā bioloģiskās daudzveidības dēļ, atzīmē kartēs un aizsargā, neveicot tur mežizstrādi un citas traucējošas darbības.</i></p>	<p>Field visit Kartes Konsultācijas ar vietējiem bioloģiem Pārbaudes dabā</p>	
<p><i>6.2.5 From the total forest area 10% shall be devoted to preserve/protect biologically valuable stands:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Natural forest habitats;</i> • <i>Habitats of rare, protected and threatened species (see Annex 3&4) ;</i> • <i>Specially protected habitats</i> • <i>Stands of swamps and lakes;</i> • <i>Naturally established stands of broadleaved trees (linden, maples, hornbeams, elms, flattening elms, goat willow, osier);</i> • <i>Oldest stands;</i> • <i>Mature and older stands of broadleaved trees smaller than 2 ha, that are surrounded by coniferous stands, if the nearest broadleaved tree stand is more than 1 km apart;</i> • <i>Mature and older stands of coniferous trees smaller than 2 ha, that are surrounded by broadleaved stands, if the nearest coniferous tree stand is more than 1 km apart;</i> • <i>Other areas with potentially high biological value;</i> • <i>Forest belts around waters at least 10m wide and around waters inhabited by salmonid at least 25m wide;</i> • <i>Forests of ravines and hillsides with a slope of at least 25°, and slope-length of at least 20 m.</i> <p>Lai saglabātu/aizsargātu bioloģiskās daudzveidības ziņā vērtīgas audzes, 10% no kopējās mežu platības ir jāatvēl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dabiskiem meža biotopiem; • reto, aizsargājamo un apdraudēto sugu biotopiem; • īpaši aizsargājamiem biotopiem; • audzēm purvu un ezeru malās; • dabiski izveidojušās lapu koku audzes (liepa, goba, kļava, vīksna, skābardijs, blīgznā, vītols); • vecākām audzēm; • pieaugušām un vecākām lapu koku audzēm, kuru platība ir mazāka par 2 ha un kuras ieskauj skuju koku audzes, ja par 1 km mazākā attālumā nav citu lapu koku audžu; • pieaugušām un vecākām skuju koku audzēm, kuru platība ir mazāka par 2 ha un kuras ieskauj lapu koku audzes, ja par 1 	<p>Maps Field visit Kartes Pārbaudes dabā</p>	<p>Regional Guidance: note statutory requirements for protected areas Reģionālās vadlīnijas: atzīmējet, kādas prasības aizsargājamām teritorijām nosaka tiesību akti.</p>

<p>km mazākā attālumā nav citu skuju koku audžu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • citām bioloģiski potenciāli vērtīgām platībām; • meža robežoslām gar ūdeniem vismaz 10 m platumā, bet meža robežoslām gar lašveidīgo zivju ūdeniem - vismaz 25 m platumā; • mežiem gravās un nogāzēs, kuru slīpums ir vismaz 250 un nogāzes garums – vismaz 20 m. 			
<p>6.2.6 At least half of this area (i.e. 5% of the total forest area) is designated as a protected area, identified on maps, and is protected from full commercial harvesting.</p> <p>6.2.6. <i>Vismaz puse no šīs platības (t.i., 5% no kopējās meža teritorijas) ir noteikta par aizsargājamu teritoriju, kas ir atzīmēta kartēs un tiek aizsargāta, neveicot tur kailcirtes.</i></p>			
<p>6.2.7 Selection of conservation zones and protected areas is justified in terms of their potential to maximise their contribution to the maintenance or enhancement of biodiversity</p> <p>6.2.7. <i>Saglabājamo un aizsargājamo teritoriju izvēle ir pamatota, ņemot vērā to potenciālo nozīmi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā vai vairošanā.</i></p>	Maps Consultation with local biologists <i>Contributions to network of protected territories in the region e.g. National Parks</i> Kartes <i>Konsultācijas ar vietējiem biologiem</i> <i>Ieguldījums reģiona aizsargājamo teritoriju, piem., nacionālo parku, tīklā</i>		
<p>6.2.8 The protected area includes examples of all existing ecosystems within the forest area.</p> <p>6.2.8. <i>Aizsargājamā teritorija ietver visu meža teritorijā esošo ekosistēmu paraugus.</i></p>	Maps Consultation with local biologists Kartes <i>Konsultācijas ar vietējiem biologiem</i>		
<p>6.2.9 The movement of key plant and animal species between reserved and harvested areas is encouraged by retaining corridors of uncut forest based on streamsides with links up slopes and across ridges to connecting any large patches of forest which will not be harvested.</p> <p>6.2.9. <i>Lai nodrošinātu galveno augu un dzīvnieku sugu izplatīšanos un pārvietošanos starp aizsargājamām un pārējām meža teritorijām, tiek saglabāti koridori gar ūdenstecēm, kas savienoti ar gravām un nogāzēm un lielām meža platībām, kurās netiks veikta mežizstrāde.</i></p>	Management plan and/or associated documentation Field inspection <i>Apsaimniekošanas plāns un/vai saistīta dokumentācija</i> <i>Pārbaudes dabā</i>		

<p>FSC Criterion 6.2c Inappropriate hunting, fishing, trapping and collecting shall be controlled. FSC kritērijs 6.2c <i>Ir jāveic pasākumi, lai ierobežotu neatbilstošu medību, zvejas un slazdu likšanas, augu un ogu vākšanas rīku un paņēmienu izmantošanu.</i></p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>
<p>6.2.10 Systems for controlling hunting, fishing, trapping and collecting of animals or plants are documented. <i>6.2.10. Tieki dokumentēt pasākumi izmantoto medību, zvejas, slazdu likšanas, augu un ogu vākšanas paņēmienu kontrolei.</i></p>	<p>Documents Management plan <i>Dokumenti</i> <i>Apsaimniekošanas plāns</i></p>
<p>6.2.11 Systems are in place to prevent hunting or trapping of protected species. <i>6.2.11. Tieki īstenoti pasākumi, lai nepieļautu aizsargājamo dzīvnieku sugu medīšanu.</i></p>	<p>Discussions with forest managers <i>Examples may include:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fences are installed to control grazing when appropriate;</i> • <i>Established hunting or gathering seasons are respected in order to allow for reproduction.</i> <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vajadzības gadījumā ganību norobežošanai ir uzstādīti žogi.</i> - <i>Tiek ievērotas sugu reprodukcijai nepieciešamās medību vai ogošanas un sēnošanas sezonas.</i> </p>
<p>FSC Criterion 6.3 Ecological functions and values shall be maintained intact, enhanced, or restored, including: a) Forest regeneration and succession. b) Genetic, species, and ecosystem diversity. c) Natural cycles that affect the productivity of the forest ecosystem. FSC kritērijs 6.3 <i>Jāsaglabā, jāvairo vai jāatjauno meža ekoloģiskās vērtības un norises, ieskaitot:</i> <i>a) meža atjaunošanos un sukcesijas procesus;</i> <i>b) ģenētisko, sugu un ekosistēmu daudzveidību;</i> <i>c) dabiskos ciklus, kas ietekmē meža ekosistēmas saglabāšanās spējas.</i></p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>

<p>6.3.1 The silvicultural system adopted is appropriate to the ecology of the forest.</p> <p><i>6.3.1. Izmantotā mežkopības prakse atbilst meža ekoloģijai.</i></p>	<p>Discussion with forest managers Discussion with local biologists <i>Intervjas ar meža apsaimniekotājiem</i> <i>Intervjas ar vietējiem biologiemi</i></p>		
<p>6.3.2 Systems that use small clearfell areas, selective felling and create varied age class have been considered.</p> <p><i>6.3.2. Tieki apsvērti iespēja pielietot praksi, kad kailcirtes tiek veiktas nelielās platībās un tiek izmantotas izlases cirtes, lai mežaudzi veidotu dažādu vecumklašu koki.</i></p>	<p>Discussion with forest managers <i>Intervjas ar meža apsaimniekotājiem</i></p>		
<p><i>6.3.2i Structures characterizing natural forests shall be retained in cutting areas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>In area of final felling on average 10 live trees per ha retained;</i> • <i>These trees are maintained, regardless of their position in the subsequent rotation periods;</i> • <i>Where possible, these trees are to remain in groups.</i> <p><i>6.3.2.i Cirtēs saglabājamas dabiskam mežam raksturīgas struktūras:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Galvenajā cirtē vidēji uz 1 ha saglabājami vismaz 10 dzīvi koki. - Atstātie koki jāsaglabā neatkarīgi no to stāvokļa turpmāko aprites ciklu laikā. - Ja iespējams, šādi koki atstājami grupās. 			
<p>6.3.3 Forestry operations must, if appropriate to the silvicultural system, aim for a mixture of compartments differing in size, shape, species, and date of planting and felling, in harmony with the landscape.</p> <p><i>6.3.3. Mežsaimnieciskās darbības, ja tās atbilst īstenotajai mežkopības praksei, notiek vairākos iecirkņos, kas atšķiras pēc izmēra, formas, sugām, atjaunošanas un mežizstrādes laika, ievērojot ainavas saglabāšanas apsvērumus.</i></p>	<p>As above <i>Tāpat kā iepriekš</i></p>		
<p>6.3.4 The scale of felling (e.g. coupe size) is commensurate with the natural dynamics of the forest type and the area under consideration (unless clearly justified silvicultural reasons are given):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Within naturally regenerated wet spruce forests (<i>Dryopteriosocaricosa</i>, <i>Dryopteriosa</i>, <i>Myrtilloso-polytrichosa</i>, <i>Caricoso-phragmitosa</i>) the undergrowth shall be preserved and at least partial regeneration under the crowns of the parent stand shall be facilitated, with the exception of sanitary or reconstructive cuts.</i> 	<p>Historical evidence if available Management plan and/or supporting documentation</p> <p><i>Work execution documents, contracts, distribution of job duties and responsibilities of employees, interviews with employees and service providers, inspections on</i></p>		

<ul style="list-style-type: none"> Within management of wet deciduous forests (<i>Dryopteriosocaricosa</i>, <i>Filipendulosa</i>, <i>Dryopteriosa</i>, <i>Myrtillosopolytrichosa</i>, as well as <i>Caricoso-phragmitosa</i> where the black alder prevails): <ul style="list-style-type: none"> The area of the final felling shall not exceed 2 ha. At least 30 growing trees per 1 ha shall be retained and left in groups; SLIMF only: The area of the clear cut shall not exceed 1 ha. At least 10 growing trees per 1 ha shall be retained if the area of the managed territory is less than 100 ha or at least 20 trees per 1 ha shall be retained if the area of the managed territory exceeds 100 ha. The trees shall be retained in groups The regeneration of appropriate types of deciduous trees shall be facilitated. <p><i>6.3.4. Cirsmas platība (lielums) atbilst meža augšanas apstākļu tipa dabiskai dinamikai un attiecīgās meža teritorijas lielumam (ja vien nav kādi mežkopības apsvērumi, kas nosaka citādi):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dabiski atjaunojušos slapjos egļu mežos (dumbrājs, slapjā gārša, slapjais vēris un niedrājs) veicināma paaugas saglabāšanās un vismaz daļēja atjaunošanās zem mātes audzes vainagu klāja, izņemot sanitārās vai rekonstruktīvās cirtēs. - Apsaimniekojot slapjos lapu koku mežus (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris, kā arī niedrājs, kur dominē melnalksnis): <ul style="list-style-type: none"> galvenās cirtes platība nepārsniedz 2 ha. Atstājamo dzīvo koku skaits – vismaz 30 uz 1 ha, kas atstājami grupās; (tikai maziem meža apsaimniekošanas uzņēmumiem) kailcirtes platība – līdz 1 ha. Atstājamo dzīvo koku skaits – vismaz 10 uz 1 ha, ja apsaimniekojamā teritorija ir platībā līdz 100 ha, vai vismaz 20 uz 1 ha, ja apsaimniekojamā teritorija ir platībā virs 100 ha. Veidojamas atstājamo koku grupas; veicināma atbilstošo lapu koku atjaunošanās. 	<p>site Dati par apsaimniekošanas vēsturi, ja pieejami Apsaimniekošanas plāns un/vai saistīti dokumenti <i>Darbu izpildes dokumenti, līgumi, darbinieku pienākumu un atbildības sadalījums, darbinieku, pakalpojumu sniedzēju intervijas, pārbaude dabā</i></p>	
<p><i>6.3.5 Management of the forest area as a whole is designed to ensure that the full complement of naturally occurring tree species regenerates successfully in the forest area over the duration of the rotation.</i></p> <p><i>6.3.5. Meža teritorija tiek apsaimniekota tā, lai nodrošinātu, ka aprites</i></p>	Pre-harvest inventory Post-harvest inventory Best available scientific data Discussion with forest managers Discussion with local biologists	

<i>cikla laikā tajā veiksmīgi atjaunotos dabiski sastopamās koku sugas.</i>	<i>Inventarizācija pirms mežizstrādes Inventarizācija pēc mežizstrādes Labākie pieejamie zinātniskie dati Intervijas ar meža apsaimniekotājiem Intervijas ar vietējiem biologiem</i>		
6.3.6 Selective felling and thinning regimes are designed to maintain genotypic diversity. <i>6.3.6. Izlases un kopšanas cirtes tiek veiktas tā, lai saglabātu genotipisko daudzveidību.</i>	Discussion with forest managers Discussion with local biologists <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem Intervijas ar vietējiem biologiem</i>		
6.3.7 Biodiversity is routinely maintained by the retention of marginal habitats e.g. streamside vegetation, vegetation on rocky outcrops, swamps and heaths. <ul style="list-style-type: none"> • In areas with foxholes and badger burrows, the undergrowth shall be preserved and no access road/s and log landings shall be arranged there. • In glades (except in the glades used for feeding of game animals) the activities transforming ecosystems i.e. construction of new drainage systems, fertilization, planting of trees and soil cultivation shall not be performed. <i>6.3.7. Bioloģiskā daudzveidība tiek pastāvīgi saglabāta meža robežjoslās, piem., veģetācija gar ūdenstecēm, uz atsegtais klintīm, purvos un virsājos.</i> <i>- Vietās, kur sastopamas lapsu un āpšu alas, saglabājama paauga, tajā netiek veidotī tehnoloģiskie koridori un krautuvju vietas.</i> <i>- Laucēs (izņemot medījamo dzīvnieku piebarošanas laucēs) neveic ekosistēmu pārveidojošas darbības – jaunu hidromeliorācijas sistēmu izbūvi, mēslošanu, koku stādīšanu un augsnēs apstrādi.</i>	Management plan and/or associated documentation Maps Field inspection and <i>interviews with employees</i> <i>Apsaimniekošanas plāns un/vai saistīti dokumenti</i> <i>Kartes</i> <i>Pārbaudes dabā un intervijas ar strādniekiem</i>		
6.3.8 <i>Written guidelines which are implemented</i> ensure that standing and fallen dead wood habitats are retained <i>in general and that within clear fell sites at least 4 trunks of large dimension standing, snagged or fallen deadwood are retained per hectare with a preference for trunks with dbh > 0.5m (According to Cabinet Regulation #935).</i>	Management plan and/or associated documentation Field inspection <i>Work execution documents, contracts, distribution of job duties and responsibilities of employees, interviews with employees and service providers, inspections on site</i>		

<p>6.3.8. Rakstiskas vadlīnijas, kas tiek īstenošas, nodrošina, ka tiek saglabāti sausokņi un kritālās un ka kailcirtē uz hektāru tiek saglabāti vismaz 4 stāvoši, nolauzti vai zemē guloši liela diametra miruši koki, dodot priekšroku kokiem, kuru diametrs ir > 50 cm (saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 935).</p>	<p><i>Apsaimniekošanas plāns un/vai saistīti dokumenti Pārbaudes dabā Darba izpildes dokumenti, līgumi, darbinieku pienākumu un atbildības sadalījums, darbinieku, pakalpojumu sniedzēju intervijas, pārbaudes dabā</i></p>		
<p>6.3.9 For forests larger than 500 ha, the forest manager has developed and introduced forest management planning landscape ecological planning principles, with special attention to the proportion of old growth.</p> <p>6.3.9. Meža teritorijai, kas pārsniedz 500 ha, apsaimniekotājs ir izstrādājis un izmanto meža apsaimniekošanas plānošanā ainavu ekoloģiskās plānošanas principus, īpašu uzmanību pievēršot veco audžu īpatsvara nodrošinājumam.</p>			
<p>6.3.10 At least 10 trees per hectare shall be retained (if possible in groups) using the following criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trees with large nests (nest diameter >50 cm) shall be retained with a 15 meter non-disturbance buffer zone (if the area of the felling site is less than 1 ha, the trees forming the vegetation can be classified as retention trees). • Old trees and trees with the largest dimensions and broad, well-developed crowns; • Trees with hollows; • Trees with burning scars. • Oaks, linden, pine, ash, elm, flattery elm, maple, hornbeam, black alder; • Retained trees shall be preserved regardless of their condition in the subsequent cycles; • Juniper and crab apple shall be retained along with other local species of undergrowth in the amount which does not impede the forest growth, natural and/or artificial regeneration, and does not contradict the work safety requirements. <p>6.3.10. Saglabājami vismaz 10 koki uz hektāru (ja iespējams grupās), kas atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem: - koki ar lielām putnu ligzdām (diametrs > 50 cm) 15m platā buferzonā (ja cirsmas platība nepārsniedz 1 ha, apaugumu veidojošos kokus var</p>	<p>Work execution documents, contracts, distribution of job duties and responsibilities of employees, interviews with employees and service providers, inspections on site <i>Darbu izpildes dokumenti, līgumi, darbinieku pienākumu un atbildības sadalījums, darbinieku, pakalpojumu sniedzēju intervijas, pārbaudes dabā</i></p>		

<p><i>uzskatīt par saglabājamiem kokiem);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vecākos un lielāko dimensiju kokus ar plašu, labi attīstītu vainagu; - kokus ar dobumiem; - kokus ar deguma rētām; - ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas, kļavas, skābaržus, melnalkšņus; - atstātie koki jāsaglabā neatkarīgi no to stāvokļa turpmāko aprites ciklu laikā. - tiek saglabāti kadiķi un mežābeles, kā arī citu vietējo pameža sugu īpatņi tādā daudzumā, kas netraucē mežaudzes augšanu, atjaunošanos un/vai atjaunošanu, un nav pretrunā darba drošības prasībām. 		
<p>6.3.12 <i>The following shall not be subject to forestry activities unless it brings about some real danger of diseases and pest proliferation within the surrounding growing stock and/or any threats to labour safety:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Separate spots of windfall and wind broken trees where large-size trees grew;</i> • <i>Within fire-damaged stand older than 30 years, in groups or dispersed at random – survivor trees, as well as trees that perished in groups;</i> • <i>Wild apple trees and juniper.</i> <p>6.3.12. <i>Mežsaimnieciskai darbībai, ja tas nerada reālus slimību un kaitēkļu savairošanās draudus apkārtējās audzēs un/vai draudus darba drošībai, apsaimniekojamā teritorijā nepakļauj:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>atsevišķas vietas vienlaidus vējgāzēs un vējlauzēs, kur auguši lielu izmēru koki;</i> • <i>degušās audzēs, kas vecākas par 30 gadiem, grupās vai izklaidus izdzīvojušie koki, kā arī grupās esošie bojā gājušie koki;</i> • <i>mežābeles un kadiķus.</i> 		
<p>6.3.13 <i>Within stands predominantly consisting of oaks, linden, maples, hornbeams, elms, and flattery elms, - regeneration of these forest tree species shall be provided at least to the extent equal to the proportion of particular species as recorded before the main cutting.</i></p> <p>6.3.13. <i>Mežaudzēs, kas pārsvarā sastāv no ozoliem, liepām, kļavām, skābaržiem, gobām un vīksnām, šo koku sugu atjaunošanos nodrošina vismaz tikpat lielā apjomā kāds reģistrēts šai sugai pirms galvenās cirtes.</i></p>		

<p>FSC Criterion 6.4</p> <p>Representative samples of existing ecosystems within the landscape shall be protected in their natural state and recorded on maps, appropriate to the scale and intensity of operations and the uniqueness of the affected resources.</p> <p><i>FSC kritērijs 6.4</i></p> <p><i>Pārstāvnieciski (reprezentatīvi) atlasīti ainavā esošo ekosistēmu paraugi ir jāaizsargā to dabiskajā stāvoklī un šīs teritorijas jāatzīmē kartēs, atbilstoši saimniekošanas mērogam un intensitātei, un saimnieciski skarto resursu unikalitātei.</i></p>	<p>Overall Score for Certification</p> <p><i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>
<p>6.4.1 Representative samples of existing ecosystems within the landscape shall be protected in their natural state and recorded on maps, appropriate to the scale and intensity of operations and the uniqueness of the affected resources. (See also 6.2.8)</p> <ul style="list-style-type: none"> • The following shall be preserved in the managed area: <ul style="list-style-type: none"> - Woodland key habitats; - Habitats of rare, protected and endangered species; - Particularly protected habitats; - Swamp and lake islands (only for Large scale owner); - Areas where the forest borders on water bodies in the width of at least 10 m, but areas where the forest borders on water bodies containing salmoniform fish – in the width of at least 25 m; - Rivers, streams, valleys, and ravines with steep slopes and on slopes with an incline at least 25° 30° and length of the slope – at least 20 m. <p>6.4.1. <i>Pārstāvnieciski (reprezentatīvi) atlasīti ainavā esošo ekosistēmu paraugi ir jāaizsargā to dabiskajā stāvoklī un šīs teritorijas jāatzīmē kartēs, atbilstoši saimniekošanas mērogam un intensitātei, un saimnieciski skarto resursu unikalitātei (Skat. arī 6.2.8.).</i></p> <p><i>- dabiskie meža biotopi;</i> <i>- reto, aizsargājamo un apdraudēto sugu biotopi;</i> <i>- īpaši aizsargājami biotopi;</i> <i>- purvu un ezeru salas (tikai lielo meža īpašumu apsaimniekotājiem);</i> <i>- robežjoslas ar ūdeņiem vismaz 10 m platumā, bet meža robežjoslas ar lašveidīgo zivju ūdeņiem vismaz 25 m platumā;</i> <i>- meži upju un strautu gravās un ielejās, kuru nogāžu slīpums ir vismaz 30°, bet nogāzes garums – vismaz 20m.</i></p>	<p>Management plans Maps Survey Site inspection <i>Apsaimniekošanas plāni</i> <i>Kartes</i> <i>Apsekošana</i> <i>Pārbaude dabā</i></p>

<p>FSC Criterion 6.5a</p> <p>Written guidelines shall be prepared and implemented to: control erosion; minimise damage during road construction, and all other mechanical disturbances;</p> <p>FSC kritērijs 6.5. a</p> <p><i>Jābūt izstrādātiem un praksē ieviestiem norādījumiem, kas nodrošinātu erozijas procesu kontroli, minimizētu mežizstrādes, ceļu būves un jebkuras citas mehāniskas darbības laikā mežam nodarītos bojājumus;</i></p>	<p>Overall Score for Certification</p> <p>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>6.5.1 There is written guidance or policies and procedures for new road building, road maintenance, <i>road closure</i> and other mechanical disturbance.</p> <p>6.5.1. <i>Ir rakstveida vadlīnijas vai politikas nostādnes un procedūras attiecībā uz jaunu ceļu būvniecību, ceļu uzturēšanu, ceļu slēgšanu un citām mehāniskām darbībām.</i></p>	<p>Policies and Procedures <i>Politika un procedūras</i></p>	<p>Regional Guidance: where there are national guidelines for road building, these are adopted. Reģionālās vadlīnijas: ievēro vadlīnijas, kas regulē ceļu būvniecību, ja tādas ir noteiktas valstī.</p>
<p>6.5.2 Guidance, policies and procedures include the following indicators for the design and building of new roads:</p> <ul style="list-style-type: none"> • New roads are planned in advance on topographical maps showing existing streams • Roads are fitted to the topography so that a minimum of alterations to the natural features will occur • Wherever possible roads are located on natural benches, ridges and flatter slopes • Road construction in steep, narrow valleys, slip-prone or other unstable areas, natural drainage channels and streambeds is minimised • Roads are not aligned through environmentally sensitive areas • Embankments and cuttings are stabilised to resist erosion • Drains and culverts are designed to minimise erosion • Precaution shall be taken during the planning process and possible restoring and compensating measures shall be carried out if necessary. <p>6.5.2. <i>Vadlīnijas, politika un procedūras ietver šādus norādījumus jaunu ceļu projektēšanai un būvniecībai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sākumā jauni ceļi tiek projektēti, izmantojot topogrāfiskās kartes, kur atzīmētas esošās ūdensteces; • ceļu novietojums atbilst topogrāfijai, lai veiktu pēc iespējas mazākas izmaiņas dabā; • ja iespējams, ceļus projektē dabiski izveidotos uzkalniņos, pauguros 	<p>Documents Maps Field inspection of roads <i>Dokumenti</i> <i>Kartes</i> <i>Ceļu pārbaudes daba</i></p>	

<p>un līdzīnās nogāzēs;</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvairās būvēt ceļus stāvās, šaurās ielejās, vietās, kur iespējami zemes nogruvumi un citās nestabilās vietās, piem., dabisku noteķu un strautu tuvumā; • ceļi netiek ierīkoti ekoloģiski jutīgās zonās; • uzbērumus un tuneļus nostiprina pret eroziju; • erozijas samazināšanai izmanto drenāžas caurules un caurtekas; • plānošanas procesā tiek ievērots piesardzības princips un nepieciešamības gadījumā veic iespējamos restaurējošos vai kompensējošos pasākumus. 		
<p>6.5.3 Machinery operators <i>and contractors</i> receive adequate training and are aware of the requirements with respect to prevention of erosion.</p> <p>6.5.3. Iekārtu operatori <i>un apakšuzņēmēji</i> ir atbilstoši apmācīti un zina prasības attiecībā uz erozijas novēršanu.</p>	<p>Training records Discussion with machinery operators <i>Dokumenti, kas apstiprina apmācību iekārtu operatoru intervijas</i></p>	
<p>FSC Criterion 6.5b Written guidelines shall be prepared and implemented to: protect water resources. FSC kritērijs 6.5.b Jābūt izstrādātiem un praksē ieviestiem norādījumiem, kas reglamentētu ūdens resursu aizsardzību.</p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>
<p>6.5.4 Policies and procedures for the design and building of new roads include the following indicators with respect to protection of water resources, which are implemented:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stream crossings are planned before operations begin and shown on relevant maps; • The number of stream crossings is minimised; • Stream crossings are at right angles to the stream; • Valley bottom roads and tracks are kept as far back from the stream as possible; • Culverts are designed so they do not obstruct the migration of fish, create fast water velocities or stream beds unsuitable for fish; • Drains do not drain into natural watercourses. Where this is unavoidable, regularly emptied silt traps are installed. <p>6.5.4. Vadlīnijas un procedūras attiecībā uz jaunu ceļu projektēšanu un būvniecību ietver šādas norādes ūdens resursu aizsardzībai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ūdensteču šķērsošanas vietas tiek plānotas pirms mežsaimniecisko darbu uzsākšanas un attiecīgi atzīmētas kartēs; 	<p>Documented policies and procedures Field inspection of roads <i>Dokumentētas vadlīnijas un procedūras</i> <i>Ceļu pārbaude dabā</i></p>	

<ul style="list-style-type: none"> ūdensteču šķērsošanas vietu skaits tiek samazināts līdz minimumam; ūdensteču šķērsošanas vietas atrodas pareizā leņķī pret ūdenstecēm; ceļi ielejās un iemplakās tiek izbūvēti pēc iespējas tālāk no ūdenstecēm; caurtekas tiek projektētas tā, lai tās netraucētu zivju migrāciju, nepaātrinātu straumes ātrumu vai neizmainītu ūdensteces gultni; ūdens no noteikām nenonāk dabiskās ūdenstecēs. Ja tas nav iespējams, uzstāda sanesu barjeras, kuras regulāri tīra. 			
<p>6.5.5 New roads are not constructed in streambeds. Existing roads in streambeds are closed and replacements are constructed.</p> <p>6.5.5. Jauni ceļi netiek izbūvēti ūdensteču gultnēs. Esošie ceļi ūdensteču gultnēs tiek slēgti un to vietā izbūvēti jauni ceļi.</p>	Field inspection Pārbaude dabā		
<p>6.5.6 Buffer zones in which harvesting does not take place are established around all permanent watercourses.</p> <p>6.5.6. Ap visām pastāvīgām ūdenstilpēm tiek izveidotas buferzonas, kur netiek veikta mežizstrāde.</p>	Field Inspection Pārbaude dabā		
<p>6.5.7 There is no evidence of siltation or other damage to water sources.</p> <p>6.5.7. Nav pierādījumu, kas liecinātu par aizsērēšanu vai citu ūdensteču bojājumu.</p>	Site inspection Pārbaude dabā		
<p><i>6.5.7i Fertilizers shall not be used in forest management with the exception of wood ash.</i></p> <p>6.5.7.i Meža apsaimniekošanā nedrīkst izmantot mēslojumu, izņemot koksnes pelnus.</p>			
<p><i>6.5.7ii The forest manager shall not perform clear-cutting (shall retain density of growing trees on the first level of the forest stand not less than 0.4) in protection zones (contact (transition) zone) around swamps.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • For 10 to 100 hectare swamps — a zone of 20 meters; • For swamps larger than 100 hectares — a zone of 50 meters in types of forest-growing conditions on dry, drained, wet mineral soils and drained swamp soils, and a zone of at least 100 meters in types of forest-growing conditions on wet swamp soils. <p>6.5.7.ii Meža apsaimniekotājs neveic kailcirtes (saglabā augošo koku blīvumu audzes pirmajā stāvā ne mazāk kā 0,4) aizsargoslās (pārejas joslās) ap purviem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 m platu joslu – ap purviem, kas aizņem no 10 līdz 100 hektāriem; 			

<ul style="list-style-type: none"> • ap purviem, kas lielāki par 100 hektāriem - 50 m platu joslu meža augšanas apstākļu tipos uz sausām, nosusinātām, mitrām minerālaugsnēm un nosusinātām purva augsnēm, un vismaz 100 m platu joslu meža augšanas apstākļu tipos uz slapjām kūdras augsnēm. 			
<p><i>6.5.7iii As regards terrain drop sites featuring distinctly elevated humidity, undergrowth, fallen deadwood, dry wood and re-growth should be maintained in micro-lowlands, and tellers (retained trees) should be concentrated around such spots within limits.</i></p> <p><i>6.5.7iii Mikroieplakās, ko raksturo paaugstināts mitruma līmenis, ir jāsaglabā pamēžs, kritālas, sausokņi un paauga, bet saglabājamie koki ir pēc iespējas jākoncentrē ap šādām vietām.</i></p>			
<p><i>6.5.7 iv The following requirements to wet forest management should be observed:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>In wet spruce forests (swamp forest, mixed forest on wet peat soil, wet deciduous forest, wet spruce forest and reeds) - undergrowth maintenance and at least partial regeneration beneath parent trees canopy shall be encouraged.</i> • <i>In wet deciduous forests (swamp forest, mixed forest on wet peat soil, wet deciduous forest, and reeds where alder predominates), the number of tellers should be at least 30 with respect to 1 hectare and the formed teller groups.</i> • <i>Accordingly, in wet spruce and deciduous forests (swamp forest, mixed forest on wet peat soil, wet deciduous forest, wet spruce forest and reeds with spruce or alder predominating), the growing tree species regeneration shall be encouraged.</i> <p><i>6.5.7. iv Slapju mežu apsaimniekošanā ievēro šādas prasības:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - slapjos egļu mežos (dumbrājs, slapjā gārša, slapjais vēris un niedrājs) veicināma paaugas saglabāšanās un vismaz daļēja atjaunošanās zem mātes audzes vainagu klāja; - slapjos lapu koku mežos (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris, kā arī niedrājs, kur dominē melnalksnis) jāatst vismaz 30 saglabājamie koki uz 1 hektāru, ja iespējams – grupās; - tāpat slapjos skuju un lapu koku mežos (dumbrājs, liekņa, slapjā gārša, slapjais vēris, kā arī niedrājs, kur dominē melnalksnis), veicināma atbilstošo koku sugu atjaunošanās. 			
6.5c Written guidelines shall be prepared and implemented to: minimise forest damage during	Overall Score for Certification		

harvesting, FSC kritērijs 6.5.c <i>Ir sagatavotas un tiem ieviestas vadlīnijas, lai minimizētu mežizstrādes nodarītos bojājumus mežam.</i>	Kopējais punktu skaits sertifikācijai
6.5.8 There are written policies and procedures to minimise forest damage during harvesting and extraction. <i>6.5.8. Ir sagatavotas rakstveida vadlīnijas un procedūras, lai minimizētu mežizstrādes un treilēšanas nodarītos bojājumus mežam.</i>	Procedure documented <i>Dokumentēta procedūra</i>
6.5.9 Policies and procedures include the following indicators, which are implemented: <ul style="list-style-type: none"> • Protected areas are physically demarcated, at least temporarily, before any forest operations start on near by land • Harvesting machinery must not enter streams except at designated and designed stream crossings • Lop and top shall not be pushed into streams • Extraction is stopped when soils are saturated • The use of brash mats is specified, where appropriate • <i>Site disturbing activities are avoided on unstable slopes at high risk of landslides</i> 	Harvesting procedure Field inspection of harvesting sites <i>Mežizstrādes procedūra</i> <i>Cirsmu pārbaude dabā</i>
6.5.9. Vadlīnijas un procedūras ietver šādus norādījumus, kas tiek ievēroti: <ul style="list-style-type: none"> • aizsargājamās teritorijas ir fiziski iezīmētas dabā, vismaz īslaicīgi pirms to tuvumā tiek uzsākti jebkādi mežsaimnieciskie darbi; • mežizstrādes tehnika nedrīkst pārvietoties pa ūdenstecēm, izņemot tās šķērsot īpaši tam paredzētās vietās; • ūdenstecēs nedrīkst nonākt zari un koku galotnes; • treilēšana tiek pārtraukta, ja augsne ir pārāk mitra; • nepieciešamības gadījumā var izmanto zaru klājus; • <i>mehāniskas un traucējošas darbības netiek veiktas uz nestabilām nogāzēm, kur pastāv liels nogruvuma risks.</i> 	
6.5.10 Harvesting techniques are designed to minimise erosion and run off. <i>6.5.10. Mežistrādes metodes ir izstrādātas tā, lai pēc iespējas samazinātu eroziju un lietus ūdens novadīšanu.</i>	Procedure documented <i>Dokumentēta procedūra</i>
6.5.11 Harvesting and extraction methods are designed to minimise damage to residual trees and regeneration. <i>6.5.11. Mežizstrādes un treilēšanas metodes ir izstrādātas tā, lai</i>	Procedure documented Field inspection <i>Dokumentēta procedūra</i>

<i>nenodarītu bojājumus saglabātajiem kokiem un sekmētu audzes atjaunošanos.</i>	<i>Pārbaude dabā</i>		
6.5.12 New harvesting and extraction machinery is selected taking into account the need to minimise damage to soils, residual trees and regeneration. <i>6.5.12. Jauna mežistrādes un treilēšanas tehnika tiek izvēlēta, ņemot vērā nepieciešamību samazināt augsnei, saglabājamiem kokiem un audzes atjaunošanās spējām nodarīto bojājumu.</i>	Evaluation of new machinery purchases <i>Nesen iegādāto iekārtu novērtējums</i>		
6.5.13 Workers receive appropriate training in harvesting and extraction methods. <i>6.5.13. Strādnieki ir atbilstoši apmācīti veikt mežizstrādes un treilēšanas darbus.</i>	Training records <i>Dokumenti, kas apliecina apmācību</i>		
FSC Criterion 6.6 a Management systems shall promote the development and adoption of environmentally friendly non-chemical methods of pest management and strive to avoid the use of chemical pesticides.	Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>		
<i>FSC kritērijs 6.6</i> <i>Apsaimniekošanas sistēmām jāveicina videi draudzīgu (ne-ķīmisku) kaitēkļu apkarošanas līdzekļu un metožu izstrāde un izmantošana, izvairties no ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošanas.</i>			
6.6.1 Documented <i>integrated</i> pest, disease and weed control strategies <i>are included in the management plan</i> . <i>6.6.1. Apsaimniekošanas plānā ir iekļautas integrētas kaitēkļu, slimību un nezāļu apkarošanas stratēģijas.</i>	Documentation <i>Silvicultural prescriptions are selected and designed to minimize the dependence on chemical pesticides.</i> <i>The FMU can demonstrate evidence of reduction or elimination of the use of chemical pesticides over time.</i> <i>Dokumenti</i> <i>Tiek noteiktas un izstrādātas mežkopības instrukcijas, lai samazinātu ķīmisko pesticīdu lietošanu.</i> <i>Uzskatāmi pierādījumi apliecina, ka ķīmisko pesticīdu pielietošana apsaimniekojamajā īpašumā tiek pakāpeniski samazināta vai pārtraukta.</i>	Regional Guidance: note laws and guideline referring to forest pest control <i>Reģionālās vadlīnijas: atzīmējet likumus un noteikumus, kas regulē meža kaitēkļu apkarošanu</i>	

<p><i>6.6.1i. Integrated pest, disease and weed control strategies are implemented</i></p> <p><i>6.6.1. I Tieki īstenotas integrētas kaitēkļu, slimību un nezāju apkarošanas stratēģijas.</i></p>		
<p>6.6.2 Procedures are in place to record all use of synthetic chemicals by the forest management enterprise</p> <p>Records of chemical use include:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Name of the product b) Location of the site treated; c) Area of the site treated; d) Method of application; e) Date chemical use started; f) Date chemical use finished; g) Total quantity of the chemical used; <p><u>Note to auditors: record quantity of all chemicals used in the past year together with justification of use.</u></p> <p><i>6.6.2. Ir ieviestas procedūras, lai reģistrētu visas meža apsaimniekošanas uzņēmumā izmantotās sintētiskās ķīmiskās vielas.</i></p> <p><i>Reģistrē sekojošo:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) produkta nosaukumu; b) iedarbībai pakļautā iecirkņa atrašanās vietu; c) iedarbībai pakļautā iecirkņa platību; d) pielietošanas metodi; e) ķīmiskās vielas izmantošanas uzsākšanas datumu; f) ķīmiskās vielas izmantošanas beigu datumu; g) izmantotās ķīmiskās vielas kopējo daudzumu. <p><u>Piezīme auditoriem: atzīmējiet visu pagājušajā gadā izmantoto ķīmisko vielu daudzumu un izmantošanas pamatojumu.</u></p>	<p>Records Uzskaites dokumenti</p>	<p>Regional Guidance: note laws and guidelines referring to chemical use Reģionālās vadlīnijas: atzīmējiet likumus un noteikumus, kas regulē ķīmisko vielu izmantošanu</p>
<p>6.6.3 Chemicals are only used <i>in forests, nurseries and processing facilities</i> when absolutely necessary to achieve defined management aims.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Only pesticides registered in the Republic of Latvia, which are intended for specific works in the forest and which do not contain active substances included in the FSC list of highly hazardous pesticides may be used. (see www.fsc.org). <p><i>6.6.3. Ķīmiskās vielas tiek izmantotas mežos, kokaudzētavās un kokapstrādes uzņēmumos tikai tad, ja tas ir absolūti nepieciešams</i></p>	<p>Discussion with managers List of chemical pesticides used Management plan Intervijas ar apsaimniekotājiem Izmanto ķīmisko pesticīdu saraksts Apsaimniekošanas plāns</p>	

<p>noteiktu apsaimniekošanas mērķu sasniegšanai.</p> <p>Meža apsaimniekošanā izmantojami tikai LR reģistrētie augu aizsardzības līdzekļi, kas paredzēti konkrētu darbu veikšanai mežā un, kuru darbīgās vielas nav iekļautas FSC ļoti bīstamo vielu(sarakstā). (skat. www.fsc.org).</p>		
<p>6.6.4 Synthetic chemicals are only used where there is no-known non-chemical alternative not entailing excessive cost.</p> <p><i>6.6.4. Sintētiskās ķīmiskās vielas izmanto vienīgi tad, ja nav zināma neviena nekīmiska alternatīva, kas nerada pārmērīgas izmaksas.</i></p>	<p>Discussion with managers <i>Intervijas ar apsaimniekotājiem</i></p>	
<p>6.6.5 A procedure is in place to record the most appropriate non-chemical alternative that was considered and rejected prior to use of the synthetic chemical, together with the justification for use of the chemical rather than the non-chemical alternative.</p> <p><i>6.6.5. Ir ieviesta kārtība, lai reģistrētu vispiemērotāko nekīmisko alternatīvu, kura tika izskatīta un noraidīta pirms sintētiskās ķīmiskās vielas izmantošanas, kopā ar pamatojumu, kādēļ tiek izmantota ķīmiskā, nevis nekīmiskā alternatīva.</i></p>	<p>Documented procedure Records <i>Dokumentēta procedūra</i> <i>Uzskaites dokumenti</i></p>	
<p>6.6.6 Chemicals are used only in minimum effective quantities, with strict observation of controls and regulations.</p> <p><i>6.6.6. Ķīmiskās vielas tiek izmantotas tikai minimālos efektīvos daudzumos, stingri ievērojot to izmantošanas noteikumus.</i></p>	<p>Records Field observations <i>Uzskaites dokumenti</i> <i>Pārbaudes dabā</i></p>	
<p>FSC Criterion 6.6b World Health Organisation Type 1A and 1B and chlorinated hydrocarbon pesticides; pesticides that are persistent, toxic or whose derivatives remain biologically active and accumulate in the food chain beyond their intended use; as well as any pesticides banned by international agreement, shall be prohibited.</p> <p>FSC kritērijs 6.6.b <i>Nav izmantojami 1A un 1B tipu Pasaules veselības organizācijas klasifikācijas hloroglūdeņražu augu aizsardzības līdzekļi; pesticīdi, kas ir stabili, toksiski vai kuru sadalīšanās produkti ir bioloģiski akīti un uzkrājas barības kēdē pēc to lietošanas; kā arī tādi, kuru lietošanu aizliedz starptautiskas vienošanās.</i></p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>6.6.7 The use or storage of these chemicals on certified units is prohibited.</p> <p><i>6.6.7. Šo ķīmisko vielu izmantošana sertificētos apsaimniekošanas uzņēmumos ir aizliegta.</i></p>	<p>Documents Site inspection <i>Dokumenti</i> <i>Pārbaudes dabā</i></p>	<p>Regional Guidance: note chemicals banned within country Reģionālās vadlīnijas: atzīmējiet tās ķīmiskās vielas, kuru lietošana valstī ir aizliegta</p>

6.6.8 The use or storage of seed and seedling dressings based on mercurial, organophosphate and organochlorine compounds (including Gamma HCH, Lindane and BHC), or other long-lasting chemicals which can accumulate in food chains or the ecosystem is prohibited.			
6.6.8. Ir aizliegts izmantot vai uzglabāt sēklu un stādu mēslojumu, kas satur dzīvsudraba, organofosfātu un organohlorīna savienojumus (ieskaitot Gamma HCH, Lindane un BHC), vai citas ilgstošas iedarbības ķīmiskās vielas, kuras var uzkrāties barības kēdē vai ekosistēmā.			
6.6.9 Chemicals classified as Highly Hazardous by FSC shall not be used unless derogation has been approved by FSC. See Annex to this standard. 6.6.9. Nedrīkst izmantot ķīmiskās vielas, ko FSC klasificējusi kā Joti bīstamas, ja vien FSC nav apstiprinājusi šo atkāpi. Skat. šā standarta pielikumu.	Chemical purchase records Chemical application records Nursery production procedures / manuals <i>Ķīmisko vielu iegādes dokumenti</i> <i>Ķīmisko vielu izmantošanas reģistrs</i> <i>Stādu ražošanas procedūras/instrukcijas</i>	Refer to www.fsc.org FSC-POL-30-601 Chemical Pesticides in FSC Certified Forests FSC-GUI-30-001 FSC Pesticides Policy: Guidance on Implementation Skat. www.fsc.org FSC-POL-30-601 <i>Ķīmiskie pesticīdi</i> FSC sertificētos mežos FSC-GUI-30-001 <i>FSC Pesticīdu izmantošanas politika: Vadlīnijas par īstenošanu</i>	
FSC Criterion 6.6c If chemicals are used, proper equipment and training shall be provided to minimise health and environmental risks. <i>FSC kritērijs 6.6.c</i> <i>Lietojot ķīmiskās vielas, nodrošināms atbilstošs darba aprīkojums un apmācības, lai iespējami samazinātu kaitējuma risku cilvēku veselībai un videi.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
6.6.10 Adequate training and relevant equipment are provided to all operators <i>and contractors</i> . 6.6.10. Visiem strādniekiem un <i>apakšuzņēmējiem tiek nodrošināta atbilstoša apmācība un ekipējums.</i>	Training manuals Training records <i>Apmācības rokasgrāmatas</i> <i>Dokumenti, kas apliecina apmācību</i>		
6.6.11 Fuel tanks and stores are located so that spillages from damage, defects or refuelling shall not enter watercourses. 6.6.11. Degvielas tvertnes un to uzglabāšanas vietas izvieto tā, lai bojājumu, defektu vai atkārtotas degvielas uzpildes rezultātā noplūdušās vielas nenonāktu ūdenstilpnēs.	Site inspection <i>Pārbaude dabā</i>		
6.6.12 All equipment for the transport, storage and application of	Site inspection		

chemicals shall be maintained in a safe and leakproof condition. 6.6.12. Visu aprīkojumu, kas paredzēts ķīmisko vielu transportēšanai, uzglabāšanai un pielietošanai, uzglabā drošos apstākļos, nodrošinoties arī pret noplūdēm.	Pārbaude dabā		
6.6.13 Application of chemicals within 10m of watercourses and 30m around reservoirs and lakes is prohibited. 6.6.13. Ir aizliegts lietot ķīmiskas vielas 10 m attālumā no ūdenstilpnēm un 30 m apkārt ūdenskrātuvēm un ezeriem.	Documented procedure / manuals <i>Dokumenta procedūra/instrukcijas</i>		
6.6.14 Application if heavy rain is expected, during wet weather, on frozen snow-covered ground or ground that has baked dry during a drought is prohibited. 6.6.14. Ir aizliegts lietot ķīmiskas vielas, ja sagaidāms spēcīgs lietus, mitros laika apstākļos, uz sasalušas, sniega klātas zemes vai zemes, kas sakaltusi sausuma perioda laikā.	Documented procedure / manuals <i>Dokumenta procedūra/instrukcijas</i>		
6.6.15 Soaking of seedlings treated with chemicals in drains or watercourses prior to planting is prohibited. 6.6.15. Ir aizliegts mērcēt stādus, kas apstrādāti ar ķīmiskām vielām, noteikās vai ūdenstilpnēs pirms to stādīšanas.	Documented procedure / manuals <i>Dokumenta procedūra/instrukcijas</i>		
FSC Criterion 6.7 Chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes including fuel and oil shall be disposed of in an environmentally appropriate manner at off-site locations. <i>Ķīmiskās vielas, konteineri, šķidrie un cietie neorganiskie atkritumi, ieskaitot degvielu un ejas, likvidējami vidi saudzējošā veidā ārpus darbības vietas.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
6.7.1 Off-site locations have been identified for the disposal of chemicals, containers, liquid and solid non-organic waste in an environmentally appropriate manner. 6.7.1. Lai iznīcinātu ķīmiskās vielas, konteinerus, šķidros un cietos neorganiskos atkritumus vidi saudzējošā veidā, ārpus darbības vietas ir paredzēti speciāli atkritumu poligoni.	Site inspection <i>Pārbaude dabā</i>		
6.7.2 There is a system in place for taking waste to the appropriate locations for disposal in a safe manner with no leakage . 6.7.2. Ir ieviesta sistēma atkritumu drošai nogādāšanai uz konkrētām izgāztuvēm, nepielaujot noplūdes .	Discussion with managers Inspection <i>Intervijas ar apsaimniekotājiem</i> <i>Pārbaude dabā</i>		
6.7.3 Disposal does not take place in watercourses or lakes or by burying. 6.7.3. Atkritumi netiek izgāzti upēs un ezeros, kā arī netiek aprakti zemē.	No evidence of inappropriate disposal <i>Nav pierādījumu par neatbilstošu likvidāciju</i>		

<p>6.7.4 There is no evidence of waste left in the forest.</p> <ul style="list-style-type: none"> Petroleum products and associated waste from equipment maintenance shall be collected to prevent spillage and leakage. <p><i>6.7.4. Nav pierādījumu par atkritumu atstāšanu mežā.</i></p> <p>Naftas produkti un to atkritumi pēc iekārtu apkopes darbiem ir jāsavāc, lai tie neaiztek un neiesūcas zemē.</p>	<p>Documents Interviews Site inspections - preventative measures and no evidence of inappropriate disposal</p> <p><i>Dokumenti Intervijas Pārbaudes dabā - preventīvi pasākumi un nav pierādījumu, kas liecinātu par neatbilstošu atkritumu izgāšanu</i></p>	
<p><i>6.7.5 The forest manager shall have contingency plans and procedures for prevention and clean-up of accidents involving chemicals, oils and or fuel.</i></p> <p><i>6.7.5. Meža apsaimniekotājam ir jābūt ārkārtas rīcības plāniem un procedūrām, lai novērstu ķīmisko vielu, eļļas vai degvielas noplūdes vai citus negadījumus, un nodrošinātu šo vielu savākšanu pēc noplūdēm.</i></p>		
<p><i>6.7.6 Appropriate equipment for absorption of oil product spills shall be available where refilling and service of forest management instruments and machines is carried out to prevent soil and water contamination.</i></p> <p><i>6.7.6. Vietā, kur notiek motorzāģu un citu meža apsaimniekošanā izmantojamo iekārtu un instrumentu uzpilde un apkope, atrodas atbilstošs eļļu absorbējošs komplekts, lai izvairītos no augsnes un ūdenskrātuvju piesārņošanas.</i></p>		
<p><i>6.7.7 Storage of chemicals used in forest management and associated waste shall be carried out under safe conditions.</i></p> <p><i>6.7.7. Meža apsaimniekošanā izmantojamo ķīmisko vielu un to atkritumu uzglabāšana notiek drošos apstākjos.</i></p>	<p>Documents Interviews Site inspections</p> <p><i>Dokumenti Intervijas Pārbaudes dabā</i></p>	
<p><i>6.7.8 Biologically degradable oils shall be used in chainsaws.</i></p> <p><i>6.7.8. Zāgu ķēžu eļļošanai izmanto bioeļļas (bioloģiski noārdošās eļļas).</i></p>	<p>Documents Interviews Site inspections</p> <p><i>Dokumenti Intervijas Pārbaudes dabā</i></p>	

6.7.9 Forestry equipment shall be kept in a good technical condition to prevent oil spills. 6.7.9. <i>Meža tehnika ir jāuztur labā stāvoklī, lai nepieļautu eļļas noplūdes.</i>	Site inspections <i>Pārbaudes dabā</i>		
FSC Criterion 6.8 Use of biological control agents shall be documented, minimised, monitored and strictly controlled in accordance with national laws and internationally accepted scientific protocols. Use of genetically modified organisms shall be prohibited. <i>FSC kritērijs 6.8</i> <i>Bioloģiskie ierobežošanas līdzekļi jālieto pēc iespējas maz, to izmantošana dokumentējama, tie ir pakļaujami monitoringam un kontrolei, saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem un starptautiski pieņemto zinātnisko metodoloģiju. Aizliedzama ģenētiski modificētu organismu izmantošana.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
6.8.1 There is a procedure in place for the documentation and monitoring of all use of biological control agents. 6.8.1. <i>Ie viesta procedūra, lai dokumentētu un uzraudzītu jebkādu bioloģisko ierobežošanas līdzekļu izmantošanu.</i>	Documented procedure Records <i>Dokumentēta procedūra</i> <i>Uzskaites dokumenti</i>	Regional Guidance: notes laws and guidelines on use of biological control agents <i>Reģionālās vadlīnijas: norādīt tos likumus un vadlīnijas, kas regulē bioloģisko ierobežošanas līdzekļu izmantošanu</i>	
6.8.2 Biological control agents are used only when absolutely necessary to achieve defined management aims as part of integrated pest management system (use of naturally occurring organisms is permitted). 6.8.2. <i>Bioloģiskos ierobežošanas līdzekļus izmanto tikai tad, kad tas ir absolūti nepieciešams, lai sasniegtu noteiktus apsaimniekošanas mērķus integrētas kaitēkļu apkarošanas sistēmas ietvaros (atļauts izmantot dabā sastopamus organismus).</i>	Pest and disease control strategy <i>Kaitēkļu un slimību kontroles stratēģija</i>		
6.8.3 There is no use of genetically modified organisms by the forest management enterprise. 6.8.3. <i>Meža apsaimniekošanas uzņēmumā netiek izmantoti ģenētiski modificēti organismi.</i>	No evidence of GMO use <i>Nav pierādījumu, kas liecinātu par GMO izmantošanu</i>		

FSC Criterion 6.9 The use of exotic species shall be carefully controlled and actively monitored to avoid adverse ecological impacts. <i>FSC kritērijs 6.9</i> <i>Lai izvairītos no kaitīgas ekoloģiskās ietekmes, eksotisko sugu izmantošana pakļaujama rūpīgai kontrolei un aktīvam monitoringam.</i>	Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>
6.9.1 All use of exotic species is documented and justified. 6.9.1. Visu eksotisko sugu izmantošana ir dokumentēta un pamatota.	Documents <i>Dokumenti</i>
6.9.2 Exotic species used are monitored to evaluate potential adverse ecological impacts. 6.9.2. Izmantotās eksotiskās sugas tiek pakļautas monitoringam, lai novērtētu iespējamo kaitīgo ekoloģisko ietekmi.	Documents Site inspection <i>Dokumenti</i> <i>Pārbaude dabā</i>
6.9.3 In the event that adverse ecological impacts are identified control actions are implemented. 6.9.3. Gadījumā, ja tiek konstatēta negatīva ekoloģiskā ietekme, tiek veikti kontroles pasākumi.	Documents Site inspection <i>Dokumenti</i> <i>Pārbaude dabā</i>
6.9.4 Only local tree species shall be used in forest regeneration. 6.9.4. Meža atjaunošanā izmanto tikai vietējās koku sugas.	
6.9.5 An action plan for prevention of uncontrolled spreading of exotic species shall be developed and agreed upon with the stakeholders if exotic species of fauna are reared. 6.9.5. Izmantojot eksotiskās dzīvnieku sugas, izstrādājams pasākumu plāns par sugas nekontrolētas izplatīšanās novēršanu, kas jāsaskaņo ar interešu grupām.	

<p>FSC Criterion 6.10 Forest conversion to plantations or non-forest land uses shall not occur, except in circumstances where conversion:</p> <p>a) entails a very limited portion of the forest management unit; and b) does not occur on high conservation value forest areas; and c) will enable clear, substantial, additional, secure, long term conservation benefits across the forest management unit.</p> <p><i>FSC kritērijs 6.10</i></p> <p><i>Nav pieļaujama mežu pārveidošana par plantācijām vai nemeža zemēm, izņemot gadījumus, kad tas:</i></p> <p><i>a) skar ļoti ierobežotu apsaimniekojamā meža daļu un</i> <i>b) nenotiek augstvērtīgos mežos un</i> <i>c) nodrošina skaidrus, būtiskus, drošus un ilgtermiņa papildu ieguvumus vides aizsardzībai visā apsaimniekojamā teritorijā.</i></p>	<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>
<p>6.10.1 Forest conversion to plantations or non-forest land uses shall not occur, except in circumstances where conversion:</p> <p>a) entails a very limited portion of the forest management unit; and b) does not occur on high conservation value forest areas; and c) will enable clear, substantial, additional, secure, long-term conservation benefits across the forest management unit.</p> <p><i>See FSC Advice Note on conversion of plantation to non forest land (FSC-ADV-30-602)</i></p> <p>6.10.1. Nav pieļaujama mežu pārveidošana par plantācijām vai nemeža zemēm, izņemot gadījumus, kad tas:</p> <p><i>a) skar ļoti ierobežotu apsaimniekojamā meža daļu un</i> <i>b) nenotiek augstvērtīgos mežos un</i> <i>c) nodrošina skaidrus, būtiskus, drošus un ilgtermiņa papildu ieguvumus vides aizsardzībai visā apsaimniekojamā teritorijā.</i></p> <p><i>Skat. FSC ieteikumus par meža pārveidošanu par plantācijām vai nemeža zemēm (FSC-ADV-30-602)</i></p>	<p>No plans for conversion exist No evidence of conversion <i>Transformācija nav plānota</i> <i>Nekas neliecina par transformāciju</i></p>
<p>6.10.3 The conversion of forest lands shall be substantiated in the Management Plan.</p> <p><i>6.10.3. Meža zemu pārveidošana ir pamatota apsaimniekošanas plānā.</i></p> <p><i>6.10.4 Stakeholders shall be informed about the prospective</i></p>	

conversion. 6.10.4. <i>Interešu grupas ir informētas par meža zemju pārveidošanu.</i>			
6.10.5 The cultural and landscape values shall be respected during the transformation of forest lands into non-forest lands. (this indicator is for SLIMF)			
6.10.5. <i>Veicot meža zemju pārveidošanu par nemeža zemēm, jāņem vērā kultūrvēsturiskās un ainavas vērtības. (šis indikators attiecas uz mazu meža īpašumu apsaimniekotājiem)</i>			

PRINCIPLE #7: MANAGEMENT PLAN

A management plan -- appropriate to the scale and intensity of the operations -- shall be written, implemented, and kept up to date.

The long term objectives of management, and the means of achieving them, shall be clearly stated.

FSC 7. principle: APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS

Apsaimniekošanas plānam, atbilstoši saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei, jābūt izstrādātam, ieviestam praksē un tas regulāri atjaunojams. AP jābūt skaidri definētiem ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķiem un to sasniegšanas paņēmieniem.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER(S) PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-ĻI)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Score Punkti
FSC Criterion 7.1a The management plan and supporting documents shall provide: Management objectives. FSC kritērijs 7.1a <i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverami apsaimniekošanas mērķi.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
7.1.1 There is a clear statement of the long-term objectives of forest management and means of their achievement in economic, environmental and social fields in the managed territory. • Where applicable, the management plan shall include objectives for establishment and management of plantation areas. 7.1.1. AP skaidri norādīti meža apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi un uzdevumi to sasniegšanai ekonomikas, vides un sociālajā jomā apsaimniekotajā teritorijā. • Vajadzības gadījumā apsaimniekošanas plānā ietver mērķus plantāciju izveidei un apsaimniekošanai.	Management plan Interviews with the forest manager <i>Apsaimniekošanas plāns</i> <i>Intervijas ar meža apsaimniekotāju</i>	Regional Guidance: note requirements of regional authorities and forest grant schemes <i>Reģionālās vadlīnijas: atzīmējet, kādas ir reģionālo iestāžu prasības un meža dotāciju shēmas</i>	

FSC Criterion 7.1b (i) The management plan and supporting documents shall provide a description of the forest resources to be managed and environmental limitations. <i>FSC kritērijs 7.1b (i)</i> <i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverams apsaimniekojamo meža resursu un vides ierobežojumu apraksts.</i>	Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
<p>7.1.2 There is a clear description of the area under management control.</p> <p>7.1.2. <i>Ir ietverts skaidrs apsaimniekotās teritorijas apraksts.</i></p>	Documents Maps <i>Dokumenti</i> <i>Kartes</i>	
<p>7.1.3 There is a description of the physical aspects of the management area (e.g. topography, soils, geology, and water resources), appropriate to the scale and intensity of the forest and management programme.</p> <p>7.1.3. <i>Apsaimniekotās teritorijas fiziskie aspekti (piem., topogrāfija, augsne, ģeoloģija un ūdens resursi) ir aprakstīti atbilstoši meža apsaimniekošanas programmas mērogam un intensitātei.</i></p>	As above <i>Skat. iepriekš</i>	
<p>7.1.4 There is a clear description of any areas under management control, which are excluded from harvesting, for whatever reasons.</p> <p>7.1.4. <i>Ir skaidri aprakstītas visas apsaimniekotās teritorijas, kurās kaut kādu iemeslu dēļ netiek veikta mežizstrāde.</i></p>	As above <i>Skat. iepriekš</i>	
<p>7.1.5 Areas that have been harvested in the past are known, and are marked as such on maps.</p> <p>7.1.5. <i>Teritorijas, kurās agrāk veikta mežizstrāde, ir attiecīgi atzīmētas kartē.</i></p>	As above <i>Skat. iepriekš</i>	
<p>7.1.6 There is an evaluation of the timber resource (inventory), sufficient in detail and rigour to justify the planned harvesting for the full rotation, and to demonstrate convincingly that yields will be permanently sustainable in successive rotations.</p> <p>(see also Criterion 5.6)</p> <p>7.1.6. <i>Ir veikts pietiekami detalizēts un precīzs koksnes resursu novērtējums (inventarizācija), lai pamatotu plānotu mežizstrādes apjomu visam aprites ciklam un pārliecinoši parādītu, ka secīgos aprites ciklos būs iespējams saglabāt ilgtspējigu koksnes resursu ieguves apjomu.</i></p> <p><i>(skat. arī 5.6. kritēriju)</i></p>	Forest inventory <i>Meža inventarizācija</i>	

<p>FSC Criterion 7.1b (ii)</p> <p>The management plan and supporting documents shall provide a description of land use and ownership status, socio-economic conditions, and a profile of adjacent lands.</p> <p><i>FSC kritērijs 7.1b (ii)</i></p> <p><i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverams zemes lietošanas un īpašuma tiesību statusa, sociālo un ekonomisko apstākļu, kā arī mežam piegulošo zemju apraksts.</i></p>	<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	
<p>7.1.7 There is a description of the land use, ownership status, boundaries and infrastructure including a comprehensive evaluation of forest services</p> <p><i>7.1.7. ir zemes lietošanas un īpašuma tiesību statusa, zemes robežu plāna un infrastruktūras apraksts, ieskaitot visaptverošu meža pakalpojumu novērtējumu.</i></p>	<p>(and see 2.2, 3.1, 3.3, 4.4) Maps (<i>un skat. 2.2, 3.1, 3.3, 4.4</i>) Kartes</p>	
<p>7.1.8 There is a description of the socio-economic context for management.</p> <p><i>7.1.8. Ir sociālo un ekonomisko apstākļu apraksts.</i></p>		
<p>7.1.9 There is a description of adjacent land use.</p> <p><i>7.1.9. Ir mežam piegulošo zemju izmantošanas apraksts.</i></p>	<p>Maps Kartes</p>	
<p>FSC Criterion 7.1c</p> <p>The management plan and supporting documents shall provide a description of the silvicultural and/or other management system, based on the ecology of the forest in question and information gathered through resource inventories</p> <p><i>FSC kritērijs 7.1.c</i></p> <p><i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverams apraksts par mežkopības un/vai citu ar ekoloģijas un meža inventarizācijas datiem pamatotu apsaimniekošanas veidu, kuru plānots lietot konkrētajā apsaimniekojamā teritorijā.</i></p>	<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	
<p>7.1.10 The silvicultural system on which management is based is clearly stated and justified in terms of the ecology of the forest.</p> <p><i>7.1.10. Mežkopības prakse, uz kuru balstās apsaimniekošana, ir skaidri noteikta un pamatota ar meža ekoloģijas datiem.</i></p>	<p>See 5.6.1 and 6.3.1 <i>Skat. 5.6.1 un 6.3.1</i></p>	
<p>7.1.11 The management prescriptions and procedures required to implement the silvicultural system are clearly stated, as, for example:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identification and marking of trees to be retained for future extraction, as seed sources, or to maintain biodiversity; • Selection criteria of trees for felling; • Method of marking trees or area selected for felling • Method of ensuring regeneration. <p><i>7.1.11. Ir skaidri noteiktas apsaimniekošanas vadlīnijas un</i></p>	<p>Procedure documented Field Inspection (see 5.6) <i>Dokumentēta procedūra</i> <i>Pārbaude dabā</i> (<i>skat. 5.6</i>)</p>	

<p>procedūras, kas nepieciešamas mežkopības prakses īstenošanai, piem.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - to koku noteikšanai un iezīmēšanai, kas tiek saglabāti kā sēklas koki vai lai saglabātu bioloģisko daudzveidību; - cērtamo koku atlases kritēriji; - ciršanai izvēlēto koku vai cirsmas iezīmēšanas metodes; - metodes atjaunošanās nodrošināšanai. 		
<p>FSC Criterion 7.1d The management plan and supporting documents shall provide rationale for rate of annual harvest and species selection</p> <p>FSC kritērijs 7.1.d <i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverams ikgadējā mežizstrādes apjoma un sugu izvēles pamatojums.</i></p>		
<p>7.1.12 The management plan and supporting documents shall provide rationale for rate of annual harvest and species selection.</p> <p>7.1.12. <i>Apsaimniekošanas plāns un to pamatojošie dokumenti sniedz ikgadējā mežizstrādes apjoma un sugu izvēles pamatojumu.</i></p>	<p>See 5.6 Skat. 5.6</p>	
<p>FSC Criterion 7.1e The management plan and supporting documents shall provide provisions for monitoring of forest growth and dynamics.</p> <p>FSC kritērijs 7.1.e <i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverami meža augšanas dinamikas un tās monitoringu nosacījumi.</i></p>		
<p>7.1.13 Procedures for monitoring forest regeneration and growth are documented and implemented and results incorporated into the management plan.</p> <p>7.1.13. <i>Ir dokumentētas un tiek ieviestas procedūras meža atjaunošanās un augšanas dinamikas monitoringam, bet rezultāti tiek apspoguļoti apsaimniekošanas plānā.</i></p>	<p>Procedure documented See 8.2 <i>Dokumentēta procedūra</i> Skat. 8.2</p>	
<p>FSC Criterion 7.1f The management plan and supporting documents shall provide: Environmental safeguards based on environmental assessments.</p> <p>FSC kritērijs 7.1.f <i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverams uz vides novērtējumabalstīts vides aizsardzības pasākumu apraksts.</i></p>	<p>Safeguards should be based on environmental assessments detailed in 6.1 <i>Aizsardzības pasākumiem jābalstās uz 6.1. indikatorā aprakstīto vides novērtējumu.</i></p>	
7.1.14 The need for fire management and control has been evaluated	Discussions with manager	

and is documented. 7.1.14. Ir novērtēta un dokumentēta nepieciešamība veikt ugunsdrošības pasākumus.	Documents Fire plan <i>Intervijas ar apsaimniekotāju</i> <i>Dokumenti</i> <i>Ugunsdrošības plāns</i>		
7.1.15 Environmental safeguards based on environmental assessments are implemented. 7.1.15. Tiek ieviesti vides aizsardzības pasākumi, kas balstās uz vides novērtējumiem.	Discussions with manager Documents <i>Intervijas ar apsaimniekotāju</i> <i>Dokumenti</i>		
FSC Criterion 7.1g The management plan and supporting documents shall provide: Plans for the identification and protection of rare, threatened and endangered species. <i>FSC kritērijs 7.1.g</i> <i>Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverami reto, apdraudēto un izķūdošo sugu noteikšanas un aizsardzības pasākumi.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
7.1.16 The management plan and supporting documents shall provide plans for the identification and protection of rare threatened and endangered species and High Conservation Value Forests (HCVF) . 7.1.16. Apsaimniekošanas plānā un to pamatojošie dokumenti ietver pasākumus reto, apdraudēto un izķūdošo sugu, kā arī augstvērtīgu mežu (AVM) noteikšanai un aizsardzībai.	See 6.2a <i>Skat. 6.2.a</i>		
FSC Criterion 7.1h The management plan and supporting documents shall provide: Maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership. <i>FSC kritērijs 7.1.h</i> <i>Apsaimniekošanas plāns un to pamatojošie dokumenti ietver kartes, kas uzrāda meža resursu bāzi, ieskaitot aizsargājamās teritorijas, plānotās mezsaimnieciskās darbības un apsaimniekojamā teritorijā esošos zemes īpašumus.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
7.1.17 There are maps showing the forest resource base including protected areas. 7.1.17. Ir izstrādātas kartes, kas uzrāda meža resursu bāzi, ieskaitot aizsargājamās teritorijas.	See also 2.2.1, 3.3.1, 7.1b <i>Skat arī 2.2.1., 3.3.1., 7.1.b</i>		
7.1.18 There are maps showing land ownership. are accessible, clear and usable. 7.1.18. Ir pieejamas pārskatāmas un ērti izmantojamas kartes, kas attēlo teritorijā esošos zemes īpašumus.	Maps <i>Kartes</i>		
7.1.19 There are maps showing planned management in the short	Maps		

term (5-10 years) and longer term (20 years or more). 7.1.19. Ir kartes, kas attēlo plānotās mežsaimnieciskās darbības īstermiņā (5-10 gadiem) un ilgtermiņā (20 un vairāk gadiem).	Kartes		
FSC Criterion 7.2 The management plan shall be periodically revised to incorporate the results of monitoring or new scientific and technical information, as well as to respond to changing environmental, social and economic circumstances.	FSC kritērijs 7.2 <i>Apsaimniekošanas plāns tiek sistemātiski aktualizēts, iekļaujot tajā monitoringa rezultātus vai jaunākās zinātniskās un tehniskās atzinās, kā arī ievērojot vides, sociālo un ekonomisko apstākļu izmaiņas.</i>	Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
7.2.1 There is a system in place for the regular revision and updating of the management plan at least once every 5 years including incorporating the results of monitoring identified under criterion 8.2. 7.2.1. Ir izveidota kārtība apsaimniekošanas plāna regulārai pārskatīšanai un aktualizēšanai vismaz reizi 5 gados, iekļaujot monitoringa rezultātus, kas iegūti saskaņā ar kritēriju 8.2.	Management plan Discussions with managers <i>Apsaimniekošanas plāns</i> <i>Intervijas ar apsaimniekotājiem</i>		
7.2.2 Managers are aware of relevant research being undertaken or planned in the area, e.g. concerning forest management, timber production and biology/ecology. 7.2.2. Meža apsaimniekotāji ir informēti par pētījumiem, kas tiek veikti vai plānoti attiecīgajā jomā, piem., saistībā ar meža apsaimniekošanu, koksnes ražošanu un bioloģiju/ekoloģiju.	Discussions with managers <i>Intervijas ar apsaimniekotājiem</i>	Regional Guidance: note organisations involved in research in the area Reģionālās vadlīnijas: norādīt organizācijas, kas iesaistītas izpētē šajā jomā	
7.2.3 There is a system to review management in relation to socio-economic conditions and trends. 7.2.3. Ir ieviesta kārtībā, kādā tiek pārskatīta apsaimniekošana saistībā ar sociāli ekonomiskajiem apstākļiem un tendencēm.	Management Plan Social evaluation Discussions with managers <i>Apsaimniekošanas plāns</i> <i>Sociālo apstākļu novērtējums</i> <i>Intervijas ar apsaimniekotāju</i>		
7.2.4 There is evidence that significant findings of such research, as well as the results of monitoring by the forest management enterprise, are incorporated into updated policies, plans and procedures. 7.2.4. Ir pierādījumi, ka aktualizētajās vadlīnijās, plānos un procedūrās tiek iekļauti šādu pētījumu svarīgākie atklājumi, kā arī meža apsaimniekošanas uzņēmuma veiktā monitoringa rezultāti.	Management plan Discussions with managers <i>Intervijas ar apsaimniekotāju</i> <i>Dokumenti</i>		
7.2.5 There is evidence that the prescriptions given within the management plan are implemented. 7.2.5. Ir pierādījumi, ka tiek īstenoti apsaimniekošanas plānā iekļautie			

<i>norādījumi.</i>		
FSC Criterion 7.3 Forest workers shall receive adequate training and supervision to ensure proper implementation of the management plan. FSC kritērijs 7.3 <i>Apsaimniekošanas plāna pareizas izpildes nodrošināšanai nepieciešama darbinieku atbilstoša apmācīšana un vadība.</i>	Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai	
7.3.1 Managers and supervisors shall have qualification, training or experience appropriate to the scale and intensity of the operation sufficient to enable them to plan and organise forest operations and other elements of the management plan <i>7.3.1. Menedžeriem un darbu vadītājiem ir apsaimniekošanas darbu mērogam un intensitātei atbilstoša kvalifikācija, apmācība vai pieredze, lai varētu plānot un organizēt mežsaimnieciskos darbus un pārzināt citus apsaimniekošanas plāna elementus.</i>	ILO Convention 142, Code of Practice on Safety (1988) or equivalent national legislation. Skills certificates, records of training Field observation Interviews with workers or unions <i>ILO konvencija Nr. 142, prakses kodekss par darba drošību (1988 .g.) vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti.</i> <i>Apmācību sertifikāti, dokumenti, kas apliecina apmācību nodrošināšanu.</i> <i>Intervijas ar strādniekiem un viņu arodbiedrībām.</i>	
7.3.2 All workers <i>and contractors</i> receive training relevant to their tasks and responsibilities. <i>7.3.2. Visi strādnieki un apakšuzņēmēji ir attiecīgi apmācīti savu tiešo darba pienākumu veikšanai.</i>	Training procedures documented Training records Employee consultation <i>Dokumentētas apmācību procedūras</i> <i>Dokumenti, kas apliecina apmācību nodrošināšanu.</i> <i>Intervijas ar strādniekiem</i>	
7.3.3 There are records of training provided to forest workers. <i>7.3.3. Ir dokumenti, kas apliecina strādniekiem nodrošināto apmācību.</i>	Training procedures documented Training records Employee consultation <i>Dokumentētas apmācību procedūras</i> <i>Dokumenti, kas apliecina apmācību nodrošināšanu.</i>	

	<i>Intervijas ar strādniekiem</i>		
7.3.4 Appropriate to the scale and intensity of the operation there is a policy for training, qualifications, and recruitment that includes skill and experience the basis for recruitment, placement, training and advancement of staff at all levels <i>7.3.4. Atbilstoši darbības mērogam un intensitātei ir izstrādāta apmācības, kvalifikācijas un darbā pieņemšanas politika, kura nosaka prasmes un pieredzi, pamatojoties uz kuru darbinieki tiek pieņemti darbā, iecelti amatā, apmācīti un paaugstināti amatā visos līmeņos.</i>	Policy <i>Politika</i>		
FSC Criterion 7.4 While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion 7.1 above FSC kritērijs 7.4 <i>Saglabājot informācijas konfidencialitāti, meža apsaimniekotājiem sagatavojams publiski pieejams kopsavilkums par apsaimniekošanas plāna pamatelementiem, ieskaitot kritērijā 7.1. norādītos.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
7.4.1 A summary of management activities is available to all interested parties, within the accepted indicators of commercial confidentiality. <ul style="list-style-type: none"> • A summary of the Management Plan is published on the FM's website or, if there is no website, the summary shall be sent to the stakeholders upon a verbal or written request. <p>[N.B. A summary of the main elements of the management plan listed in Criterion 7.1 above will be included in Soil Association's public summary of the evaluation, if a certificate is awarded]</p> <p><i>7.4.1. Visām ieinteresētajām pusēm ir pieejams apsaimniekošanas darbību kopsavilkums, saglabājot informācijas konfidencialitāti.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Apsaimniekošanas plāna kopsavilkums ir publicēts meža apsaimniekotāja interneta mājas lapā vai, ja tādas nav, šis kopsavilkums tiek nosūtīts interešu grupām pēc mutiska vai rakstiska pieprasījuma. <p><i>[Piezīme. Gadījumā, ja tiks piešķirts sertifikāts, kritērijā 7.1. iepriekš minēto apsaimniekošanas plāna galveno elementu kopsavilkums tiks iekļauts Soil Association sagatavotajā publiskajā novērtējuma</i></p>	Availability of information <i>Informācijas pieejamība</i>		

PRINCIPLE #8: MONITORING AND ASSESSMENT

Monitoring shall be conducted -- appropriate to the scale and intensity of forest management -- to assess the condition of the forest, yields of forest products, chain of custody, management activities and their social and environmental impacts.

FSC 8. princips: MONITORINGS UN NOVĒRTĒŠANA

Meža stāvokļa, meža produktu ieguves apjomu, iegūto meža produktu plūsmu, apsaimniekošanas darbību, kā arī šo darbību ietekmes uz vidi un sociālo jomu novērtēšanai veicams saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei atbilstošs monitorings.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER(S) PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-ĻI)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Score Punkti
FSC Criterion 8.1 The frequency and intensity of monitoring should be determined by the scale and intensity of forest management operations as well as the relative complexity and fragility of the affected environment. Monitoring procedures should be consistent and replicable over time to allow comparison of results and assessment of change.		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
FSC kritērijs 8.1 <i>Monitoringa biežumu un intensitāti nosaka pēc saimnieciskās darbības mēroga un intensitātes, kā arī pēc attiecīgās ietekmētās vides relatīvo komplikētību un jutību. Monitoringa procedūrām jābūt konsekventām un atkārtojamām, lai dotu iespēju salīdzināt rezultātus un novērtēt izmaiņas ilgākā laikā.</i>			
8.1.1 There is a system for monitoring the impacts of forest operations. • The forest manager shall ensure implementation of the procedure 8.1.1. Ir ieviesta sistēma mežsaimniecisko darbību ietekmes monitoringam. - <i>Meža apsaimniekotājs nodrošina šīs procedūras īstenošanu.</i>	Information may be available in the management plan or supporting documents <i>Informācija var būt pieejama apsaimniekošanas plānā vai saistītos dokumentos</i>		
8.1.2 The frequency and <i>intensity</i> of monitoring is appropriate to the scale and intensity of forest management operations as well as the relative complexity and fragility of the affected environment. 8.1.2. <i>Monitoringa biežums un intensitāte</i> atbilst saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei, kā arī attiecīgās ietekmētās vides relatīvajai komplikētībai un jutīgumam.	As above Monitoring system justified <i>Skat. iepriekš</i> <i>Monitoringa sistēmas atbilstība</i>		
8.1.3 Procedures are consistent and replicable over time to allow comparison and assessment of change. 8.1.3. <i>Monitoringa procedūras ir konsekventas un atkārtojamas, lai</i>	As above <i>Skat. iepriekš</i>	<i>Survey methods may be simple and based on easily-obtained information e.g. fixed point photography.</i>	

dotu iespēju salīdzināt rezultātus un novērtēt izmaiņas.		Apsekojuma metodes var būt vienkāršas un balstītas uz viegli iegūstamu informāciju, piem., fotogrāfijām no fiksētiem punktiem.
<p>8.1.4 Monitoring records are maintained in a well-ordered, up-to-date and accessible form.</p> <p>8.1.4. Monitoringa rezultāti tiek uzglabāti noteiktā kārtībā, ir aktualizēti un viegli pieejami.</p>	As above Skat. iepriekš	
<p>FSC Criterion 8.2 a Forest management should include the research and data collection needed to monitor: Yield of all forest products harvested.</p> <p>FSC kritērijs 8.2.a <i>Meža apsaimniekošanā veicams monitorings, kas paredz izpēti un datu ievākšanu par meža produktu ieguves apjomiem</i></p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>
<p>8.2.1 Yields of all forest products harvested are recorded.</p> <p>8.2.1. Tieki uzskaitīts iegūto meža produktu apjoms.</p>	Production records Produkcijas uzskaitē	
<p>8.2.1i. At least once a year, the forest manager shall summarize and update information on the yield of forest products and the generated revenue from them.</p> <p>8.2.1.i Meža apsaimniekotājs ne retāk kā reizi gadā apkopo un aktualizē informāciju par meža produktu ieguves apjomiem un ienākumiem no tiem.</p>		
<p>FSC Criterion 8.2 b Forest management should include the research and data collection needed to monitor: Growth rates, regeneration and condition of the forest.</p> <p>FSC kritērijs 8.2.b <i>Meža apsaimniekošanā veicams monitorings, kas paredz izpēti un datu ievākšanu par meža resursu pieauguma dinamiku, atjaunošanos un meža veselības stāvokli.</i></p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>
<p>8.2.2 Where standard growth models or information on regeneration of commercial species is not known, there is a programme in place to collect detailed information for future management.</p> <p>8.2.2. Ja nav zināmi komerciālo sugu standarta pieauguma modeļi vai informācija par to atjaunošanos, ir ieviesta programma, lai apkopotu sīku informāciju turpmākās apsaimniekošanas vajadzībām.</p>	Existence of reliable data on regeneration and growth rates A documented programme for collection of data <i>Ir ticami dati par resursu atjaunošanos un pieaugumu. Dokumentēta datu apkopošanas programma.</i>	
8.2.3. The condition of the forest (presence of pests, diseases, evidence of soil compaction, erosion etc) is regularly monitored and	Records of regular monitoring <i>Dati, kas liecina par regulāru</i>	

reviewed. 8.2.3. Meža veselības stāvoklis (kaitēkļu esamība, slimības, augsnes nosēšanās, erozija utt.) tiek regulāri uzraudzīts un pārbaudīts.	monitoringu		
8.2.3 i. The forest manager shall summarize information on forest growth, regeneration and condition at least once a year. 8.2.3.i. Meža apsaimniekotājs ne retāk kā reizi gadā apkopo informāciju par meža pieaugumu, meža atjaunošanu un meža veselības stāvokli.			
FSC Criterion 8.2 c Forest management should include the research and data collection needed to monitor: The composition and observed changes in the flora and fauna. FSC kritērijs 8.2.c <i>Meža apsaimniekošanā veicams monitorings, kas paredz izpēti un datu ievākšanu par floras un faunas sastāvu un tajā novērotajām izmaiņām.</i>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai	
8.2.4 Conservation areas (see 6.2) are regularly monitored to ensure that there is no evidence of deterioration or disturbance. 8.2.4. Konservācijas teritorijas (skatit 6.2. punktu) tiek regulāri uzraudzītas, lai pārliecinātos, ka tajās nav nekādas noplicināšanas vai bojājumu pazīmes.	Monitoring procedure Monitoring data <i>Monitoringa procedūra</i> <i>Monitoringa dati</i>		
8.2.5 Forest managers provide for monitoring of the effects of forestry operations on plant and animal species (names, abundance, distribution, habitat requirements, biology, ecology, behaviour), commensurate with the extent and intensity of the forest management, and the rarity and fragility of the forest ecosystem and known species within it. 8.2.5. Meža apsaimniekotāji uzrauga mežsaimniecisko darbību ietekmi uz augu un dzīvnieku sugām (nosaukumi, daudzums, izplatība, dzīvotnes raksturojums, bioloģija, ekoloģija, uzvedība) atbilstoši meža apsaimniekošanas mērogam un intensitātei un meža ekosistēmas un tajā esošo apzināto sugu retumam un jutīgumam.			
8.2.5i. The forest manager shall use scientific information on changes in the flora and fauna published by scientific and research institutions and/or record significant changes in the flora and fauna at least once every 5 years. 8.2.5.i. Meža apsaimniekotājs izmanto zinātnisko informāciju par floras un faunas izmaiņām, ko publiskojušas zinātnes un pētniecības iestādes un/vai vismaz reizi 5 gados atzīmē būtiskas floras un faunas			

<i>izmaiņas.</i>		
FSC Criterion 8.2 d Forest management should include the research and data collection needed to monitor: Environmental and social impacts of harvesting and other operations. FSC kritērijs 8.2.d <i>Meža apsaimniekošanā veicams monitorings, kas paredz izpēti un datu ievākšanu par mežizstrādes un citu darbību ietekmi uz sociālo jomu un vidi.</i>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai
8.2.6 There are meetings with representatives of local communities, at which any concerns regarding the social and environmental impacts of operations are recorded. <i>8.2.6. Tieki rīkotas tikšanās ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem, kuru laikā tiek fiksētas visas problēmas saistībā ar meža apsaimniekošanas darbību ietekmi uz sociālo jomu un vidi.</i>	Records of meetings with representatives of local communities (see also 4.4.1) <i>Tikšanās protokoli ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem (skat. arī 4.4.1)</i>	
8.2.7 Monitoring programmes are implemented to collect data related to environmental impacts. Such data might relate to: water quality, seasonal water flow, populations of fish, other wildlife <i>and invasive exotic species</i> . <i>8.2.7. Tieki īstenotas monitoringa programmas, lai apkopotu datus par ietekmi uz vidi. Šādi dati var attiekties uz ūdens kvalitāti, sezonālo ūdens plūsmu, zivju populāciju, citiem savvaļas dzīvniekiem <i>un invazīvām eksotiskām sugām</i>.</i>	Documented procedures Monitoring data <i>Dokumentētās procedūras</i> <i>Monitoringa dati</i>	
FSC Criterion 8.2 e Forest management should include the research and data collection needed to monitor: Costs, productivity, and efficiency of forest management. FSC kritērijs 8.2.e <i>Meža apsaimniekošanā veicams monitorings, kas paredz izpēti un datu ievākšanu par meža apsaimniekošanas izmaksām, ražīgumu un efektivitāti.</i>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai
8.2.8 There are clear financial accounts for the forest enterprise. <i>8.2.8. Meža apsaimniekošanas uzņēmumam ir pārskatāmas finanšu atskaites.</i>	Accounts (see also 5.1) <i>Atskaites</i> <i>(skat. arī 5.1.)</i>	
8.2.9 There is an evaluation of the productivity and efficiency of the forest management enterprise. <i>8.2.9. Meža apsaimniekošanas uzņēmumam ir sagatavots ražīguma un efektivitātes novērtējums.</i>	Accounts Annual review Discussion with forest managers <i>Atskaites</i> <i>Gada pārskati</i> <i>Intervijas ar meža</i>	

	<i>apsaimniekotājiem</i>		
8.2.9i The forest manager shall summarize and update information on forest management costs and efficiency at least once a year. 8.2.9.i Meža apsaimniekotājs ne retāk kā reizi gadā apkopo un aktualizē informāciju par meža apsaimniekošanas izmaksām un efektivitāti.			
FSC Criterion 8.3 Documentation shall be provided by the forest manager to enable monitoring and certifying organisations to trace each forest product from its origin, a process known as the "chain of custody." FSC kritērijs 8.3 <i>Meža apsaimniekotājam jābūt attiecīgiem dokumentiem, kas ļautu monitoringa un sertifikācijas organizācijām noteikt katra meža produkta izceļsmi. Šī procedūra pazīstama ar nosaukumu "Piegādes kēde".</i>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai	
8.3.1 Forest products that are to be sold as certified are readily identifiable as originating from the evaluated forest. This may be achieved through physical marking of the timber, a system of paper control, daily or weekly production records, or a combination of these and similar techniques. <i>8.3.1. Meža produktiem, ko paredzēts pārdot kā sertificētus, jābūt viegli identificējamiem kā tādiem, kas iegūti sertificētā mežā. To nodrošina, fiziski iezīmējot koksni, ieviešot dokumentētu kontroles sistēmu, veicot ikdienas vai iknedēļas produkcijas uzskaiti, vai izmantojot visus minētos līdzekļus.</i>	Procedure documented <i>and systems are consistently implemented.</i> <i>Procedūra ir dokumentēta un sistēmas tiek konsekventi ieviestas</i>	In the case of joint forest management and chain of custody evaluations the point of sale MUST be explicitly identified and recorded by the inspector: <i>Ja tiek novērtēta gan meža apsaimniekošana, gan koksnes piegādes kēde, auditoram ir skaidri JĀNORĀDA realizācijas vieta:</i>	
8.3.2 The forest management enterprise maintains control of the chain of custody of the <i>forest products</i> up to the point of sale. <i>8.3.2. Meža apsaimniekošanas uzņēmums kontrolē meža produktu piegādes kēdi līdz realizācijas vietai.</i>	Procedure documented <i>Dokumentēta procedūra</i>	The inspector MUST describe and evaluate the system for controlling the chain of custody of products to the point of sale identified above. <i>Auditoram JĀPARAKSTA un jānovērtē produktu piegādes kēdes kontroles sistēma līdz iepriekš norādītajai realizācijas vietai.</i>	
8.3.3 Invoices issued for certified <i>forest products</i> sales specify: <ul style="list-style-type: none"> • The source of the certified <i>forest products</i> the date of sale • the quantity of certified <i>forest products</i> sold • the specifications (species, dimensions, quality) of certified <i>forest products</i> sold 	Records <i>Uzskaites dokumenti</i>		

<ul style="list-style-type: none"> the point at which the buyer shall take control of the chain of custody of the certified <i>forest products</i> certificate code correspond to details on delivery documents <p>8.3.3. Sertificētu meža produktu rēķinos norāda:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>sertificētu meža produktu izcelsmes vietu;</i> <i>pārdošanas datumu;</i> <i>pārdoto sertificēto meža produktu daudzumu;</i> <i>pārdoto sertificēto meža produktu specifikācijas (suga, izmēri, kvalitāte);</i> <i>brīdī, kad pircējs uzņemas sertificētu meža produktu piegādes ķēdes kontroli;</i> <i>sertifikāta kodu;</i> <i>atbilstošu informāciju, kas norādīta piegādes pavadzīmē.</i> 			
<p>8.3.4 Proposed use of the FSC logo and/or other trademarks of FSC or Soil Association Woodmark shall be submitted to wmtrademark@soilassociation.org and approval obtained prior to use</p> <p>8.3.4. Pirms FSC logo un/vai citu FSC vai Soil Association Woodmark preču zīmju izmantošanas ir iesniedz pieteikums wmtrademark@soilassociation.org un jāsaņem apstiprinājums.</p>			
<p>8.3.5 The forest manager shall prepare an overview of transactions involving the FSC certificate – the volume, species, felling sites, types of transaction, business partners and transaction schedules, as well as a summary of the total timber flow in the managed forest lands.</p> <p>(according to Draft FSC National Standart for Latvia this indicator is applicable only for SLIMF).</p> <p>8.3.5. Meža apsaimniekotājs sagatavo pārskatu par darījumiem, kuros tiek izmantots FSC sertifikāts – apjomu, sugām, cirsmām, darījuma raksturu, darījumu partneriem un darījuma norises datumu, kā arī kopsavilkumu par kopējo koksnes plūsmu meža apsaimniekotāja valdījumā esošajās meža zemēs. (Latvijas nacionālā darba grupa nosaka, ka šo indikatoru piemēro tikai mazu meža ūpašumu apsaimniekotājiem)</p>			
<p>8.3.6 The forest enterprise shall keep copies of production records and sales invoices for at least five years.</p> <p>8.3.6. Meža apsaimniekošanas uzņēmums uzglabā ražošanas uzskaites dokumentu un rēķinu kopjas vismaz piecus gadus.</p> <p>8.3.7 The procedure for identifying all products leaving the forest</p>	Documents Dokumenti		

shall be clearly documented. <i>8.3.7. Ir skaidri dokumentēta visu no meža izvedamo produktu identificēšanas procedūra.</i>	<i>Dokumenti</i>		
FSC Criterion 8.4 The results of monitoring shall be incorporated into the implementation and revision of the management plan. <i>FSC kritērijs 8.4</i> <i>Monitoringa rezultāti nemami vērā, realizējot un aktualizējot apsaimniekošanas plānu.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
8.4.1 There is a system that demonstrates how the results of monitoring are incorporated into the revision of management plans. <i>8.4.1. Pastāv sistēma, kas demonstrē, kā monitoringa rezultāti tiek ņemti vērā, pārskatot apsaimniekošanas plānus.</i>	Management plan Procedure documented Discussion with manager <i>Apsaimniekošanas plāns</i> <i>Dokumentēta procedūra</i> <i>Intervija ar apsaimniekotāju</i>		
8.4.2 There is evidence to demonstrate that proposed changes to management are implemented. <i>8.4.2. Ir pierādījumi, kas liecina, ka tiek ieviestas ierosinātās izmaiņas apsaimniekošanas praksē.</i>	Management plan Discussion with manager <i>Apsaimniekošanas plāns</i> <i>Intervija ar apsaimniekotāju</i>		
FSC Criterion 8.5 While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the results of monitoring indicators, including those listed in Criterion 8.2. <i>FSC kritērijs 8.5</i> <i>Saglabājot informācijas konfidencialitāti, meža apsaimniekotājam ir jāsagatavo publiski pieejams kopsavilkums par monitoringa rādītājiem, ieskaitot kritērijā 8.2. minētos.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	

<p>8.5.1 Forest managers agree to make the results and/or a summary of the monitoring programmes available to all interested parties including the elements listed in the indicators of the FSC Criterion 8.2, within the accepted indicators of commercial confidentiality and shall periodically update the public summary of the monitoring results detailed in the management plan</p> <ul style="list-style-type: none"> • The forest manager has published a summary of monitoring results on his/her website or, if there is no website, this summary shall be sent to the stakeholders upon a verbal or written request. <p><i>8.5.1. Meža apsaimniekotājs piekrīt darīt pieejamus monitoringa rezultātus un kopsavilkumu visām ieinteresētajām pusēm, ieskaitot tos, kuros aplūkoti 8.2. kritērijā minētie rādītāji, un saglabājot informācijas konfidencialitāti, periodiski atjaunina publiski pieejamo monitoringa rezultātu kopsavilkumu, kas iekļauts apsaimniekošanas plānā.</i></p> <p><i>- Meža apsaimniekotājs ir publicējis monitoringa rezultātu kopsavilkumu savā interneta mājas lapā vai, ja tādas nav, šis kopsavilkums tiek nosūtīts interešu grupām pēc mutiska vai rakstiska pieprasījuma.</i></p>	<p>Monitoring summary <i>Monitoringa kopsavilkums</i></p>		
--	---	--	--

PRINCIPLE 9 : MAINTENANCE OF HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS

Management activities in high conservation value forests shall maintain or enhance the attributes that define such forests. Decisions regarding high conservation value forests shall always be considered in the context of a precautionary approach.

High Conservation Value Forests are those that possess one or more of the following attributes:

- a) forest areas containing globally, regionally or nationally significant :
  - concentrations of biodiversity values (e.g. endemism, endangered species, refugia); and/or
  - large landscape level forests, contained within, or containing the management unit, where viable populations of most if not all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance
- b) forest areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems
- c) forest areas that provide basic services of nature in critical situations (e.g. watershed protection, erosion control)
- d) forest areas fundamental to meeting basic needs of local communities (e.g. subsistence, health) and/or critical to local communities' traditional cultural identity (areas of cultural, ecological, economic or religious significance identified in co-operation with such local communities).

FSC 9. princips: AUGSTVĒRTĪGO MEŽU SAGLABĀŠANA

Veicot saimnieciskās darbības augstvērtīgos mežos, saglabājamas vai vairojamas tiem raksturiņas īpašības. Pieņemot lēmumus rīcībai augstvērtīgos mežos, izmantojams "izsvērtās piejas" princips.

Augstvērtīgi meži: augstvērtīgie meži nosakāmi pēc vienas vai vairākām šādām pazīmēm:

- a) tajos atrodas vispasaules, reģionālā vai konkrētās valsts mērogā nozīmīgas
  - bioloģiskās daudzveidības vērtības: (piem., endēmas, apdraudētas, izmirstošas sugas) un/vai
  - lieli mežu masīvi, kas ietilpst vai kuros atrodas apsaimniekojamās platības, un kur sastopama lielākā daļa vai atsevišķos gadījumos visas šiem apstākļiem raksturīgo sugu dzīvotspējīgās populācijas to dabiskā izplatībā un koncentrācijā;
- b) meža teritorijas, kas ietver retas, apdraudētas vai izmirstošas ekosistēmas, vai atrodas tajās;
- c) meža teritorijas, kas veic ekosistēmas pamatfunkcijas kritiskās situācijās (piem., aizsargā ūdensšķirnes, nodrošina erozijas kontroli);
- d) meža teritorijas, kas ir nozīmīgas vietējo iedzīvotāju pamatlavadzību apmierināšanai (piem., iztika, veselība) un/vai vitāli svarīgas vietējās sabiedrības tradicionālās kultūras saglabāšanai (kultūras, ekoloģiskas, ekonomiskas vai reliģiskas nozīmes objekti tiek apzināti, konsultējoties ar vietējo sabiedrību).

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER(S) PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-ĻI)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Score Punkti
FSC Criteria 9.1 Assessment to determine the presence of the attributes consistent with High Conservation Value Forests will be completed, appropriate to scale and intensity of forest management. FSC kritērijs 9.1 <i>Lai noteiktu, vai konkrētajai meža teritorijai piemīt augstvērtīga meža īpašības, izdarāms plānotās saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei atbilstošs novērtējums.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
9.1.1 Forest managers are able to provide a definition of High	Results of assessment <i>which</i>	Regional Guidance: please note	

Conservation Value Forest for their region. 9.1.1. Meža apsaimniekotāji zina, kādi meži tiek uzskatīti par augstvērtīgiem viņu reģionā.	<i>should include consultation with international (HCVF Toolkit) HCVF guides and state-developed guides if available.</i> <i>Novērtējuma rezultāti, kas balstīti uz starptautisko augstvērtīgu mežu noteikšanas rokasgrāmatu HCVF Toolkit) vai valstī izstrādāto rokasgrāmatu par augstvērtīgiem mežiem, ja tāda ir.</i>	whether you know of any forests or areas of forest in the area which you would consider as being High Conservation Value Forests, according to the definition above <i>Reģionālās vadlīnijas: norādīt, vai jūs zināt kādus teritorijā esošus mežus vai meža platības, kuras varētu uzskatīt par augstvērtīgiem mežiem saskaņā ar iepriekšminēto definīciju.</i>	
9.1.2 Forest managers have assessed whether High Conservation Value Forests is present in the area under their control. 9.1.2. Meža apsaimniekotāji ir izvērtējuši, vai viņu valdījumā esošajā teritorijā atrodas augstvērtīgi meži.			
9.1.3 Areas identified as High Conservation Value Forests are marked on maps. 9.1.3. Kartēs ir atzīmētas vietas, kas atrodas apzinātās augstvērtīgu mežu platības.	Maps Kartes		
FSC Criteria 9.2 The consultative portion of the certification process must place emphasis on the identified conservation attributes, and options for the maintenance thereof. <i>FSC kritērijs 9.2</i> <i>Sertifikācijas procesa konsultāciju posmā īpaša uzmanība pievēršama apzinātajām apsaimniekojamo mežu augstvērtīgajām īpašībām un to saglabāšanas iespējām.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	
9.2.1 Forest managers shall consult with relevant stakeholders on the identification of High Conservation Values and management options for any High Conservation attributes identified. <ul style="list-style-type: none"> • The forest manager shall carry out consultations with local community and shall identify cultural and historical monuments and objects or other important places for the local community present in the managed territory • Information regarding the process of selection of HCVF and the management of them shall be included in the management plan 9.2.1. Meža apsaimniekotājs konsultējas ar attiecīgajām interešu grupām par augstvērtīgu mežu noteikšanu un to apsaimniekošanas iespējām. <i>- Meža apsaimniekotājs konsultāciju gaitā ar iedzīvotājiem identificē</i>	Discussion with forest managers Stakeholder consultation <i>Intervijas ar meža apsaimniekotājiem un interešu grupām</i>	[The certification inspectors will place emphasis on the identified conservation attributes, and the options for their maintenance] Regional Guidance: Please note the main options that you would consider appropriate to the High Conservation Value Forests that you mentioned in 9.1 above. <i>[Auditori pievērsīs uzmanību identificētajām augstvērtīgajām vērtībām un to saglabāšanas iespējām]</i>	

<p>apsaimniekojamā teritorijā esošos kultūras un vēstures pieminekļus un objektus vai arī citas vietējai sabiedrībai nozīmīgas vietas.</p> <p>- Informāciju par AVM identifikācijas procesu un to apsaimniekošanu iekļauj apsaimniekošanas plānā.</p>		<p>Reģionālās vadlīnijas: atzīmējiet galvenās iespējas, ko uzskatāt par atbilstošām augstvērtīgiem mežiem, kurus minējāt 9.1. punktā.</p>	
<p>9.2.2 Forest managers shall maintain a list of stakeholders consulted and written details of the responses received.</p> <ul style="list-style-type: none"> • The forest manager shall carry out consultations with local community and stakeholders, if they have submitted proposals regarding the management of HCVF.			
<p>9.2.2. Meža apsaimniekotājam ir saraksts, kurā iekļautas visas tās ieinteresētās puses, ar kurām apsaimniekotājs konsultējies, un norādītas saņemtās atbildes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meža apsaimniekotājs nodrošina konsultāciju veikšanu ar vietējo sabiedrību un interešu grupām, ja no tām saņemti priekšlikumi par AVM apsaimniekošanu.			
<p>FSC Criteria 9.3</p> <p>The management plan shall include and implement specific measures that ensure the maintenance and/or enhancement of the applicable conservation attributes consistent with the precautionary approach. These measures shall be specifically included in the publicly available management plan summary.</p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>FSC kritērijs 9.3</p> <p><i>Apsaimniekošanas plānā, ievērojot "izsvērtās pieejas" principu, iekļaujami un praksē realizējami īpaši pasākumi, kas nodrošinātu mežu augstvērtīgumu raksturojošo īpašību saglabāšanu un/vai vairošanu.</i></p> <p><i>Pasākumu apraksts iekļaujams publiski pieejamā apsaimniekošanas plāna kopsavilkumā.</i></p>			
<p>9.3.1 Specific protection measures are implemented for identified High Conservation Value areas and/or attributes.</p> <p>9.3.1. Īpaši aizsardzības pasākumi tiek īstenoti apzinātajos augstvērtīgajos mežos un/vai teritorijās, kurām piemīt augstvērtīgas īpašības.</p>	<p>Protection measures documented and justified</p> <p>Evidence of implementation</p> <p>Dokumentēti un pamatooti aizsardzības pasākumi</p> <p>Pierādījumi, kas apliecina izpildi</p>		
<p>9.3.2 The identified protection measures adopt a precautionary approach.</p> <p>9.3.2. Nosakot aizsardzības pasākumus tiek ievērots izsvērtās pieejas princips.</p>			
<p>9.3.3 The identified protection measures are included in the publicly available management plan.</p> <p>9.3.3. Noteiktie aizsardzības pasākumi ir aprakstīti publiski</p>			

<i>pieejamajā apsaimniekošanas plānā.</i>		
FSC Criteria 9.4 Annual monitoring shall be conducted to assess the effectiveness of the measures employed to maintain or enhance the applicable conservation attributes. <i>FSC kritērijs 9.4</i> <i>Augstvērtīgo mežu īpašību saglabāšanai vai vairošanai izmantoto metožu efektivitātes izvērtēšanai, veicams ikgadējs monitorings.</i>		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>
9.4.1 A programme of at least annual monitoring appropriate to the size and vulnerability of the conservation attributes is implemented <i>using measurable indicators.</i> 9.4.1. Tieki īstenota vismaz ikgadēja monitoringa programma atbilstoši saglabājamo vērtību apjomam un jutīgumam, izmantojot <i>izmērāmus indikatorus.</i>	Monitoring procedure Monitoring data <i>Monitoringa procedūra</i> <i>Monitoringa dati</i>	
<i>9.4.2 Results of HCVF are incorporated to revisions of the management plan.</i>		
<i>9.4.2.AVM apsaimniekošanas monitoringa rezultātus iekļauj pārskatītajā apsaimniekošanas plānā.</i>		

FSC PRINCIPLE # 10: PLANTATIONS

Plantations shall be planned and managed in accordance with Principles and Criteria 1 - 9, and Principle 10 and its Criteria. While plantations can provide an array of social and economic benefits, and can contribute to satisfying the world's needs for forest products, they should complement the management of, reduce pressures on, and promote the restoration and conservation of natural forests.

FSC 10. Princips: PLANTĀCIJAS

Plantāciju ierīkošana plānojama un apsaimniekošana izdarāma saskaņā ar iepriekš aprakstītajiem principiem un kritērijiem, kā arī ievērojot 10. principu un tā kritērijus. Ja plantācijas nodrošina sociālu un ekonomisku labumu, un veicina sabiedrības vajadzību apmierināšanu pēc meža produktiem, tās ir vērā nemams papildinājums dabisko mežu apsaimniekošanai, samazinot dabisko mežu izmantošanas slodzi un stimulējot šo mežu atjaunošanos un aizsardzību.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDICATORS SOIL ASSOCIATION WOODMARK INDIKATORI	VERIFIER(S) PĀRBAUDES LĪDZEKLIS(-ĻI)	COMMENTS and REGIONAL GUIDANCE KOMENTĀRI un REĢIONĀLĀS VADLĪNIJAS	Score Punkti
FSC Criterion 10.1 The management objectives of the plantation, including natural forest conservation and restoration objectives, shall be explicitly stated in the management plan, and clearly demonstrated		Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	

<p>in the implementation of the plan.</p> <p>FSC kritērijs 10.1.</p> <p><i>Plantāciju apsaimniekošanas mērķiem, ieskaitot dabiskā meža atjaunošanās un aizsardzības veicināšanu, jābūt precīzi noformulētiem apsaimniekošanas plānā un strikti realizētiem šī plāna izpildes gaitā.</i></p>		
<p>10.1.1 Natural forest conservation and restoration, <i>biodiversity and socioeconomic objectives</i> are explicitly included within the management plan objectives for the plantation.</p> <p><i>10.1.1. Dabiskā meža saglabāšana un atjaunošanās, bioloģiskā daudzveidība un sociāli ekonomiskie mērķi ir skaidri iekļauti apsaimniekošanas plāna mērķos attiecībā uz plantācijām.</i></p>	<p>Management plan or supporting documents</p> <p><i>Apsaimniekošanas plāns vai saistīti dokumenti</i></p>	
<p>10.1.2 Strategies and procedures for achieving these objectives are implemented.</p> <p><i>10.1.2. Tieki īstenotas stratēģijas un procedūras šo mērķu sasniegšanai.</i></p>	<p>Management plan or supporting documents</p> <p>Field visit</p> <p><i>Apsaimniekošanas plāns vai saistīti dokumenti</i></p> <p><i>Pārbaude dabā</i></p>	
<p>FSC Criterion 10.2a</p> <p>The design and layout of plantations should promote the protection, restoration and conservation of natural forests, and not increase pressures on natural forests.</p> <p>FSC kritērijs 10.2a</p> <p><i>Plantāciju plānojumam un izvietojumam jāveicina dabiskā meža saglabāšana, aizsargāšana un atjaunošana, nepalielinot saimnieciskās darbības radīto slodzi dabiskos mežos.</i></p>	<p>Overall Score for Certification</p> <p><i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	
<p>10.2.1 Plantation management is designed to maintain or enhance characteristics of adjacent natural forest</p> <p><i>10.2.1. Plantāciju apsaimniekošana notiek tā, lai saglabātu vai vairotu blakusesošā dabiskā meža īpašības.</i></p>	<p>Management plan or supporting documents</p> <p>Situation, design and layout justified from conservation view point</p> <p><i>Apsaimniekošanas plāns vai saistīti dokumenti</i></p> <p><i>Situācija, plānojums un izvietojums, ko pamato meža saglabāšanas mērķi</i></p>	<p>Regional Guidance: note requirements of local authorities and forest grant schemes</p> <p>See indicators of Principle 6, especially 6.3, 6.9 and see 10.9 below.</p> <p>Reģionālās vadlīnijas: norādīt vietējo iestāžu izvīzītās prasības un meža dotāciju shēmas</p> <p><i>Skat. 6. principa indikatorus, jo īpaši 6.3., 6.9., kā arī 10.9. zemāk</i></p>
<p>FSC Criterion 10.2b</p> <p>Wildlife corridors, streamside zones and a mosaic of stands of different ages and rotation periods, shall be used in the layout of the plantation, consistent with the scale of the operation.</p>	<p>Overall Score for Certification</p> <p><i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	

FSC kritērijs 10.2b <i>Plānojot darbību intensitātei atbilstošu plantāciju izvietojumu, ir jāņem vērā sugu izplatīšanās koridori, robežoslas gar ūdeņiem, kā arī dažāda vecuma un aprites cikla audzē savstarpējais izvietojums.</i>		
<p>10.2.2 Policies and procedures are implemented which ensure that:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A mosaic of stand ages and rotations are created and maintained; • Wildlife corridors are provided; • Where there are corridors of natural vegetation by stream-sides or in gullies these are protected from planting and harvesting operations, and developed into streamside reserved areas <i>the width of which should meet or exceed regional norms</i>; • <i>Where there is no existing natural vegetation by stream-sides it should be established and protected and the width should meet or exceed regional norms</i> <p>(see 6.2 and 6.3 for other indicators)</p> <p><i>10.2.2. Tieki tstenotas vadlīnijas un procedūras, kas nodrošina, ka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tiek veidota un saglabāta ainava no dažāda vecuma un aprites cikla audzēm; • tiek nodrošināti sugu izplatīšanās koridori; • ja gar ūdenskrātuvēm vai gravās ir dabiskās veģetācijas koridori, tie tiek saglabāti, neveicot tur stādīšanu un mežizstrādi, un veidojot tos par aizsargājamām robežoslām, <i>kuru platumus atbilst vai pārsniedz reģionālo standartu prasības;</i> - ja gar ūdenskrātuvēm nav izveidotas robežoslas, kurās ir saglabāts dabiskās veģetācijas segums, tās ir jāizveido un jāaizsargā, <i>un to platumam ir jāatbilst vai jāpārsniedz reģionālo standartu prasības.</i> <p>(skat. 6.2. un 6.3. indikatorus)</p>	<p>Documented policies and procedures Field inspection <i>Dokumentēta politika un procedūras</i> <i>Pārbaude dabā</i></p>	
<p>FSC Criterion 10.2c The scale and layout of plantation blocks shall be consistent with the patterns of forest stands found within the natural landscape.</p> <p>FSC kritērijs 10.2.c <u>Plantāciju mērogam un izvietojumam jāiekļaujas dabiskajā mežaudzū ainavā.</u></p>		<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>
<p>10.2.3 Both general siting and internal design of plantations <i>over 10 ha</i> are in harmony with the landscape of the area <i>and shall be evaluated in terms of visual impact, and for impacts on biodiversity, soil and cultural heritage.</i></p>	<p>Planning procedures Field inspection <i>Plānošanas procedūras</i> <i>Pārbaude dabā</i></p>	

<p><i>10.2.3. To plantāciju vispārējais izvietojums un iekšējais plānojums, kas pārsniedz 10 ha platību, labi iekļaujas dabiskajā ainavā un tās izvērtē, ņemot vērā to vizuālo ietekmi, kā arī ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, augsnī un kultūras mantojumu.</i></p>			
<p>10.2.4 Plantations shall be established only:</p> <ul style="list-style-type: none"> • On agricultural lands; • On unused agricultural lands; • On non-forest lands which previously were used for non-agricultural purposes (quarries, bogs drained for peat extraction, landfills); • On lands adjoining industrial and infrastructure objects where other activities are limited (power lines, industrial zones, etc.) <p>10.2.4. Plantācijas tiek veidotās tikai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uz lauksaimniecības zemēm; - uz neizmantotām lauksaimniecības zemēm; - uz nemeža zemēm, kuras pirms tam izmantotas nelaiksaimniecības vajadzībām (karjeri, izstrādāti purvi, izgāztuvēs); - uz rūpniecības un infrastruktūras objektiem pieguļošām zemēm, kur cita veida darbība ir ierobežota (elektropārvades līnijas, rūpniecības zonas u.tml.). 	<p>Management plan Planning documents Site inspections <i>Apsaimniekošanas plāns plānošanas dokumenti, pārbaude dabā</i></p>		
<p>FSC Criterion 10.3 Diversity in the composition of plantations is preferred, so as to enhance economic, ecological and social stability. Such diversity may include the size and spatial distribution of management units within the landscape, number and genetic composition of species, age classes and structures.</p> <p>FSC kritērijs 10.3 <i>Ekonomiskās, ekoloģiskās un sociālās stabilitātes nodrošināšanai, priekšroka dodama plantāciju daudzveidībai – apsaimniekojamo vienību lielumam un izvietojumam ainavā, sugu skaitam un ģenētiskajam sastāvam, vecumu klasēm un to attiecībām.</i></p>		<p>Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai</p>	
<p>10.3.1 Management planning includes evaluation of economic, ecological and social stability and shall be in accordance with the municipal territorial plan.</p> <p>10.3.1. Plānojot apsaimniekošanu, tiek veikts ekonomiskās, ekoloģiskās un sociālās stabilitātes novērtējums un ņemts vērā pašvaldību teritoriālais plānojums.</p>	<p>Management plan or supporting documents <i>Apsaimniekošanas plāns vai saistīti dokumenti</i></p>		
<p>10.3.2 Management promotes diversity of plantation size and distribution in the landscape.</p> <p>10.3.2. Apsaimniekošanā priekšroka tiek dota plantāciju</p>	<p>Landscape design plans Field inspection <i>Ainavu plānošanas projekti</i></p>		

<i>daudzveidībai, variējot to lielumu un izvietojumu ainavā.</i>	<i>Pārbaude dabā</i>		
10.3.3 Management makes provision for the use of a variety of tree species and provenances or other plants. <i>10.3.3. Plantāciju apsaimniekošanā tiek izmantotas dažādas koku sugas un proveniences vai citi augi.</i>	Evidence of consideration given to use of species valued by local people Species/provenance lists <i>Pierādījumi, ka tiek izmantotas vietējiem iedzīvotājiem nozīmīgas sugas</i> <i>Sugu/provenienču saraksti</i>		
<i>10.3.3i The proportion of one species shall not exceed 95%</i> <i>10.3.3.i Vienas sugas īpatsvars nedrīkst pārsniegt 95%.</i>			
10.3.4 Management makes provision for age and structural diversity of plantation in the landscape. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Continuous plantations with the area exceeding 100 ha shall have stands of different ages.</i> <i>10.3.4. Plantāciju apsaimniekošanā tiek saglabāta ainava, izmantojot dažāda vecuma un struktūras mežaudzes.</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Plantācijas, kuru vienlaidus platība ir lielāka par 100 ha, veido . dažāda vecuma audzes.</i> 	Evidence of restructuring in even aged plantations Age structure evaluation Field inspection <i>Pierādījumi, ka tiek veiktas izmaiņas vienāda vecuma audzēs</i> <i>Vecumstruktūras novērtēšana</i> <i>Pārbaude dabā</i>		
<i>10.3.5 During the establishment of coniferous plantations at least a 30% mixture of broadleaved trees is included in the 25m zone from the forest edge.</i> <i>10.3.5. Gadījumos, kad plantācijā tiek stādīti skuju koki, tiek nodrošināts lapu koku piemistrojums 30% apmērā 25 m platājoslā gar meža malu.</i>			
FSC Criterion 10.4 The selection of species for planting shall be based on their overall suitability for the site and their appropriateness to the management objectives. In order to enhance the conservation of biological diversity, native species are preferred over exotic species in the establishment of plantations and the restoration of degraded ecosystems. Exotic species, which shall be used only when their performance is greater than that of native species, shall be carefully monitored to detect unusual mortality, disease, or insect outbreaks and adverse ecological impacts.	Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai		
<i>FSC kritērijs 10.4</i> <i>Stādāmo sugu izvēle izdarāma, ņemot vērā piemērotību konkrētās vietas augšanas apstākļiem un atbilstību apsaimniekošanas mērķiem. Lai panāktu labāku bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos,</i>			

<i>veidojot plantācijas un atjaunojot degradētas ekosistēmas, priekšroka dodama vietējo sugu izmantošanai. Introducēto sugu lietošana, kas pieļaujama tikai gadījumos, kad sagaidāmi lielāki ieguvumi, nekā lietojot vietējās sugas, ir pakļaujama rūpīgam monitoringam, lai varētu konstatēt neparedzētas parādības, piemēram, audžu bojāeju, slimību vai kaitēkļu izplatīšanos un klātbūtni, kā arī un citas nevēlamas ekoloģiskas blakusparādības.</i>		
10.4.1 There is a clear justification for the choice of species, genotypes <i>and provenances</i> chosen for the plantation, which takes into account the objectives of the plantation, and the climate, geology and soils at the planting sites. <i>10.4.1. Ir skaidrs pamatojums plantāciju apsaimniekošanai izvēlētajām sugām, genotipiem <i>un proveniencēm</i>, kur tiek ļemti vērā plantācijas izveidošanas mērķi, kā arī klimatiskie apstākļi, ģeoloģiskās un augsnēs īpatnības stādīšanas vietas.</i>	Justification of species used <i>Pamatojums izmantotajām sugām</i>	
10.4.2 Where an exotic species has been selected this choice must be explicitly justified. The best alternative native species must have been identified, and reasons be given for its rejection. <i>10.4.2. Ja tiek izvēlētas eksotiskas sugas, šāda izvēle ir skaidri jāpamato. Ir jānorāda labākās alternatīvās vietējās sugas un jāmin iemesli, kāpēc tās netika izvēlētas.</i>	Record of assessment <i>Rakstveida novērtējums</i>	
10.4.3 Before any exotic species is planted an assessment must have been carried out as to the risk that it will become invasive in the surrounding area. Invasive exotics are not planted. <i>10.4.3. Pirms jebkuras eksotiskas sugas izmantošanas ir jāveic novērtējums, vai pastāv risks, ka šī suga varētu agresīvi izplatīties apkārtnē. Invazīvu eksotisku sugu kokus neizmanto.</i>	Record of assessment <i>Rakstveida novērtējums</i>	Regional Guidance: list well known invasive species of area <i>Reģionālās vadlīnijas: norādīt zināmākās invazīvās sugas reģionā</i>
10.4.4 Invasive exotics are not planted. <i>10.4.4. Invazīvas eksotiskas sugas netiek izmantotas.</i>		
<i>10.4.5 Information about the source of seed or planting stock is presented in the management plan or another suitable document</i> <i>10.4.5. Informāciju par sēklu vai stādmateriāla izcelsmi norāda apsaimniekošanas plānā vai citā atbilstošā dokumentā.</i>		
See 8.2b for monitoring indicators <i>Skat. 8.2.b attiecībā uz monitoringa indikatoriem</i>		
FSC Criterion 10.5 <i>A proportion of the overall forest management area, appropriate to the scale of the plantation and to be determined in regional standards, shall be managed so as to restore the site to a natural forest cover.</i>	Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i>	

FSC kritērijs 10.5 <i>Daļa no apsaimniekojamās meža teritorijas atbilstoši reģionālajiem standartiem un plantācijas mērogam apsaimniekojama ar mērķi – atjaunot tajā dabisko mežu.</i>		
10.5.1 Consistent with Criterion 6.2b, at least 10% of the area of the plantation must be managed to enhance its natural characteristics and with biodiversity as a major objective. <i>10.5.1. Atbilstoši 6.2.b kritērijam vismaz 10% no plantāciju platības jāapsaimnieko, par galveno mērķi izvirzot dabiskā meža īpašību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un vairošanu.</i>	Maps Field inspection Justification of total areas managed for natural forest restoration Kartes Pārbaude dabā Pamatojums platībām, kuras tiek apsaimniekotas ar nolūku atjaunot dabisko mežu	Regional Guidance: note relevant laws/guidelines and forest grant scheme requirements Reģionālās vadlīnijas: norādīt attiecīgos likumus/vadlīnijas un meža dotāciju shēmu prasības
10.5.2 Consistent with Criterion 6.2b, at least 5% of the area of the plantation should be managed to restore the area ultimately to a natural forest cover. <i>10.5.2. Atbilstoši 6.2.b kritērijam vismaz 5% no plantāciju platības atstājami dabiskai attīstībai.</i>	Maps Field inspection Justification of total areas managed for natural forest restoration Kartes Pārbaude dabā Pamatojums platībām, kuras tiek apsaimniekotas ar nolūku atjaunot dabisko mežu	Any deviation from this requirement will need to be supported by a full justification and rationale. Consultation may be carried out specifically in relation to this requirement. <i>Jebkura atkāpe no šīs prasības ir jāpamato ar loģiskiem apsvērumiem. Konsultācijas var veikt tieši attiecībā uz šo prasību.</i>
FSC Criterion 10.6 Measures shall be taken to maintain or improve soil structure, fertility, and biological activity. The techniques and rate of harvesting, road and trail construction and maintenance, and the choice of species shall not result in long term soil degradation or adverse impacts on water quality, quantity or substantial deviation from stream course drainage patterns. FSC kritērijs 10.6 <i>Veicami pasākumi, lai saglabātu vai uzlabotu augsnes struktūru, auglību un bioloģisko aktivitāti. Mežizstrādes tehnoloģijas un to lietošanas intensitāte, ceļu būve un taku ierīkošana un uzturēšana, kā arī stādīšanai izvēlētās sugas nedrīkst ilgtermiņā bojāt augsnī vai kaitēt ūdens kvalitātei, kvantitātei, vai radīt citas būtiskas izmaiņas dabiskajās ūdenstecēs.</i>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai All provisions in 6.5 apply Piemēro visus 6.5. kritērija nosacījumus
10.6.1a Means to protect soils <i>and water quality</i> are explicitly detailed in management plans or supporting documents <i>10.6.1. Apsaimniekošanas plānā vai saistītos dokumentos ir skaidri norādīti līdzekļi, kas nodrošina augsnes <i>un ūdens kvalitātes</i></i>	Management plan or supporting documents Apsaimniekošanas plāns vai saistīti dokumenti	

aizsardzību.			
10.6.1 <i>i Soil preparation is not carried out closer than 25m to water edge</i> 10.6.1.i Augsnes sagatavošanu neveic tuvāk par 25 m no ūdenskrātuves malas.			
10.6.2 Plans and procedures for <i>establishment, tending and</i> reforestation after harvesting are designed to minimise exposure of bare soil, <i>to promote soil health and productivity</i> and to ensure that trees are re-established as rapidly as possible. 10.6.2. <i>Norādījumi pēc mežizstrādes stādīto mežaudžu ierīkošanai un kopšanai, ir izstrādāti tā, lai pēc iespējas ātrāk nosegtu kailu augsni, veicinot augsnes veselību un auglību, un nodrošinātu, ka mežaudzei tiek atjaunota pēc iespējas ātrāk.</i>	Procedure documented Field inspection <i>Dokumentēta procedūra</i> <i>Pārbaude dabā</i>		
10.6.3 There is no evidence of site degradation in the field. • <i>For FMU's larger than 1000 ha, plantation forest managers engage in field research to assess trends in soil productivity at least once per rotation; soil types found within the plantation forest area are mapped and considered during field operations.</i>	Site visit. <i>Pārbaude dabā</i>		
10.6.3. Veicot pārbaudi dabā, nekas neliecina par stādījumu platības degradāciju. - Plantāciju apsaimniekotājs, kas apsaimnieko teritorijas, kuru platība pārsniedz 1000 ha, iesaistās āra (lauka) pētījumos, lai izvērtētu augsnes auglības tendences vismaz vienā aprites ciklā; meža stādījumu platībā sastopamie augsnes tipi tiek atzīmēti kartē un ķemti vērā āra (lauka) darbību laikā.			
10.6.4 <i>Site disturbing activities do not adversely impact aquatic and riparian resources including water quality and do not significantly alter the hydrologic characteristics of the site</i>			
10.6.4. Apsaimniekošanas darbības negatīvi neietekmē ūdens un piekrastes resursus, ieskaitot ūdens kvalitāti, un būtiski nemaina hidroloģisko režīmu nogabalā.			
10.6.5 <i>All stream courses within the operating area are identified and mapped.</i>			
10.6.5. Visas ūdensteces apsaimniekojamā teritorijā ir apzinātas un atzīmētas kartē.			
See also 6.5b and 6.5c Skat. arī 6.5.b un 6.5.c			

<p>FSC Criterion 10.7</p> <p>Measures shall be taken to prevent and minimise outbreaks of pests, diseases, fire and invasive plant introductions. Integrated pest management shall form an essential part of the management plan, with primary reliance on prevention and biological control methods rather than chemical pesticides and fertilisers. Plantation management should make every effort to move away from chemical pesticides and fertilisers, including their use in nurseries. The use of chemicals is also covered in Criteria 6.6 and 6.7.</p> <p><i>FSC kritērijs 10.7</i></p> <p><i>Veicami pasākumi, lai novērstu un iespējami samazinātu kaitēkļu savairošanos, slimību izplatīšanos, ugunsgrēku izcelšanos, kā arī invazīvu sugu klātbūtni. AP būtiska sastāvdaļa ir kompleksa kaitēkļu apkarošana, īpašu uzmanību pievēršot profilaksei un bioloģiskām metodēm, minimizējot kaitīgo ķimikāliju un mākslīgā mēslojuma izmantošanu. Apsaimniekojot plantācijas, kā arī kokaudzētavas, iespējami mazāk lietojamas ķimikālijas un mākslīgais mēslojums. Ķīmisko preparātu izmantošana apskatīta arī FSC kritērijos 6.6 un 6.7.</i></p>	<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	
<p>10.7.1 There is a documented integrated pest management strategy. (see 6.6a, b and c for further indicators related to chemical use)</p> <p><i>10.7.1. Ir izstrādāta dokumentēta integrēta kaitēkļu apkarošanas stratēģija.</i> (skat. 6.6.a, b un c indikatorus attiecībā uz ķīmisko vielu izmantošanu)</p>	<p>Documents <i>Dokumenti</i></p>	<p>Regional Guidance: note laws and guidelines referring to pest control <i>Reģionālās vadlīnijas: norādiet kādi likumi un noteikumi attiecas uz kaitēkļu kontroli</i></p>
<p>10.7.2 The need for fire management and control has been evaluated and is documented (see 7.1f).</p> <p><i>10.7.2. Ir izvērtēta un dokumentēta nepieciešamība veikt ugunsdrošības pasākumus (skat. 7.1.f).</i></p>	<p>Documents <i>Dokumenti</i></p>	
<p>10.7.3 Measures are taken to control or eradicate exotic invasive plants.</p> <p><i>10.7.3. Tieki veikti pasākumi, lai kontrolētu vai izskaustu eksotiskās invazīvās sugas.</i></p>	<p>Documents Field inspection <i>Dokumenti</i> <i>Pārbaude dabā</i></p>	
<p>10.7.4 There is a strategy to minimise use of chemical pesticides and fertilisers in plantations and nurseries.</p> <p><i>10.7.4. Tieki iestenota stratēģija, lai samazinātu ķīmisko pesticīdu un mēslošanas līdzekļu izmantošanu plantācijās un kokaudzētavās.</i></p>	<p>Documents Field inspection <i>Dokumenti</i> <i>Pārbaude dabā</i></p>	
<p>FSC Criterion 10.8</p> <p>Appropriate to the scale and diversity of the operation, monitoring of plantations shall include regular assessment of potential on-site and off-site ecological and social impacts, (e.g. natural regeneration, effects on water resources and soil fertility, and impacts on local welfare and social</p>	<p>Overall Score for Certification <i>Kopējais punktu skaits sertifikācijai</i></p>	

well-being), in addition to those elements addressed in principles 8, 6 and 4. No species should be planted on a large scale until local trials and/or experience have shown that they are ecologically well-adapted to the site, are not invasive, and do not have significant negative ecological impacts on other ecosystems. Special attention will be paid to social issues of land acquisition for plantations, especially the protection of local rights of ownership, use or access.

FSC kritērijs 10.8

Atbilstoši apsaimniekošanas darbu mērogam un dažādībai, papildus principu 8., 6. un 4., prasībām plantāciju monitoringā regulāri novērtējuma to potenciālā ekoloģiskā un sociālā ietekme uz piegulošajām mežaudzēm un nemeža platībām (piem., dabiskā atjaunošanās, ūdens resursi un augsnes auglība, vietējās sabiedrības labklājība). Lielā daudzumā nav stādāma nevienna suga, kuras vietējie izmēģinājumi un/vai pieredze nav apliecinājusi, ka tā ekoloģiski labi adaptējas attiecīgos augšanas apstākļos, nav agresīva un nopietni nekaitē citām ekosistēmām. Izraugoties zemi plantāciju ierīkošanai, sevišķa uzmanība veltāma sociāliem jautājumiem - vietējo īpašuma tiesību, lietošanas tiesību vai brīvas pieejamības ievērošanai.

10.8.1 There is no large scale planting of species that have not been shown to be appropriate to the site on the basis of local trials or experience.

10.8.1. Nav liela mēroga stādīšana sugu, kas nav izrādījušies lietderīgi vietas, pamatojoties uz vietējo izmēģinājumu vai pieredzi.

10.8.2 Plantations are not established on sites of important or sensitive ecosystems; areas of high or unique biological diversity; planned conservation or protection areas or where there are possible adverse effects on an important water catchment area.

10.8.2. Plantācijas netiek ierīkotas vietās, kur atrodas nozīmīgas vai jutīgas ekosistēmas; vietās, kur sastopama unikāla bioloģiskā daudzveidība; vietās, kuras paredzēts izveidot par aizsargājamām teritorijām, vai vietās, kur tas var negatīvi ietekmēt nozīmīgu ūdens sateces baseinu.

10.8.3 All new plantations or new plantings greater than 5 000 ha are subject to a formal environmental and social impact assessment.

(See Criterion 4.4 for related indicators)

10.8.3. Attiecībā uz visām jaunajām plantācijām vai jaunajām plantācijām, kas pārsniedz 5000 ha, veic oficiālu sociālās ietekmes novērtējumu un ietekmes uz vidi novērtējumu.

(Skat. saistītos 4.4. kritērija indikatorus)

Records of assessments
Management plan or supporting documents

*Rakstveida novērtējumi
Apsaimniekošanas plāns vai saistīti dokumenti*

Planning procedure
Consultation with local biologists
*Plānošanas procedūra
Konsultācijas ar vietējiem biologiem*

Social impact assessment
Environmental impact assessment
*Sociālās ietekmes novērtējums
Ietekmes uz vidi novērtējums*

<p><i>10.8.4 Monitoring incorporates on-site and off site ecological and social impacts of plantation forest activities, see Criterion 4.4 and 8.2.</i></p> <p><i>10.8.4. Monitoringā tiek novērtēta plantāciju ekoloģiskā un sociālā ietekme ārpus tām un attiecīgajā teritorijā, skat. 4.4. un 8.2. kritēriju.</i></p>			
<p><i>10.8.5 Acquisition of land for establishment of plantation forests does not adversely impact, without due compensation, local ownership rights or access/use patterns.</i></p> <p><i>10.8.5. Zemes iegāde meža plantāciju ierīkošanai negatīvi neietekmē – bez pienācīgas kompensācijas – vietējās īpašumtiesības vai piekļuves un/vai izmantošanas tiesības.</i></p>			
<p><i>10.8.6 The interests of third parties shall be taken into account before establishing plantations in rural areas around buildings</i></p> <p><i>10.8.6. Pirms plantāciju ierīkošanas lauku apvidos ap trešajām personām piederošu namīpašumu, kuram nav piegulošas zemes, tiek izvērtētas trešo personu intereses.</i></p>	Documents Site inspections Dokumenti Pārbaude dabā		
<p>FSC Criterion 10.9</p> <p>Plantations established in areas converted from natural forests after November 1994 normally shall not qualify for certification. Certification may be allowed in circumstances where sufficient evidence is submitted to the certification body that the manager/owner is not responsible directly or indirectly for such conversion.</p> <p>FSC kritērijs 10.9</p> <p><i>Plantācijas, kas uz dabisko mežu zemēm ierīkotas pēc 1994. g. novembra, parasti neatbilst sertifikācijas kritērijiem. Sertifikācija ir pieļaujama gadījumos, ja sertifikācijas organizācijai ir pamatoti pierādīts, ka apsaimniekotājs/īpašnieks nav tieši vai netieši atbildīgs par šādu transformēšanu.</i></p>		Overall Score for Certification Kopējais punktu skaits sertifikācijai	
<p>10.9.1 The plantation is not established on land converted from natural forest after November 1st 1994 (but see 6.10 and 10.9), unless there is clear evidence that the current owner(s) and manager(s) were not directly or indirectly responsible for the conversion.</p> <p><i>10.9.1. Plantācijas neveido uz dabisko mežu zemēm pēc 1994. g. 1. novembra (taču skat. 6.10. un 10.9.), ja vien netiek iesniegti pietiekami pierādīumi, ka pašreizējais apsaimniekotājs(-i) un īpašnieks(-i) nav tieši vai netieši atbildīgs par šādu transformēšanu.</i></p>	Evidence of previous land use Date of planting <i>Pierādījumi par iepriekšējo zemes izmantošanu</i> <i>Stādīšanas datums</i>	For further guidance refer to: FSC-ADV-30-602 Conversion of plantation to non forest land FSC-ADV-31-001 Interpretation of criterion 10.9 FSC-ADV-20-007 Certification of forest remnants (inc agricultural use) <i>Papildu norādījumus skat.:</i> FSC-ASV-30-602	

		<p><i>Plantāciju pārveidošana par nemeža zemēm</i> <i>FSC-ASV-31-001</i> <i>10.9. kritērija interpretācija</i> <i>FSC-ASV-20-007</i> <i>Atlikušo mežu sertifikācija (iesk. izmantošana lauksaimniecībā)</i></p>	
--	--	---	--

Index to annexes

1. National and local forest laws and administrative requirements which apply in Latvia
  - 2a. Multilateral environmental agreements
  - 2b. Implications of the Convention of Biological Diversity in Latvia
  3. CITES timber species
  4. Endangered species in Latvia
  - 5a. FSC certification and core ILO Conventions
  - 5b. ILO Conventions ratified in Latvia
  - 5c. ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work - Personal Protective Equipment
  6. Stakeholder issues relating to standard
  7. Pesticides
  8. Categories of High Conservation Value Forests (Proforest toolkit)
- GLOSSARY**

Pielikumu saraksts

1. Normatīvie akti un administratīvās prasības, kas regulē meža apsaimniekošanu Latvijā
- 2.a. Daudzpusējie nolīgumi vides jomā
- 2.b. Bioloģiskās daudzveidības konvencijas ietekme Latvijā
3. CITES koku sugas
4. Apdraudētās sugas Latvijā
- 5a. FSC sertifikācija un ILO pamatkonvencijas
- 5b. Latvijā ratificētās ILO konvencijas
- 5.c. ILO Prakses kodekss attiecībā uz drošību un veselības aizsardzību meža darbos - Individuālie aizsardzības līdzekļi
6. Ieinteresēto pušu ietekme uz standartu
7. Pesticīdi
8. Augstvērtīgu mežu kategorijas (Proforest Toolkit)

TERMINU VĀRDNĪCA

Annex 1. National and local forest laws and administrative requirements which apply in Latvia

1. pielikums. Normatīvie akti un administratīvās prasības, kas regulē meža apsaimniekošanu Latvijā

Law name/Likuma nosaukums	Enforced from /Spēkā no
Aizsargjoslu likums (The Law on the Protection Belts)	05.02.1997.
AP deklarācija "Par LR pievienošanos starptautisko tiesību dokumentiem cilvēktiesību jautājumos" (Declaration of the Supreme Soviet On Accession of the Republic of Latvia to the International Law on Human Rights)	04.05.1990.
Augu aizsardzības likums (Plant Protection Law)	17.12.1998.
Civillikums (The Civil Law of Latvia)	28.01.1937.
Civilprocesa likums (Civil Procedure Code)	14.10.1998.
Darba likums (Labour Law)	20.06. 2001.
Darba aizsardzības likums (Law On Work Safety)	06.06.2001.
Likums "Par arodbiedribam" (Law on Trade Unions)	13.12.1990.
Likums "Par akciju sabiedribam" (Law on Joint Stock Companies)	18.05.1993.
Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (The Law on Specially Protected Nature Areas)	02.03.1993.
Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Law on Environmental Impact Assessment)	14.10.1998.

Likums "Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodsimībām (Law on Compulsory Social Insurance in Respect of Accidents at Work and Occupational Diseases)	02.11.1995.
Likums "Par piesārņojumu" (The Law On Pollution)	15.03.2001.
Likums "Par Starptautiskās darba organizācijas konvencijām Nr. 81, 129, 144, 154, 158, 173" (Law on International Labour Organization Conventions No. 81, 129, 144, 154, 158, 173)	15.07.1994.
Likums "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatā" (Law on the Land Ownership Right of the State and the Local Governments and their Securing in the Land Registry)	29.03.1995.
Likums "Par vides aizsardzību" (Law on Environmental Protection)	06.08.1991.
Likums "Par ugunsdrošību" (Law on Fire Safety)	24.03.1992.
Likums "Par uzņēmējdarbību" (Law on Entrepreneurship)	26.09.1990.
Likums "Par zemes dzīlēm" (Law on Subsoil)	02.05.1996.
Likums "Par 1992.g. 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību" (The Law on Rio de Janeiro Convention of 05.06.1992 on Biological Diversity)	31.08.1995.
Komerclikums (The Commercial Law)	13.04.2000.
Krimināllikums (The Criminal Law)	17.06.1998.
Medību likums (The Hunting Law)	01.06.1995.
Meža likums (Law on Forests)	24.02.2000.
MK noteikumi Nr. 45 "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi (Cabinet Regulation No.45 "Regulations for Microreserve Establishment, Protection and Management")	30.01.2001.
Law name	Enforce from
Aizsargjoslu likums (The Law on the Protection Belts)	05.02.1997.
AP deklarācija "Par LR pievienošanos starptautisko tiesību dokumentiem cilvēktiesību jautājumos" (Declaration of the Supreme Soviet On Accession of the Republic of Latvia to the International Law on Human Rights)	04.05.1990.
Augu aizsardzības likums (Plant Protection Law)	17.12.1998.
Civillikums (The Civil Law of Latvia)	28.01.1937.
Civilprocesa likums (Civil Procedure Code)	14.10.1998.
Darba likums (Labour Law)	20.06. 2001.
Darba aizsardzības likums (Law On Work Safety)	06.06.2001.
Likums "Par arodbiedribam" (Law on Trade Unions)	13.12.1990.
Likums "Par akciju sabiedribam" (Law on Joint Stock Companies)	18.05.1993.
Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (The Law on Specially Protected Nature Areas)	02.03.1993.
Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Law on Environmental Impact Assessment)	14.10.1998.
Likums "Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodsimībām (Law on Compulsory Social Insurance in Respect of Accidents at Work and Occupational Diseases)	02.11.1995.
Likums "Par piesārņojumu" (The Law On Pollution)	15.03.2001.
Likums "Par Starptautiskās darba organizācijas konvencijām Nr. 81, 129, 144, 154, 158, 173" (Law on International Labour Organization Conventions No. 81, 129, 144, 154, 158, 173)	15.07.1994.
Likums "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatā" (Law on the Land Ownership Right of the State and the Local Governments and their Securing in the Land Registry)	29.03.1995.
Likums "Par vides aizsardzību" (Law on Environmental Protection)	06.08.1991.
Likums "Par ugunsdrošību" (Law on Fire Safety)	24.03.1992.

Likums "Par uzņēmējdarbību" (Law on Entrepreneurship)	26.09.1990.
Likums "Par zemes dzīlēm" (Law on Subsoil)	02.05.1996.
Likums "Par 1992.g. 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību" (The Law on Rio de Janeiro Convention of 05.06.1992 on Biological Diversity)	31.08.1995.
Komerclikums (The Commercial Law)	13.04.2000.
Krimināllikums (The Criminal Law)	17.06.1998.
Medību likums (The Hunting Law)	01.06.1995.
Meža likums (Law on Forests)	24.02.2000.
MK noteikumi Nr. 45 "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi (Cabinet Regulation No.45 "Regulations for Microreserve Establishment, Protection and Management")	30.01.2001.
MK noteikumi Nr. 50 "Obligātās sociālās apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām apdrošināšanas atlīdzības piešķiršanas un aprēķināšanas kārtība" (Cabinet Regulations No. 50 "On Compulsory Social Insurance in Respect of Accidents at Work and Occupational Diseases and the Procedure for Estimating the Compensation and Granting it")	16.02.1999.
MK noteikumi Nr. 69 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem" (Cabinet Regulation No. 69 "Regulation on Protected Landscape Areas")	23.02.1999.
MK noteikumi Nr. 83 "Noteikumi par dabas parkiem" (Cabinet Regulation No. 83 "Regulation on Nature Parks")	09.03.1999.
MK noteikumi Nr. 90 "Mežaudzes novērtēšanas kārtība" (Cabinet Regulation No. 90 "Procedure for Evaluation of Forest Stands")	27.02.2001.
MK noteikumi Nr. 94 "Meža zemes transformācijas kārtība (Cabinet Regulation No. 94 "Forest Land Transformation Procedure")	27.02.2001.
MK noteikumi Nr. 108 "Meža ieaudzēšanas un plantāciju mežu noteikumi (Cabinet Regulation No. 108 "Regulations on Afforestation and Plantation Forests")	06.03.2001.
MK noteikumi Nr. 109 "Noteikumi par profesionālās kvalifikācijas prasībām meža inventarizācijai un meža apsaimniekošanas plānošanai" (Cabinet Regulations No. 109 "On Vocational Competence Demands for Specialists in Forest Inventory and Management Planning")	06.03.2001.
MK noteikumi Nr. 110 "Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas kārtība (Cabinet Regulations No. 110 "Order for Managing Scientific Research Forests")	06.03.2001.
MK noteikumi Nr. 117 "Noteikumi par zaudējuma atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopa iznīcināšanu vai bojāšanu" (Cabinet Regulation No. 117 "Regulation for the Compensation of Losses for Destroying or Damaging the Individuals of Protected Wildlife Species and the Habitats for the Same")	13.03.2001.
MK noteikumi Nr. 125 "Darba aizsardzības prasības darba vietās" (Cabinet Regulation No 125 "Requirements for Labour Protection in Workplaces")	19.03.2002.
MK noteikumi Nr. 131 "Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem (Cabinet Regulation No. 131 "Regulation on Protected Dendrological Plantations")	20.03.2001.
MK noteikumi Nr. 152 "Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs" (Cabinet Regulation No. 152 "Regulation on Tree Felling in Forest Lands")	09.04.2002.
MK noteikumi Nr. 175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem" (Cabinet Regulation No. 175 "Regulation on Protected Geological and Geomorphological Sites")	17.04.2001.
MK noteikumi Nr. 189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" (Cabinet Regulation No. 189 "Nature Protection Regulations in Forest Management")	08.05.2001.

MK noteikumi Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem" (Cabinet Regulation No.212 "Regulation on Nature Reserves")	15.06.1999.
MK noteikumi Nr. 212 "Meža monitoringa veikšanas kārtība" (Cabinet Regulation No.212 "Order for Performing Forest Monitoring)	22.05.2001.
MK noteikumi Nr. 213 "Kārtība, kādā vērtējama ietekme uz vidi" (Cabinet Regulation No.213 "Procedures for Environmental Impact Assessment")	15.06.1999.
MK noteikumi Nr. 215 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" (Cabinet Regulation No. 215 "On Minimum Monthly Wages and Hourly Rate")	28.05.2002.
MK noteikumi Nr. 217 "Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtas situācijas izsludināšanu mežā" (Cabinet Regulation No. 217 "Regulations for Taking Forest Protection Measures and Declaring Emergency Situations")	29.05.2001.
MK noteikumi Nr. 251 "Medību noteikumi" (Cabinet Regulation No. 251 "Hunting Regulations")	08.08.1995.
MK noteikumi Nr. 263 "Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika" (Cabinet Regulation No. 263 "Method of Establishing Forest Protection Belt around Urban Centres")	22.05.2001.
MK noteikumi Nr. 283 "Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika" (Cabinet Regulation No. 283 "Method of Determining the Protected Belts of the Baltic Sea and the Riga Gulf")	04.08.1998.
MK noteikumi Nr. 284 "Ūdenstilpu un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika (Cabinet Regulation No. 284 "Method of Determining the Protected Belts of Waterbodies and Watercourses")	04.08.1998.
MK noteikumi Nr. 292 "Noteikumi par valsts zemes nomu" (Cabinet Regulation No. 292 "On Renting the State-owned Land")	03.19.1995.
MK noteikumi Nr. 345 "Kārtība, kādā zemes lietotājiem nosakāmi zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo sugu un migrējošo dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem" (Cabinet Regulation No.345 "On the Compensation for the Damage Done by Specially Protected and Migrating Animals")	31.07.2001.
MK noteikumi Nr. 354 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (Cabinet Regulation No. 354 "Regulations on the General Protection and Use of Specially Protected Nature Territories")	21.10.1997.
MK noteikumi Nr. 367 "Noteikumi par meža reproduktīvo materiālu (Cabinet Regulation No. 367 "Regulation on Forest Reproductive Material")	07.08.2001.
MK noteikumi Nr. 370 "Kārtība kādā aprēķināmi mežam nodarītie zaudējumi" (Cabinet Regulation No 370 "Order for Estimating the Damage Incurred to Forest")	24.10.2000.
MK noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" (Cabinet Regulation No. 396 "Regulation for the List of Specially Protected Species and the Species of Restricted Use")	14.11.2000.
MK noteikumi Nr. 398 "Meža atjaunošanas noteikumi" (Cabinet Regulation No. 398 "Forest Regeneration Regulations")	11.09.2001.

Annex 2a. Multilateral environmental agreements
2.a pielikums. Daudzpusējie nolīgumi vides jomā

Name/Nosaukums	Date of adoption Pieņemts
Convention for the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, Bern, 1979 (Bernes 1979. gada Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dzīivotņu aizsardzību)	17.12.1996.
Bonn Convention On Conservation of Migratory Species of Wild Animals, Bonn, 1979 (Bonnas 1979. gada Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību)	11.03.1999.
Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) Washington (CITES (Vašingtonas) 1973. gada Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām)	17.12.1996.
Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo, 1991) (Espo 1991. gada 25. februāra Konvencija par ietekmes uz vidi pārrobežu kontekstā)	01.07.1998.
Convention on the Protection of Marine Environment of the Baltic Sea Area, Helsinki, 1974 and 1992 (Helsinki 1974.gada un 1992. gada Konvencijas par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību)	03.03.1994.
Convention on the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, Paris, 1972 (Parīzes UNESCO 1972.g. 16. Novembra Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību)	17.02.1997.
2.2.1971 Ramsar Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat (Ramsāres 1971. gada 2.februāra Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kāūdensputnu dzīves vidi)	29.03.1995.
Convention on Biological Diversity, Rio de Janeiro, 1992 (Riodežaneiro 1992. Gada 5. jūnija Konvencija par bioloģisko daudzveidību)	31.08.1995.
Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer, Vienna, 1985 and the 1987 Montreal Protocol on the Substances Depleting the Ozone Layer (Vīnes 1985. gada Konvencija par ozona slāņa aizsardzību un tās 1987. gada Monreālas protokols par ozona slāni noārdošām vielām)	14.03.1995.
The United Nations framework convention on Climate Change, 1992 (ANO 1992. gada Vispārēja konvencija par klimata pārmaiņām)	23.02.1995

Annex 2b. Implications of the Convention of Biological Diversity in Latvia

Status and Trends of Biodiversity - Overview

The biodiversity of Latvia is determined by its geographical location in the western part of the East-European plain and on the eastern coast of the Baltic Sea, thereby placing it in the temperate zone with a mixed forest of the boreonemoral province. The unique brackish water communities of the Baltic Sea and the Gulf of Riga significantly enrich the country's biodiversity. However, this coastal biodiversity is currently threatened by high political pressure for economic and housing developments in coastal regions, particularly in protected areas. Recently, forestry has become one of the leading sectors of the economy, resulting in an increase in the rate of forest harvest. Less than 0.2% of the forest area falls within the strict regime zones of reserves while 45% of forests are privately owned. It is considered that forest management and wood harvest is the most important factor affecting Latvia's biological diversity. Latvia's biodiversity is also enriched by its numerous bogs and fens, with the largest of them, the Teici Bog, totaling 19 587 ha. However, recent interest has stirred to intensify peat harvest, as the peat resources in some European countries have dwindled, leading to the degradation of plant and animal communities. At present, Latvian vegetation is undergoing intensive change as a result of changes in atmospheric sedimentation, climate and land use. Studies show that plant communities are on the whole becoming unstable and there is aggressive proliferation of many alien species. One third of all flowering plants and ferns, as well as 40% of the rare and endangered species, live in semi-natural meadows.

Number and Extent of Protected Areas

Protected areas, including Natura 2000 territories, cover 11.9% of Latvia's territory.

Percentage of Forest Cover

Forests cover 44.6% of the country.

National Biodiversity Strategy Action Plan

Major features of National Biodiversity Strategy and Action Plan

The National Biodiversity Strategy is divided into three sections. The first section is on nature protection and it is divided into habitat types and features. Each subsection includes a short description of the current status and a list of targets such as the development of criteria for assessment of biological diversity in rivers and the prohibition of sport and training events on valuable dolomite exposures. The next section is on sustainable use and is divided into activity sectors. Lists of targets are also provided for each sector, including maintaining a constant proportion of old trees in forest stands and promoting the cultivation of local cranberries on formerly harvested peat bogs. The final section concerns the policy instruments available in Latvia for the implementation of the plan.

- [National Biodiversity Strategy Action Plan on national website \(English\)](#)
- [National Biodiversity Strategy Action Plan on national website \(English\)](#)

Implementation of the Convention

Measures Taken to Achieve the 2010 Target

Outside of designated protected areas, threatened species are protected from activities such as unsustainable forestry, intensification of agriculture, and chaotic housing developments through the Law on Protection of Species and Habitats. Sectoral programmes for forestry and agriculture also encourage the maintenance of complex biological diversity, thereby enabling species protection. Species action plans are being prepared for threatened species and completed plans include those of the Brown Bear, Eurasian Lynx, Black Stork, and Freshwater Pearl Mussel. The National Environmental Policy Plan (2004-2008) sets environmental priorities and targets for main users of biodiversity-based products, such as agriculture, forestry, fisheries and land-use. The sustainable use of biodiversity in agriculture is also regulated by the Rural Development Plan, which provides positive incentives for

maintenance of biological diversity, organic farming, and the breeding of local animal breeds. Biodiversity use indicators are established in the National Resources Use Evaluation (2004) and include age structure and species composition for forestry, fishing quotas and biomass of spawning groups for fisheries, and the number of organic farms for land use. Several indicators are also listed in the Environmental Indicators Report of Latvia (2002). To promote sustainability in the forestry sector, certification schemes are used such as the forest green certification system (FSC – Forest Stewardship Council) for state forests and the Pan European Forest Certification. 51% of Latvian forests are certified, but only 1.4% of them are privately owned. The invasive plant Heracleum sosnowskyi is one of the main threats to habitats and species in rural areas, therefore its expansion is being controlled and its extermination is a pre-condition for receiving EU agricultural support. To address the threat of pollution to marine biodiversity in the Baltic Sea, Latvia is participating in regional bodies to decrease the pollution.

Initiatives in Protected Areas

Following the accession of Latvia to the European Union, 336 Natura 2000 territories were designated, including 4 Strict Nature Reserves and 4 National Parks, increasing the total protected area from 8.9% to 11.9%. Marine territories are included in 7 terrestrial protected areas. According to the national legislation, all Natura 2000 territories have legal protection status. Management plans are being prepared for protected areas at an average rate of 30 per year. The Law "On Protection of Species and Habitats" also provides for the establishment of micro-reserves to protect small-scale biologically valuable areas outside of protected territories. Up to date, 928 Micro-reserves have been established. Within the Natura 2000 sites, some inland water habitats and species have been protected. Marine territories are included in 5 terrestrial protected areas, mostly for the protection of wintering, nesting and resting sites of migratory birds. With the recent addition of three new Ramsar Sites, there are now 6 sites in Latvia covering a total of 148,363 ha.

*Information taken from the CBD website which should also be checked for updates:
<http://www.cbd.int/countries>*

2.b pielikums. Bioloģiskās daudzveidības konvencijas ietekme Latvijā

Bioloģiskās daudzveidības statuss un tendences – pārskats

Latvijas bioloģisko daudzveidību nosaka tās ģeogrāfiskais novietojums Austrumeiropas līdzenuma rietumu daļā un Baltijas jūras austrumu krastā, tādējādi atrodoties mērenā klimatajoslā boreonemorālajā zonā ar jauktajiem mežiem. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča unikālās iesāļā ūdens krātuves būtiski bagātina valsts bioloģisko daudzveidību. Tomēr šo piekrastes bioloģisko daudzveidību pašlaik apdraud augstais politiskais spiediens piekrastes reģionos, tāpēc aizsargājamās teritorijās, izvērst komercdarbību un mājokļu būvniecību. Pēdējā laikā mežsaimniecība ir kļuvusi par vienu no vadošajiem ekonomikas sektoriem, līdz ar to ir paaugstinājušies mežizstrādes apjomī. Dabas rezervātu stingrā režīma zonās ir iekļautas mazāk nekā 0,2% meža zemju platību, bet 45% mežu pieder privātajiem tāpāšniekiem. Tiek uzskatīts, ka meža apsaimniekošana un koksnes ieguve ir svarīgākie faktori, kas ietekmē Latvijas bioloģisko daudzveidību. Latvijas bioloģisko daudzveidību bagātina arī tās daudzie purvi un dumbrāji, lielākais no kuriem – Teiču purvs - kopumā aizņem 19 587 hektāru lielu platību. Tomēr pēdējā laikā ir pieaugusi interese par kūdras ieguves apjomu palielināšanu, jo kūdras resursi dažās Eiropas valstīs ir izsīkuši, kas izraisījis augu un dzīvnieku populāciju degradāciju. Pašlaik mainoties atmosfēras procesiem, klimatam un zemes izmantošanas veidiem, ievērojami mainās arī Latvijas veģetācija. Pētījumi liecina, ka kopumā augu populācijas kļūst nestabilākas un novērojama daudzu svešu sugu agresīva izplatīšanās. Viena trešdaļa no visiem ziedošajiem augiem un papardēm, kā arī aptuveni 40% reto un apdraudēto sugu sastopami pusdabiskās plavās.

Aizsargājamo dabas teritoriju skaits un platība

Aizsargājamās dabas teritorijas, ieskaitot *Natura 2000* teritorijas, aizņem 11,9% no Latvijas teritorijas.

Mežiem klāto platību procentuālais īpatsvars

Meži klāj 44,6% valsts teritorijas.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma un rīcības plāns

Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas un rīcības plāna galvenās iezīmes

Bioloģiskās daudzveidības nacionālajai programmai ir trīs daļas. Pirmā daļa attiecas uz dabas aizsardzību, un tā ir sadalīta pēc biotopu veidiem un pazīmēm. Katrā apakšnodaļā ir iekļauts ūss pašreizējā stāvokļa apraksts un mērķu saraksts, piemēram, kritēriju izstrādāšana bioloģiskās daudzveidības novērtēšanai upēs vai sporta sacensību un treniņu rīkošanas aizliegšana uz vērtīgajiem dolomītu atsegumiem. Nākamā daļa attiecas uz ilgtspējīgu izmantošanu un ir sadalīta pēc aktivitāšu sektoriem. Katram sektoram ir norādīts mērķu saraksts, tai skaitā saglabāt noteiktu skaitu veco koku mežaudzēs un veicināt vietējo dzērveņu formu audzēšanu bijušajos kūdras ieguves laukos. Pēdējā daļa attiecas uz Latvijā pieejamajiem politiskajiem instrumentiem šīs programmas ieviešanai.

- [Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas rīcības plāns Latvijas tīmekļa vietnē \(angļu valodā\)](#)

Konvencijas ieviešana

2010. gada mērķa sasniegšanai veiktie pasākumi

Ārpus noteiktajām aizsargājamām teritorijām Sugu un biotopu aizsardzības likums aizsargā apdraudētās sugas no tādām darbībām kā noplicinoša meža apsaimniekošana, lauksaimniecības intensifikācija un haotiska mājokļu būvniecība. Nozaru attīstības programmas mežsaimniecībā un lauksaimniecībā arī veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, tādējādi nodrošinot sugu aizsardzību. Apdraudētajām sugām tiek sagatavoti rīcības plāni sugu aizsardzībai, un jau ir izstrādāti plāni tādu sugu aizsardzībai kā brūnais lācis, Eirāzijas lūsis, melnais stārkis un ziemeļu upespērlene. Nacionālais vides politikas plāns (2004.–2008. g.) nosaka prioritātes vides aizsardzībā un mērķus galvenajās jomās, kur izmanto ar bioloģisko daudzveidību saistītus produktus, t.i. lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zivsaimniecībā un zemes izmantošanā. Bioloģiskās daudzveidības ilgtspējīgu izmantošanu lauksaimniecībā nosaka arī Lauku attīstības plāns, kas dod labu motivāciju bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, organiskajai zemkopībai un vietējo dzīvnieku sugu audzēšanai. Nacionālajā resursu patēriņa novērtējumā (2004. g.) ir noteikti bioloģiskās daudzveidības izmantošanas indikatori, un tie ietver vecumstruktūru un koku sugu sastāvu mežsaimniecībā, nozvejas kvotas un nārsta bara biomassas zivsaimniecībā, kā arī bioloģisko zemnieku saimniecību skaitu lauksaimniecībā. Vairāki indikatori ir uzskaitīti arī Latvijas vides indikatoru pārskatā (2002. g.). Lai veicinātu mežsaimniecības nozares ilgtspējīgu attīstību, tiek izmantotas sertifikācijas sistēmas, piemēram, starptautiskā FSC (*Forest Stewardship Council*) Meža uzraudzības padomes sertifikācijas sistēma valsts mežiem un Paneiropas Meža sertifikācijas sistēma. 51% Latvijas mežu ir sertificēti, taču tikai 1,4% no tiem pieder privātajiem īpašniekiem. Invazīvais augs latvānis (*Heracleum sosnowskyi*) ir viens no galvenajiem draudiem biotopiem un sugām lauku rajonos, tādēļ tā izplatība tiek kontrolēta un tā iznīcināšana ir priekšnosacījums ES atbalsta saņemšanai lauksaimniecībā. Lai novērstu piesārņojumu, kas apdraud jūras bioloģisko daudzveidību Baltijas jūrā, Latvija piedalās vairāku reģionālo institūciju darbā piesārņojuma samazināšanas jomā.

Iniciatīvas aizsargājamajās teritorijās

Pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā tika izveidotas 336 *Natura 2000* teritorijas, tostarp 4 dabas rezervāti un 4 nacionālie parki, palielinot kopējo aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvaru no 8,9% līdz 11,9%. Aizsargājamās jūras teritorijas ir iekļautas 7 sauszemes aizsargājamās teritorijās. Saskaņā ar valsts likumdošanu visām *Natura 2000*

teritorijām ir piešķirts juridiskās aizsardzības statuss. Vidēji 30 apsaimniekošanas plāni gadā tiek sagatavoti aizsargājamām teritorijām. Sugu un biotopu aizsardzības likums arī paredz mikroliegumu izveidošanu, lai aizsargātu nelielas bioloģiski vērtīgas platības ārpus aizsargājamām teritorijām. Pašlaik ir izveidoti 928 mikroliegumi. *Natura 2000* teritoriju ietvaros tiek aizsargāti arī daži iekšzemes ūdens biotopi un sugas. Jūras teritorijas ir iekļautas 5 sauszemes aizsargājamajās teritorijās, lielākoties migrējošo putnu pārziemošanas, ligzdošanas un apmešanās vietu aizsardzībai. Līdz ar neseno trīs jaunu Ramsāres vietu pievienošanu, Latvijā pašlaik ir jau 6 aizsargājami mitrāji, kas kopumā aizņem 148,363 hektāru lielu platību.

Informācija ļemta no CBD mājas lapas, kurā var sekot līdz jaunumiem:
<http://www.cbd.int/countries>

Annex 3. CITES timber species

The species covered by the Convention on International Trade in Endangered Species (CITES) are listed in three Appendices, according to the degree of protection they need.

- Appendix I includes species threatened with extinction. Trade in specimens of these species is permitted only in exceptional circumstances.
- Appendix II includes species not necessarily threatened with extinction, but in which trade must be controlled in order to avoid utilization incompatible with their survival.
- Appendix III contains species that are protected in at least one country, which has asked other CITES Parties for assistance in controlling the trade. Changes to Appendix III follow a distinct procedure from changes to Appendices I and II, as each Party's is entitled to make unilateral amendments to it.

Please check the 'How CITES Works' section on the CITES website for more details (www.cites.org)

3. pielikums. CITES koku sugas

Sugas, uz kurām attiecas Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām sugām (CITES), ir uzskaitītas trīs pielikumos atkarībā no tām nepieciešamās aizsardzības pakāpes.

- I pielikumā iekļautas sugas, kurām draud izmiršana. Tirdzniecība ar šo sugu īpatnējiem ir atļauta tikai izņēmuma gadījumos.
- II pielikumā iekļautas sugas, kuras vēl nav izzūdošas, bet kuru tirdzniecība ir jākontrolē, lai nepieļautu tādu izmantošanu, kas nebūtu savienojama ar to izdzīvošanu.
- III pielikumā iekļautas sugas, kas ir aizsargātas vismaz vienā valstī, kura lūgusi pārējās CITES dalībvalstis palīdzēt kontrolēt to tirdzniecību. Izmaiņas III pielikumā tiek veiktas noteiktā kārtībā, kas atšķiras no izmaiņām I un II pielikumā, jo katra dalībvalsts ir tiesīga vienpusēji veikt tajā grozījumus.

Lūdzu, skat. sadaļu "Kā darbojas CITES?" CITES tīmekļa vietnē, lai iegūtu sīkāku informāciju (www.cites.org)

Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)

Updated from the CITES website 10th August 2010 (www.cites.org)

Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām sugām (CITES)

Saraksts atjaunināts 2010. gada 10. augustā, balstoties uz CITES tīmekļa vietnē pieejamo informāciju (www.cites.org)

Latin name/Nosaukums latīnu valodā

Common/Trade name/Nosaukums angļu valodā

Distribution/izplatība

Appendix I:

<i>Abies guatamalensis</i>	Guatemalan fir	Central America
<i>Araucaria araucana</i>	Monkey-puzzle tree	Chile and Argentina
<i>Dalbergia nigra</i>	Brazilian Rosewood	Brazil
<i>Fitzroya cupressoides</i>	Alerce	Costa Rica, Panama, Columbia
<i>Pilgerodendron uviferum</i>		Argentina, Chile
<i>Podocarpus parlatorei</i>	Parlatore's Podocarp	Argentina, Bolivia, Peru

Appendix II:

<i>Aquilaria spp.</i> ⁴	Agarwood	Asia (all species)
<i>Aniba roseodora</i> ¹²		
<i>Bulnesia sarmientoi</i>	Vera, palo santo, ibioacáí	
<i>Caesalpinia echinata</i> ¹⁰	Brazilwood, Pau-Brasil, Pau de Pernambuco and Ibirapitanga	
<i>Caryocar costaricense</i> ⁴	Ajillo	Colombia, Costa Rica, Panama
<i>Gonostylus spp.</i> ⁴	Ramin	Asia (all species)
<i>Guaiacum spp.</i>	Lignum-vitae/Tree of life	Central America, Caribbean
<i>Gyrinops spp.</i> ⁴	Agarwood	Asia (all species)
<i>Oreomunnea pterocarpa</i> ⁴	Gavilaan	Costa Rica, Mexico, Panama
<i>Pericopsis elata</i> ⁵	Afrormosia	Central and West Africa logs
<i>Platymiscium pleiostachyum</i> ⁴	Quira macawood	Central America
<i>Prunus africana</i> ⁴	African cherry	Africa and Madagascar
<i>Pterocarpus santalinus</i> ⁷	Red Sandalwood	India
<i>Swietana humilis</i> ⁴	Honduras Mahogany	Central America
<i>Swietana macrophylla</i> ⁶	Big-leaf Mahogany	Neotropics
<i>Swietana mahagoni</i> ⁵	Caribbean mahogany	USA, West Indies, Central America
<i>Taxus: chinensis</i> ²	Chinese Yew	Asia
<i>T. cuspidate</i> ²	Japanese Yew	Asia
<i>T. fuana</i> ²	Tibetan Yew	Asia
<i>T. sumatrana</i> ²	Sumatran Yew	Asia
<i>T. wallichiana</i> ²	Himalayan Yew	Asia

Appendix 3:

<i>Cedrela odorata</i> ⁵	Cigarbox Cedar	Colombia, Guatemala and Peru
<i>Dalbergia retusa</i> ⁵	Cocobolo	Guatemala
<i>Dalbergia stevensonii</i> ⁵		Guatemala
<i>Dipteryx panamensis</i>	Almendro	Costa Rica, Nicaragua
<i>Magnolia liliifera</i> var. <i>obovata</i> ¹	Safan, Champak	Nepal
<i>Podocarpus nerifolius</i> ¹	Yellow Wood	Nepal
<i>Tetracentron sinense</i> ¹	Tetracentrons	Nepal
<i>Dalbergia tucurensis</i>	Yucatan Rosewood, Panama Rosewood, Nicaraguan Rosewood	Nicaragua

<i>Fraxinus mandshurica</i>	Manchurian Ash	Russia
<i>Quercus mongolica</i>	Mongolian Oak	Russia

What is controlled?

- 1 All parts and derivatives except:
  - a) seeds, spores and pollen (including pollinia);
  - b) seedling or tissue cultures obtained in vitro, in solid or liquid media, transported in sterile containers; and
  - c) cut flowers of artificially propagated plants
  - d) fruits and parts and derivatives thereof of artificially propagated plants of *Vanilla*
- 2 All parts and derivatives except:
  - a) seeds and pollen; and
  - b) finished products packaged and ready for retail
- 3 All parts and derivatives except:
  - a) seeds (including seedpods of *Orchidaceae*,) spores and pollen (including pollenia). Exemption does not apply to seeds from *Cactaceae* spp. Exported from Mexico or seeds of *Beccariophoenix madagascarensis* and *Neodypsis decaryi*.
  - b) seedling or tissue cultures obtained in vitro, in solid or liquid media, transported in sterile containers;
  - c) cut flowers of artificially propagated plants;
  - d) fruits, and parts and derivatives thereof of naturalised or artificially propagated plants of the genus *Orchidaceae* and of the family *Cactaceae*
  - e) stems, flowers and parts and derivatives thereof, of naturalised or artificially propagated plants of the genus *Opuntia* and *Selenicereus*
- 4 Logs, sawn wood and veneer sheets
- 5 Logs, sawn wood, veneer sheets and plywood
- 6 Logs, wood chips, powder and extracts
- 7 Logs, wood chips, powder and extracts
- 8 All parts and derivatives except those bearing a label
- 9 Logs, sawn wood, veneer sheets including unfinished wood articles used for the fabrication of bows for stringed musical instruments
- 10 Logs, sawn wood, veneer sheets, plywood, powder and extracts
- 11 Logs, sawn wood, veneer sheets, plywood, powder and extracts
- 12 Logs, sawn wood, veneer sheets, plywood and essential oil (excluding finished products packaged and ready for retail trade).

Kas tiek kontrolēts?

1. Visas daļas un no tām iegūtos produktus, izņemot:
  - a) sēklas, sporas un ziedputekšņus (arī putekšņlapas);
  - b) cietā vai šķidrā barotnē in vitro iegūtus sējeņus vai audu kultūras, ko pārvadā sterilā iepakojumā;
  - c) grieztos ziedus, kas iegūti no mākslīgi pavairotiem augiem, un
  - d) mākslīgi pavairotu *Vanilla* ģints augu augļus, to daļas un no tām iegūtus produktus.
2. Visas daļas un no tām iegūtos produktus, izņemot:
  - a) sēklas un ziedputekšņus un
  - b) gatavo produkciju, kas ir iepakota un derīga mazumtirdzniecībai.
3. Visas daļas un no tām iegūtos produktus, izņemot:
  - a) sēklas (arī *Orchidaceae* sēku pogājas), sporas un ziedputekšņus (arī putekšņlapas). Šis atbrīvojums neattiecas uz *Cactaceae* spp. sēklām, kas eksportētas no Meksikas, un *Beccariophoenix madagascariensis* un *Neodypsis decaryi* sēklām, kas eksportētas no Madagaskaras;
  - b) cietā vai šķidrā barotnē in vitro iegūtus sējeņus vai audu kultūras, ko pārvadā sterilā iepakojumā;
  - c) grieztos ziedus, kas iegūti no mākslīgi pavairotiem augiem;
  - d) mākslīgi pavairotu *Orchidaceae* ģints un *Cactaceae* dzimtas augu augļus, to daļas un no tām iegūtus produktus;
  - e) naturalizētu vai mākslīgi pavairotu *Opuntia* ģints *Opuntia apakšģints* un *Selenicereus* (*Cactaceae*) augu stumbrus, ziedus un to daļas vai no tām iegūtus produktus un
4. Apaļkokus, zāgmateriālus un finiera loksnes.
5. Apaļkokus, zāgmateriālus, finiera loksnes un saplāksni.
6. Apaļkokus, zāgmateriālus, finiera loksnes un ekstraktus.
7. Apaļkokus, kokskaidas, koksnes pulveri un ekstraktus.
8. Apzīmē visas daļas un no tām iegūtos produktus, izņemot tos, kuriem ir markējums.
9. Apaļkokus, zāgmateriālus un finiera loksnes, arī nepabeigtais koka izstrādājumus, kas lietoti stīgu mūzikas instrumentiem paredzēto locīju izgatavošanai.
10. Apaļkokus, zāgmateriālus, finiera loksnes, saplāksni, koksnes pulveri un ekstraktus.
11. Apaļkokus, zāgmateriālus, finiera loksnes, saplāksni, koksnes pulveri un ekstraktus.

12. Apaļkokus, zāģmateriālus, finiera loksnes, saplāksni un ēterisko eļļu (izņemot gatavo produkciju, kas ir iepakota un derīga mazumtirdzniecībai).

Soil Association Woodmark supports the inclusion of the following species in Appendix II; all are known to be in international trade and to be suffering or having already suffered substantial decline:

Soil Association Woodmark atbalsta šādu sugu iekļaušanu II pielikumā; ir zināms, ka tās visas izmanto starptautiskā tirdzniecībā un ka tās sāk izzust vai to īpatņu skaits jau ir ievērojami samazinājies:

<i>Berchemia zeyheri</i>	Pink Ivorywood
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Port Orford cedar
<i>Dalbergia cearensis</i>	Kingwood
<i>Dalbergia frutescens</i>	Tulipwood
<i>Dalbergia latifolia</i>	Indian Rosewood, Sonokeling
<i>Dalbergia melanoxylon</i>	African Blackwood
<i>Diospyros celebica</i>	Macassar Ebony
<i>Diospyros crassiflora</i>	African Ebony
<i>Diospyros ebenum</i>	Sri Lankan Ebony
<i>Diospyros muri</i>	Thai Ebony
<i>Diospyros philippinensis</i>	Philippine Ebony
<i>Entandrophragma spp.</i>	Utile, Sapele, African Mahogany (All 11 spp.)
<i>Khaya</i>	African Mahogany (All 7 spp.)

Annex 4. Endangered species in Latvia

The IUCN Red List of Threatened Species™ is widely recognized as the most comprehensive, objective global approach for evaluating the conservation status of plant and animal species. The following link can be used to obtain up-to-date information on the conservation status of species in Latvia: www.iucnredlist.org/.

A comprehensive source of information on endangered species in Latvia can be found here: <http://biodiv.lvgma.gov.lv/cooperation/fol288846/> There are references to both international (e.g. EU Bird Directive) and national ("Protected species", species that can be covered by the designation of Microreserves) nature conservation legislation as well as Latvian Red Data list.

The Law on Protection of Species and Biotopes ("Sugu un biotopu aizsardzības likums") includes EU requirements (Birds Directive and Habitats Directive) and locally endangered species and is included in Regulations of Cabinet of Ministers (Government) No.396 (2000):

- Species lists can be accessed here: http://www.likumi.lv/doc.php?id=3941#saist_5 .
- Rules of Establishment, Protection and Management of Microreserves ("Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi") can be accessed here: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=2702>
- Rules of list of habitats under special protection („Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”) can be accessed here: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=13405>
- Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" - <http://www.likumi.lv/doc.php?id=12821>

4. pielikums. Apdraudētās sugas Latvijā

Starptautiskā dabas un dabas resursu aizsardzības savienības Sarkanā grāmata ir atzīta par pasaulē visaptverošāko un objektīvāko pieeju augu un dzīvnieku sugu aizsardzības statusa novērtēšanai. Šeit var iegūt jaunāko informāciju par sugu aizsardzības statusu Latvijā: www.iucnredlist.org/.

Šeit atrodama izsmejoša informācija par apdraudētajām sugām Latvijā:
<http://biodiv.lvgma.gov.lv/cooperation/fol288846/>. Tā ietver atsauces gan uz starptautiskiem avotiem (piem., ES Putnu direktīva), gan valsts tiesību aktiem („Aizsargājamās sugas” sugars, kuras aizsargā, izveidojot mikroliegumus), kas pieņemti dabas aizsardzības jomā, kā arī uz Latvijas Sarkano grāmatu.

Sugu un biotopu aizsardzības likums iekļauj ES (Putnu direktīvas un Dzīivotņu direktīvas) prasības un aizsargā vietējās apdraudētās sugars, attiecībā uz kurām ir izdoti MK noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" (2000. g.):

- sugu saraksti ir pieejami šeit: http://www.likumi.lv/doc.php?id=3941#saist_5;
- „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” ir pieejami šeit: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=2702>;
- „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” ir pieejami šeit : <http://www.likumi.lv/doc.php?id=13405>;
- „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” - <http://www.likumi.lv/doc.php?id=12821>

Annex 5a. FSC certification and core ILO Conventions

Following the FSC policy document “FSC certification and the ILO Conventions” (**FSC-POL-30-401:** 2002), compliance with all ILO Conventions relevant for forestry is a requirement for FSC forest management certification. Conventions 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138, and 182 are Core Standards covered by the 1998 ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its follow-up.

1. Forest managers are legally obliged to comply with all ILO conventions that are ratified in the country of operation (see Annex 5b).
2. Forest managers are expected to comply with the eight core (fundamental) ILO conventions in all ILO member countries, by virtue of their country's ILO membership, even if not all the conventions have been ratified (those with a “*” in the list below)
3. FSC's policy for voluntary certification expects managers to comply with all conventions that have an impact on forestry operations and practices, in all countries (including countries which are not ILO-members, and have not ratified the conventions).

List of ILO Conventions that have an impact on forestry operations and practices:

- 29*** **Forced Labour Convention, 1930**
87* **Freedom of association and protection of the right to organize conventions, 1948.**
97 Migration for employment (revised) convention, 1949.
98* **Right to organize and collective bargaining convention, 1949.**
100* **Equal remuneration convention, 1951.**
105* **Abolition of forced labour convention, 1957.**
111* **Discrimination (occupation and employment) convention, 1958.**
131 Minimum Wage fixing convention, 1970.
138* **Minimum age convention, 1973.**
141 Rural workers organizations convention, 1975.
142 Human Resources Development Convention, 1975
143 Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975
155 Occupational Safety and Health Convention, 1981
169 Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989
182* **Worst Forms of Child Labour Convention, 1999**
ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work.
Recommendation 135 Minimum Wage Fixing Recommendation, 1970

5a pielikums. FSC sertifikācija un ILO pamatkonvencijas

Saskaņā ar FSC politikas dokumentu „FSC sertifikācija un ILO konvencijas” (**FSC-POL-30-401:** 2002), FSC meža apsaimniekošanas sertifikācijai jāatbilst visām ILO konvencijās noteiktām prasībām, ko piemēro mežsaimniecībā. Konvencijas Nr. 29., 87., 98., 100., 105., 111., 138. un 182. ir pamatstandarti, kas iekļauti 1998. gada ILO Deklarācijā par pamatprincipiem un tiesībām darbā un tās papildinājumos.

1. Meža apsaimniekotājiem likumā noteiktā kārtībā jāievēro visas ILO konvencijas, kas ratificētas attiecīgajā valstī (skat. 5b pielikumu).
2. Meža apsaimniekotājiem visās ILO daļbvalstīs ir jānodrošina atbilstība astoņu ILO pamatkonvenciju prasībām, arī tādā gadījumā, ja visas konvencijas vēl nav ratificētas (tās, kas sarakstā zemāk atzīmētas ar “*”).

3. FSC politika attiecībā uz brīvprātīgu sertifikāciju paredz, ka apsaimniekotājiem jāizpilda visas konvenciju prasības, kas ietekmē mežsaimnieciskās darbības un praksi visās valstīs (ieskaitot valstis, kas nav ILO dalībvalstis un nav ratificējušas konvencijas).

ILO konvenciju saraksts, kas ietekmē mežsaimnieciskās darbības un praksi:

29* - 1930. gada konvencija Nr. 29 par piespiedu darbu.

87* - 1948. gada konvencija Nr. 87 par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību apvienojoties organizācijās.

97 - 1949. gada konvencija Nr. 97 par migrāciju darba nolūkos (labota).

98* - 1949. gada konvencija Nr. 98 par tiesībām uz apvienošanos organizācijās un koplīgumu slēgšanu.

100* - 1951. gada konvencija Nr. 100 par vienādu atalgojumu.

105* - 1957. gada konvencija Nr. 105 par piespiedu darba atcelšanu.

111* - 1958. gada konvencija Nr. 111 par diskrimināciju (attiecībā uz nodarbošanos un nodarbinātību).

131 – 1970. gada konvencija Nr. 131 par minimālās algas noteikšanu.

138* - 1973. gada konvencija Nr. 138 par minimālo vecumu.

141 - 1975. gada konvencija Nr. 141 par lauku teritorijās nodarbināto strādnieku organizācijām.

142 - 1975. gada konvencija Nr. 142 par cilvēkresursu attīstību.

143 - 1975. gada konvencija (papildu noteikumi) Nr. 143 par strādniekiem migrantiem.

155 - 1981. gada konvencija Nr. 155. par darba drošību un veselību.

169 - 1989. gada konvencija Nr. 169 par pirmiedzīvotāju un cīšu tautām.

182* - 1999. gada konvencija Nr. 182 par viskaitīgāko bērnu darba veidu aizliegumu.

ILO prakses kodekss par darba drošību un veselības aizsardzību mežsaimniecībā.

1970. gada rekomendācija Nr. 135 par minimālās algas noteikšanu.

Annex 5b. ILO Conventions ratified in Latvia

Forest managers are legally obliged to comply with all ILO Conventions which have been ratified in the country of operation. The following ILO Conventions have been ratified in Latvia:

Convention	Ratification date	Status
C1 Hours of Work (Industry) Convention, 1919	15:08:1925	Conditional ratification
C3 Maternity Protection Convention, 1919	03:06:1926	ratified
C5 Minimum Age (Industry) Convention, 1919	03:06:1926	denounced 02:06:2006
C6 Night Work of Young Persons (Industry) Convention, 1919	03:06:1926	ratified
C7 Minimum Age (Sea) Convention, 1920	03:06:1926	denounced on 02:06:2006
C8 Unemployment Indemnity (Shipwreck) Convention, 1920	29:08:1930	ratified
C9 Placing of Seamen Convention, 1920	03:06:1926	ratified

C11 Right of Association (Agriculture) Convention, 1921	09:09:1924	ratified
C12 Workmen's Compensation (Agriculture) Convention, 1921	29:11:1929	ratified
C13 White Lead (Painting) Convention, 1921	09:09:1924	ratified
C14 Weekly Rest (Industry) Convention, 1921	09:09:1924	ratified
C15 Minimum Age (Trimmers and Stokers) Convention, 1921	09:09:1924	denounced 02:06:2006
C16 Medical Examination of Young Persons (Sea) Convention, 1921	09:09:1924	ratified
C17 Workmen's Compensation (Accidents) Convention, 1925	29:05:1928	ratified
C18 Workmen's Compensation (Occupational Diseases) Convention, 1925	29:11:1929	ratified
C19 Equality of Treatment (Accident Compensation) Convention, 1925	29:05:1928	ratified
C24 Sickness Insurance (Industry) Convention, 1927	29:11:1929	ratified
C29 Forced Labour Convention, 1930	02:06:2006	ratified
C81 Labour Inspection Convention, 1947	25:08:1994	ratified
C87 Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948	27:01:1992	ratified
C98 Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949	27:01:1992	ratified
C100 Equal Remuneration Convention, 1951	27:01:1992	ratified
C105 Abolition of Forced Labour Convention, 1957	27:01:1992	ratified
C106 Weekly Rest (Commerce and Offices) Convention, 1957	08:03:1993	ratified
C108 Seafarers' Identity Documents Convention, 1958	08:03:1993	ratified
Convention	Ratification date	Status
C111 Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958	27:01:1992	ratified
C115 Radiation Protection Convention, 1960	08:03:1993	ratified
C119 Guarding of Machinery Convention, 1963	08:31:1993	ratified
C120 Hygiene (Commerce and Offices) Convention, 1964	08:03:1993	ratified
C122 Employment Policy Convention, 1964	27:01:1992	ratified
C129 Labour Inspection (Agriculture) Convention, 1969	25:08:1994	ratified
C131 Minimum Wage Fixing Convention, 1970	08:03:1993	ratified
C132 Holidays with Pay Convention (Revised), 1970	10:06:1994	ratified
C133 Accommodation of Crews (Supplementary Provisions) Convention, 1970	13:01:2006	ratified
C135 Workers' Representatives Convention, 1971	27:01:1992	ratified
C138 Minimum Age Convention, 1973	02:06:2006	ratified
C142 Human Resources Development Convention, 1975	08:03:1993	ratified

<u>C144 Tripartite Consultation (International Labour Standards) Convention, 1976</u>	25:08:1994	ratified
<u>C147 Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (and its Protocol)</u>	12:11:1998	ratified
<u>C148 Working Environment (Air Pollution, Noise and Vibration) Convention, 1977</u>	08:03:1993	ratified
<u>C149 Nursing Personnel Convention, 1977</u>	08:03:1993	ratified
<u>C150 Labour Administration Convention, 1978</u>	08:03:1993	ratified
<u>C151 Labour Relations (Public Service) Convention, 1978</u>	27:01:1992	ratified
<u>C154 Collective Bargaining Convention, 1981</u>	25:08:1994	ratified
<u>C155 Occupational Safety and Health Convention, 1981</u>	25:08:1994	ratified
<u>C158 Termination of Employment Convention, 1982</u>	25:08:1994	ratified
<u>C160 Labour Statistics Convention, 1985</u>	10:06:1994	ratified
<u>C173 Protection of Workers' Claims (Employer's Insolvency) Convention, 1992</u>	22:02:2002	ratified
<u>C180 Seafarers' Hours of Work and the Manning of Ships Convention, 1996</u>	13:01:2006	ratified
<u>C182 Worst Forms of Child Labour Convention, 1999</u>	02:06:2006	ratified
<u>C183 Maternity Protection Convention, 2000</u>	09:02:2009	ratified

(See <http://www.ilo.org/ilolex/english/index.htm> for more information)

Pielikums 5b. Latvijā ratificētās ILO konvencijas

Meža apsaimniekotājiem likumā noteiktā kārtībā jāievēro visas ILO konvencijas, kas ratificētas attiecīgajā valstī. Latvijā ir ratificētas šādas konvencijas:

Konvencija	Ratifikācijas datums	Statuss
<u>C1 - 1919. gada darba (ražošanas) stundu konvencija</u>	15.08.1925	Nosacījumu ratifikācija
<u>C3 - 1919. gada konvencija par maternitātes aizsardzību</u>	03.06.1926	ratificēta
<u>C5 - 1919. gada konvencija par minimālo vecumu (rūpniecība)</u>	03.06.1926	denonsēta 02.06.2006
<u>C6 - 1919. gada konvencija par bērnu darbu (ražošanā) nakts laikā</u>	03.06.1926	ratificēta
<u>C7 - 1920. gada minimālā vecuma konvencija (jūrniecība)</u>	03.06.1926	denonsēta 02.06.2006
<u>C8 - 1920. gada konvencija par bezdarbnieku pabalstu kuļa bojāejas gadījumā</u>	29.08.1930	ratificēta
<u>C9 - 1920. gada konvencija par jūrnieku iekārtošanu darbā</u>	03.06.1926	ratificēta
<u>C11 - 1921. gada konvencija par biedrošanās tiesībām lauksaimniecībā</u>	09.09.1924	ratificēta

<u>C12 - 1921. gada konvencija par atlīdzību strādniekiem nelaimes gadījumos (lauksaimniecībā)</u>	29.11.1929	ratificēta
<u>C13 - 1921. gada konvencija par balto svinu (krāsošana)</u>	09.09.1924	ratificēta
<u>C14 - 1921. gada konvencija par iknedēļas atpūtu (ražošana)</u>	09.09.1924	ratificēta
<u>C15 - 1921. gada konvencija par minimālo vecumu (krāvējiem un kurinātājiem)</u>	09.09.1924	denonsēta 02.06.2006
<u>C16 - 1921. gada konvencija par kuģniecībā nodarbināto jauniešu medicīnisko apskati</u>	09.09.1924	ratificēta
<u>C17 - 1925. gada konvencija par atlīdzību strādniekiem nelaimes gadījumos</u>	29.05.1928	ratificēta
<u>C18 - 1925. gada konvencija par kompensāciju darbiniekiem arodsliņību gadījumos</u>	29.11.1929	ratificēta
<u>C19 - 1925. gada konvencija par vienlīdzīgu apiešanos ar strādniekiem (nelaimes gadījumi darbā)</u>	29.05.1928	ratificēta
<u>C24 - 1927. gada konvencija par slimības apdrošināšanu (ražošanā)</u>	29.11.1929	ratificēta
<u>C29 - 1930. gada konvencija par piespiedu darbu</u>	02.06.2006	ratificēta
<u>C81 - 1947. gada konvencija par darba inspekciju</u>	25.08.1994	ratificēta
<u>C87 - 1948. gada konvencija par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību apvienojoties organizācijās</u>	27.01.1992	ratificēta
<u>C98 - 1949. gada konvencija par tiesībām uz apvienošanos organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu</u>	27.01.1992	ratificēta
<u>C100 - 1951. gada konvencija par vienlīdzīgu atalgojumu</u>	27.01.1992	ratificēta
<u>C105 - 1957. gada konvencija par piespiedu darba atcelšanu</u>	27.01.1992	ratificēta
<u>C106 - 1957. gada konvencija par iknedēļas atpūtu (tirdzniecībā un iestādēs)</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C108 - 1958. gada konvencija par jūrnieku nacionālajām personas apliecībām</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C11 - 1958. gada konvencija par diskrimināciju (attiecībā uz nodarbinātību un nodarbošanos)</u>	27.01.1992	ratificēta
<u>C115 - 1960. gada konvencija par aizsardzību pret radiāciju</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C119 - 1963. gada konvencija par iekārtu aizsardzību</u>	08.31.1993	ratificēta
<u>C120 - 1964. gada konvencija par darba higiēnu (tirdzniecībā un iestādēs)</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C122 - 1964. gada konvencija par nodarbinātības politiku</u>	27.01.1992	ratificēta
<u>C129 - 1969. gada konvencija darba inspekciju lauksaimniecībā</u>	25.08.1994	ratificēta
<u>C131 - 1970. gada konvencija par minimālās algas noteikšanu</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C132 - 1970. gada konvencija par apmaksātu atvalinājumu (labota)</u>	10.06.1994	ratificēta
<u>C133 - 1970. gada konvencija par apkalpju telpām (papildu nosacījumi)</u>	13.01.2006	ratificēta
<u>C135 - 1971. gada konvencija par strādnieku pārstāvjiem</u>	27.01.1992	ratificēta

<u>C138 - 1973. gada konvencija par minimālo vecumu</u>	02.06.2006	ratificēta
<u>C142 - 1975. gada cilvēkresursu attīstības konvencija</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C144 - 1976. gada konvencija par trīspusējām konsultācijām (starptautiskais darba standarts)</u>	25.08.1994	ratificēta
<u>C147 - 1976. gada konvencija par minimālajām normām uz tirdzniecības kuģiem (un tās protokoli)</u>	12.11.1998	ratificēta
<u>C148 - 1977. gada konvencija par darba vidi (gaisa piesārnojums, trokšņi un vibrācija)</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C149 - 1977. gada konvencija par aprūpes personālu</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C150 - 1978. gada konvencija par darba vadīšanu</u>	08.03.1993	ratificēta
<u>C151 - 1978. gada darba attiecību konvencija (valsts dienests)</u>	27.01.1992	ratificēta
<u>C154 - 1981. gada konvencija par kolektīvo pārrunu atbalstīšanu</u>	25.08.1994	ratificēta
<u>C155 - 1981. gada konvencija par darba drošību un arodveselību</u>	25.08.1994	ratificēta
<u>C158 - 1982. gada darba attiecību izbeigšanas konvencija</u>	25.08.1994	ratificēta
<u>C160 - 1985. gada darba statistikas konvencija</u>	10.06.1994	ratificēta
<u>C173 - 1992. gada konvencija par darbinieku prasījumu aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā</u>	22.02.2002	ratificēta
<u>C180 - 1996. gada konvencija par jūrnieku darba laiku un kuģa apkalpes komplektēšanu</u>	13.01.2006	ratificēta
<u>C182 - 1999. gada konvencija par viskaitīgāko bērnu darba veidu aizliegumu.</u>	02.06.2006	ratificēta
<u>C183 - 2000. gada konvencija par maternitātes aizsardzību</u>	09.02.2009	ratificēta

(Apmeklējiet vietni: <http://www.ilo.org/ilolex/english/index.htm>, lai iegūtu papildu informāciju)

Annex 5c. ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work - Personal Protective Equipment (PPE: 1998)

Table 1. Personal protective equipment (PPE) appropriate for forestry operations

Parts of the body to be protected:	Feet	Legs	Trunk, arms, legs	Hands	Head	Eyes	Eyes/face	Hearing
PPE normally appropriate:	Safety boots or shoes ¹	Safety trousers ²	Close-fitting clothing	Gloves	Safety helmet	Goggles	Visor (mesh)	Ear muffs ³
Operation								
<i>Planting⁴</i>								
Manual	✓				✓ ⁵			
Mechanized	✓			✓				✓ ⁶
<i>Weeding/cleaning</i>								
Smooth-edged tools	✓				✓		✓	
Hand saw	✓				✓			
Chain-saw	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓	✓	✓	✓
Brush saw								
- with metal blade	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- with nylon filament	✓	✓		✓		✓		✓
Rotating knife/flail	✓		✓	✓				✓ ⁶
<i>Pesticide application</i>	To comply with those specified for the particular substance and application technique							
<i>Pruning*</i>								
Hand tools	✓ ⁹				✓	✓ ¹⁰	✓	
<i>Felling¹¹</i>								
Hand tools	✓		✓	✓ ¹²	✓			
Chain-saw	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓		✓	✓
Mechanized	✓		✓		✓			✓
<i>Debarking</i>								
Manual	✓			✓				
Mechanized	✓		✓	✓		✓		✓ ⁶
<i>Splitting</i>								
Manual	✓			✓		✓		
Mechanized	✓		✓	✓		✓		✓
<i>Extraction</i>								
Manual	✓			✓		✓ ¹³		
Chute	✓			✓		✓ ¹³		
Animal	✓			✓		✓ ¹³		
Mechanized								
- skidder	✓		✓	✓ ¹⁴	✓			✓ ⁶
- forwarder	✓		✓		✓			✓ ⁶
- cable crane	✓		✓	✓ ¹⁴	✓			✓ ⁶
- helicopter	✓		✓ ¹⁵	✓ ¹⁴	✓ ¹⁶	✓		✓
<i>Stacking/loading</i>								
	✓		✓	✓	✓			✓ ⁶
<i>Chipping</i>	✓		✓	✓	✓		✓	✓ ⁶
<i>Tree climbing¹⁷</i>								
Using a chain-saw	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓ ¹⁸	✓		✓
Not using a chain-saw	✓				✓			

Notes: * If pruning involves tree climbing above 3 m, a fall restricting device should be used. ¹With integrated steel toe for medium or heavy loads. ²Safety trousers incorporating clogging material, in hot climates/weather chain-saw leggings or chaps may be used. Safety trousers and chap contain fibres that are inflammable and melt, and should

Table 1. Personal protective equipment (PPE) appropriate for forestry operations (cont.)

not be worn during fire-fighting. ³Ear plugs and ear valves not generally suitable for forestry because of risk of infection. ⁴For planting of chemically treated plants and for dipping of plants in chemicals see relevant section of Chapter 13. ⁵When planting spiny seedlings or chemically treated plants. ⁶When noise level at work position exceeds 85dB(A). ⁷Chain-saw boots with protective guarding at front vamp and instep. ⁸Cut-resistant material incorporated in the back of the left hand. ⁹When falling branches are likely to cause injury. ¹⁰When pruning to a height exceeding 2.5 m. ¹¹Felling includes debranching and crosscutting. ¹²When using a handsaw. ¹³When extracting near unstable trees or branchwood. ¹⁴Only if manipulating logs; gloves with heavy-duty palm if handling wire choker rope or tether line. ¹⁵Highly visible colours. ¹⁶With chin strap. ¹⁷For required tree-climbing equipment see Chapter 15 of this code. ¹⁸Climbing helmets are preferable: if they are not available, safety helmets with chin straps may be used.

5c. pielikums. ILO Prakses kodekss attiecībā uz drošību un veselības aizsardzību meža darbos - individuālie aizsardzības līdzekļi (1998. g.)

1. tabula. Individuālie aizsardzības līdzekļi, kas piemēroti darbiem mežā

Aizsargājamās ķermeneņa daļas:	Pēdas	Kājas	Ķermenis, rokas, kājas	Plaukstas	Galva	Acis	Acis/seja	Dzirde
Parastie aizsardzības līdzekļi:	Darba zābakai vai apavī ³	Darba bikses ⁴	Piegūlošas drēbes	Cimdi	Drošības ķivere	Aizsargbrilles	Sejsegs (tīkliniņš)	Ausu aizsargi ⁵
Darbības								
<i>Stādišana⁶</i>								
Ar rokām	✓			✓ ⁷				
Mehanizēta	✓		✓				✓ ⁸	
<i>Ravešana/tirišana</i>								
Gludmalu instrumenti	✓			✓		✓		
Rokas zāģis	✓			✓				
Motorzāģis	✓ ⁹	✓	✓	✓ ¹⁰	✓	✓	✓	✓
Krūmgriezis								
- ar metāla asmeniņiem	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- ar neilona šķiedru	✓	✓		✓		✓		✓
Rotējošais nazis/sprigulis	✓		✓	✓				✓ ⁶
Pesticidiu pielietošana	Atbilstoši konkrētajai vielai un pielietošanas metodei paredzētajiem noteikumiem							
<i>Atzarošana*</i>								
Rokas instrumenti	✓ ¹¹			✓	✓ ¹²	✓		
<i>Ciršana¹³</i>								
Rokas instrumenti	✓		✓	✓ ¹⁴	✓			
Motorzāģis	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓		✓	✓
Mehanizēta	✓		✓		✓			✓
<i>Mīgošana</i>								
Ar rokām	✓			✓				
Mehanizēta	✓		✓	✓		✓		✓ ⁶

Piezīmes: *Ja atzarošanas nolūkā jākāpj kokos virs 3 metru augstuma, ir jāizmanto krišanu ierobežojoša ierīce.

³ Ar iestrādātu metālu purngalu vidējām vai lielām slodzēm.

⁴ Darba bikses ar aizsardzību pret iezāgēšanu. Darba bikses un stulmi satur šķiedras, kas var aizdegties un sakust, tāpēc tās nedrīkst nēsāt ugunsdzēšanas laikā.

⁵ Aizu aizbāžņi parasti nav piemēroti meža darbiem, jo pastāv risks iegūt infekcijas.

⁶ Ķīmiski apstrādātu augu stādišanai un augu mērcēšanai ķīmikālijās, skaņīt attiecīgo 13. nodaļas sadaļu.

⁷ Stādot dzelonaīnus stādus vai ķīmiski apstrādātus augus.

⁸ Ja trokšņu līmenis darba vietā pārsniedz 85 dB(A).

⁹ Zāgēšanas darbiem piemēroti zābaki ar aizsargājošu aizsegū purngalos un pacēlumā.

¹⁰ Necaurgriežams materiāls iestrādāts kreisās rokas cimda virspusē.

¹¹ Ja krūtoši zari var izraisīt traumas.

¹² Atzarojot augstāk par 2,5 metriem.

¹³ Ciršana ietver atzarošanu un sazāgēšanu.

¹⁴ Izmantojot rokas zāgi.

<i>Skaldīšana</i>						
Ar rokām	✓		✓	✓		
Mehanizēta	✓	✓	✓	✓		✓
<i>Treilešana</i>						
Ar rokām	✓		✓	✓ ¹⁵		
Slipne	✓		✓	✓		
Ar dzīvniekiem	✓		✓	✓		
Mehanizēta						
- balķu vilcējs	✓	✓	✓ ¹⁶	✓		✓ ⁶
- forvarders	✓	✓		✓		✓ ⁶
- trošu krāns	✓	✓	✓ ¹⁴	✓		✓ ⁶
- helikopters	✓	✓ ¹⁷	✓ ¹⁴	✓ ¹⁸	✓	✓
<i>Kraušana</i>	✓	✓	✓	✓		✓ ⁶
<i>Šķeldošana</i>	✓	✓	✓	✓		✓
<i>Kapšana kokos</i> ¹⁹						
Izmantojot motorzāģi	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓ ²⁰	✓
Neizmantojot motorzāģi	✓			✓		

Annex 6. Stakeholder issues relating to standard

Woodmark began consulting on this standard in November 2011. Comments will be responded to, and edits made to the draft standard as appropriate in response to comments made.

6. pielikums. Ieinteresēto pušu ietekme uz standartu

Woodmark uzsāka konsultācijas saistībā ar šo standartu 2011. gada novembrī. Komentāri tiks īemti vērā un vajadzības gadījumā tiks veiktas atbilstošas izmaiņas standarta projektā.

¹⁵ Treilējot netālu no nestabiliem kokiem vai koku zariem.

¹⁶ Tikai, ja tiek pārvietoti balķi; cimdi ar aizsargātu plaukstas daļu, ja tiek turēta no stieplēm savīta virve vai pīta saite.

¹⁷ Spilgtas krāsas.

¹⁸ Ar pazodes siksniņu.

¹⁹ Kokos kāpšanai nepieciešamo aprīkojumu skaitit šī kodeksa 15. nodaļā.

²⁰ Ieteicams lietot kokos kāpšanas ķiveres: ja tās nav pieejamas, var izmantot drošības ķiveres ar pazodes siksniņām.

Annex 7. Pesticides

FSC – Definitions and interpretations

FSC has adopted the following definitions of the terms ‘pest’ and ‘pesticide’, approved by the FSC Board of Directors in December 2005:

Pest: Organisms, which are harmful or perceived as harmful and as prejudicing the achievement of management goals or the desired yields or profits. Some pests, especially introduced exotics, may also pose serious ecological threats, and suppression may be recommended. They include animal pests, plant weeds, pathogenic fungi and other micro-organisms.

Pesticide: (including fungicide and herbicide) Any substance or preparation prepared or used in protecting plants or wood or other plant products from pests; in controlling pests or in rendering such pests harmless. (This definition includes insecticides, rodenticides, acaricides, molluscicides, larvaecides, fungicides and herbicides).

Chemicals listed on the next page are classed as “highly hazardous” and should not be used. The list is based Annex 1 and 2 from FSC Guidance Document (FSC-GUI-001: May 2007) on Implementation of the FSC Pesticides Policy (FSC-POL-30-601: December 2005). Chemicals within Class IA of WHO’s Extremely hazardous technical grade active ingredients in pesticides are indicated with a “*” and those within Class IB are indicated with “**”.

The FSC board committee may approve temporary exceptions. Revised lists will be published and circulated when necessary.

See www.fsc.org – for chemicals policy updates.

7. pielikums. Pesticīdi

FSC - definīcijas un interpretācijas

FSC ir pieņemusi šādas terminu „kaitēklis” un „pesticīds” definīcijas, ko apstiprinājusi FSC direktoru padome 2005. gada decembrī:

Kaitēklis: organismi, kas ir kaitīgi vai tiek uzskatīti par kaitīgiem un tādiem, kas kavē apsaimniekošanas mērķu sasniegšanu vai vēlamās ražas vai peļņas iegūšanu. Daži kaitēkļi, tāpat eksotiskie, arī var radīt nopietnus ekoloģiskus draudus, tāpēc tos ir ieteicams apkarot. Pie kaitēkļiem pieskaitāmi dzīvnieku parazīti, nezāles, patogēnās sēnītes un citi mikroorganismi.

Pesticīdi: (tostarp fungicīdi un herbicīdi). Jebkura viela vai preparāts, kas sagatavots un lietots augu vai koksnes, vai citu augu izcelsmes produktu aizsardzībai no kaitēkļiem; kaitēkļu kontrolei un, lai padarītu šādus kaitēklus nekaitīgus. (Šī definīcija ietver insekticīdus, rodenticīdus, akaricīdus, moluskicīdus, larvacīdus, fungicīdus un herbicīdus).

Nākamajā lapā minētās ķīmiskajās vielas klasificē kā „loti bīstamas” un tās nedrīkst izmantot. Saraksts veidots, pamatojoties uz FSC vadlīniju dokumenta (FSC-GUI-001: 2007. gada maijs) 1. un 2. pielikumu par FSC pesticīdu politikas īstenošanu (FSC-POL-30-601: 2005. gada decembris). Ķīmikālijas no PVO klasifikācijas 1.a klases, kas ir ārkārtīgi bīstamas aktīvās sastāvdaļas pesticīdos, apzīmē ar “*”, bet tās, kas ietilpst 1.b klasē, apzīmē ar “**”.

FSC valdes komiteja var apstiprināt pagaidu izņēmumus. Vajadzības gadījumā tiks publicēti un izplatīti pārskatītie saraksti.

Skat. vietni www.fsc.org, lai iegūtu informāciju par jaunumiem ķīmisko vielu politikā.

Name of chemical/

**Ķīmiskās vielas
nosaukums**

2-(2,4-DP), dma salt (= dichlorprop, dma salt)	DDT	Furathiocarb **	Pentachlorophenol **
2,4,5-T	Deltamethrin	Gamma-HCH, lindane	Permethrin
2,4-D, 2-ethylhexyl ester	Demeton-S-methyl	Heptachlor	Phenylmercury acetate *
3-Chloro-1,2-propanediol**	Diazinon**	Heptenophos **	Phorate *
Acrolein**	Dicamba, dma salt	Hexachlorobenzene *	Phosphamidon *
Aldicarb*	Dichlorvos**	Hexazinone	Propaquizafop
Aldrin	Dicofol	Hydramethylnon	Propetamphos
Allyl alcohol **	Dicrotophos**	Isoxaben	Propyzamide
Alpha-cypermethrin	Dieldrin	Isoxathion **	Quintozene
Aluminium phosphide	Dienochlor	Lamba-cyhalothrin	Simazine
Amitrole	Difenacoum*	Lead arsenate **	Sodium arsenite **
Atrazine	Difethialone*	Mancozeb	Sodium cyanide **
Azinphos-ethyl**	Diflubenzuron	Mecarbam **	Sodium fluoroacetate *
Azinphos-methyl**	Dimethoate	Mercuric chloride *	Sodium fluoroacetate, 1080
Benomyl	Dinotero	Mercuric oxide **	Strychnine **
Blasticidin-S**	Diphacinone*	Metam sodium	Sulfluramid
Brodifacoum*	Diquat dibromide	Metasystox	Sulfotep *
Bromadiolone*	Disulfoton*	Methamidophos **	Tebufenozide
Bromethalin*	Diuron	Methidathion **	Tebupirimfos *
Butocarboxim**	DNOC **	Methiocarb **	Tefluthrin **
Butoxycarboxim**	Edifenphos**	Methomyl **	Terbufos *
Cadusafos**	Endosulfan	Methoxychlor	Terbumeton
Calcium arsenate**	Endrin	Methylarsonic acid (monosodium methanearsenate, MSMA)	Terbutylazine
Calcium cyanide*	EPN *	Methylbromide	Terbutryn
Captafol*	Epoxiconazole	Mevinphos*	Thallium sulfate
Carbaryl	Esfenvalerate	Mirex	Thiodicarb
Carbofuran*	Ethifencarb **	Monocrotophos **	Thiofanox
Carbosulfan	Ethion	Naled	Thiometon
Chlordane	Ethoprophos *	Nicotine **	Toxaphene (Camphechlor)
Chlorethoxyfos*	Famphur **	Omethoate **	Triadimenol
Chlofenvinphos**	Fenamiphos **	Oryzalin	Triazophos
Chlormephos	Fenitrothion	Oxamyl **	Trifluralin
Chlorophacinone*	Fipronil	Oxydemeton-methyl **	Vamidothion
Chlorothalonil	Flocoumafen *	Oxyfluorfen	Warfarin
Chlorpyrifos	Fluazifop-butyl	Paraquat	Zeta-cypermethrin
Coumaphos**	Flucythrinate **	Parathion *	Zinc phosphide
Coumatetralyl**	Flufenoxuron	Parathion-methyl	
Cyfluthrin	Fluoroacetamide **	Paris green **	
Cypermethrin	Formetanate **	Pendimethalin	

Annex 8. Categories of High Conservation Value Forests (HCVF: Proforest toolkit)

A High Conservation Value area is the area of natural habitat required to maintain or enhance a High Conservation Value. A HCV area may be part of a larger habitat, for example a riparian zone protecting a stream that is the sole supply of drinking water to a community or a patch of a rare limestone-loving forest within a larger forest area. Elsewhere, the HCV area may be the whole of a habitat, for example a large forest management unit, when that forest contains several threatened or endangered species that range throughout the forest. Any habitat type – boreal, temperate or tropical, natural or modified by humans, can potentially be designated an HCV area, because HCV designation relies solely on the presence of High Conservation Values within the habitat. The Proforest Toolkit proposes the following categories: (see www.hcvnetwork.org for further information).

HCVF 1. Areas containing globally, regionally or nationally significant concentrations of biodiversity values (e.g. endemism, endangered species, refugia).

For example, the presence of several globally threatened bird species within a Kenyan montane forest.

.../.../.../.../.../Documents and Settings/inta/Local Settings/Temporary Internet Files/QMS/QMS Library/WM Standards ST/resolveuid/48f70b5ea3fc9f23e1a3397356acf70e

HCVF 2. Globally, regionally or nationally significant large landscape-level areas where viable populations of most if not all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance.

For example, a large tract of Mesoamerican flooded grasslands and gallery forests with healthy populations of Hyacinth Macaw, Jaguar, Maned Wolf, and Giant Otter, as well as most smaller species.

HCVF 3. Areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems.

For example, patches of a regionally rare type of freshwater swamp in an Australian coastal district.

HCVF 4. Areas that provide basic ecosystem services in critical situations (e.g. watershed protection, erosion control).

For example, forest on steep slopes with avalanche risk above a town in the European Alps.

HCVF 5. Areas fundamental to meeting basic needs of local communities (e.g. subsistence, health).

For example, key hunting or foraging areas for communities living at subsistence level in a Cambodian lowland forest mosaic.

HCVF 6. Areas critical to local communities' traditional cultural identity (areas of cultural, ecological, economic or religious significance identified in cooperation with such local communities).

For example, sacred burial grounds within a forest management area in Canada.

8. pielikums. Augstvērtīgu mežu kategorijas (HCVF Proforest toolkit)

Augstvērtīga meža teritorija ir dabiskais biotops, kuram ir jāsaglabā vai jāvairo augstvērtīga meža vērtības. Augstvērtīgs mežs var būt daļa no lielāka biotopa, piem., piekrastes zona, kas aizsargā ūdensteci, kura ir vienīgais dzeramā ūdens avots vietējiem iedzīvotājiem, vai lielākā meža masīvā sastopama retu sugu mežaudze, kam patīk augt ar kaļķi bagātā augsnē. Kādā citā reģionā visu biotopu var uzskatīt par AVM, piem., lielu meža apsaimniekošanas vienību, ja tās teritorijā atrodas vairākas apdraudētas vai izzūdošas

sugas. Par AVM var atzīt jebkura veida mežus - boreālos, mērenās vai tropu joslas, dabiskos vai cilvēka darbības ietekmētos, jo apzīmējums AVM attiecas vienīgi uz augstvērtīga meža vērtību klātbūtni. Starptautiskā augstvērtīgu mežu noteikšanas rokasgrāmata (Proforest Toolkit) piedāvā iedalījumu šādās kategorijās: (**sīkāka informācija www.hcvnetwork.org**).

AVM Nr. 1. Meža platībās atrodas vispasaules, reģionālā vai valsts mērogā nozīmīgas bioloģiskās daudzveidības vērtības (piem., endēmas, apdraudētas vai izmirstošas sugas).

Piem., Kenijas kalnu mežā sastopamas vairākas pasaulē apdraudētas putnu sugas.

AVM Nr. 2. Vispasaules, reģionālā vai valsts mērogā nozīmīgi lieli ainaviski vērtīgi mežu masīvi, kur sastopama lielākā daļa vai atsevišķos gadījumos visas šiem apstākļiem raksturīgo sugu dzīvotspējīgās populācijas to dabiskā izplatībā un koncentrācijā.

Piem., Centrāamerikas applūdušās pļavas un galeriju meži, kur sastopamas hiacintes makao papagaiļu, jaguāru, krēpjuvilkku un lielo ūdrus populācijas, kā arī liels skaits citu sugu.

AVM Nr. 3. Meža teritorijas, kas ietver retas, apdraudētas vai izķudošas ekosistēmas, vai atrodas tajās.

Piem., Austrālijas piekrastes rajonā atrodas reti sastopami saldūdens purvi.

AVM Nr. 4. Meža teritorijas, kas veic ekosistēmas pamatfunkcijas kritiskās situācijās (piem., aizsargā ūdensšķirtnes, nodrošina erozijas kontroli).

Piem., meži stāvās nogāzēs, kas aizsargā no lavīnām zemāk atrodošos ciematus Eiropas Alpos.

AVM Nr. 5. Meža teritorijas, kas ir nozīmīgas vietējo iedzīvotāju pamatvajadzību apmierināšanai (piem., iztīka, veselība).

Piem., galvenās medību vai lopu ganīšanas vietas vietējiem iedzīvotājiem kādā Kambodžas zemienes meža masīvā.

AVM Nr. 6. Meža teritorijas, kas ir vitāli svarīgas vietējās sabiedrības tradicionālās kultūras saglabāšanai (kultūras, ekoloģiskas, ekonomiskas vai reliģiskas nozīmes objekti tiek apzināti, konsultējoties ar vietējo sabiedrību).

Piem., sakrālas apbedījumu vietas, kas atrodas apsaimniekojamo mežu teritorijā Kanādā.

GLOSSARY

Words in this document are used as defined in most standard English language dictionaries. The precise meaning and local interpretation of certain phrases (such as local communities) should be decided in the local context by forest managers and certifiers. In this document, the words below are understood as follows:

Biological diversity: The variability among living organisms from all sources including, inter alia, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are a part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems. (see Convention on Biological Diversity, 1992)

Biological diversity values: The intrinsic, ecological, genetic, social, economic, scientific, educational, cultural, recreational and aesthetic values of biological diversity and its components. (see Convention on Biological Diversity, 1992)

Biological control agents: Living organisms used to eliminate or regulate the population of other living organisms.

Chain of custody: The channel through which products are distributed from their origin in the forest to their end-use.

Chemicals: The range of fertilizers, insecticides, fungicides, and hormones which are used in forest management.

Criterion (pl. Criteria): A means of judging whether or not a Principle (of forest stewardship) has been fulfilled.

Customary rights: Rights which result from a long series of habitual or customary actions, constantly repeated, which have, by such repetition and by uninterrupted acquiescence, acquired the force of a law within a geographical or sociological unit.

Ecosystem: A community of all plants and animals and their physical environment, functioning together as an interdependent unit.

Endangered species: Any species which is in danger of extinction throughout all or a significant portion of its range.

Exotic species: An introduced species not native or endemic to the area in question.

Forest integrity: The composition, dynamics, functions and structural attributes of a natural forest.

Forest management/manager: The people responsible for the operational management of the forest resource and of the enterprise, as well as the management system and structure, and the planning and field operations.

Genetically modified organisms: Biological organisms which have been induced by various means to consist of genetic structural changes.

High Conservation Value Forests: High Conservation Value Forests are those that possess one or more of the following attributes:

- e) forest areas containing globally, regionally or nationally significant :
  - concentrations of biodiversity values (e.g. endemism, endangered species, refugia); and/or
  - large landscape level forests, contained within, or containing the management unit, where viable populations of most if not all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance
- f) forest areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems
- g) forest areas that provide basic services of nature in critical situations (e.g. watershed protection, erosion control)
- h) forest areas fundamental to meeting basic needs of local communities (e.g. subsistence, health) and/or critical to local communities' traditional cultural identity (areas of cultural, ecological, economic or religious significance identified in cooperation with such local communities).

Indigenous lands and territories: The total environment of the lands, air, water, sea, sea-ice, flora and fauna, and other resources which indigenous peoples have traditionally owned or otherwise occupied or used. (Draft Declaration of the Rights of Indigenous Peoples: Part VI)

Indigenous peoples: "The existing descendants of the peoples who inhabited the present territory of a country wholly or partially at the time when persons of a different culture or ethnic origin arrived there from other parts of the world, overcame them and, by conquest, settlement, or other means reduced them to a non-dominant or colonial situation; who today live more in conformity with their particular social, economic and cultural customs and traditions than with the institutions of the country of which they now form a part, under State structure which incorporates mainly the national, social and cultural characteristics of other segments of the population which are predominant." (Working definition adopted by the UN Working Group on Indigenous Peoples).

Landscape: A geographical mosaic composed of interacting ecosystems resulting from the influence of geological, topographical, soil, climatic, biotic and human interactions in a given area.

Local laws: Includes all legal norms given by organisms of government whose jurisdiction is less than the national level, such as departmental, municipal and customary norms.

Long term: The time-scale of the forest owner or manager as manifested by the objectives of the management plan, the rate of harvesting, and the commitment to maintain permanent forest cover. The length of time involved will vary according to the context and ecological conditions, and will be a function of how long it takes a given ecosystem to recover its natural structure and composition following harvesting or disturbance, or to produce mature or primary conditions.

Native species: A species that occurs naturally in the region; endemic to the area.

Natural cycles: Nutrient and mineral cycling as a result of interactions between soils, water, plants, and animals in forest environments that affect the ecological productivity of a given site.

Natural Forest: Forest areas where many of the principal characteristics and key elements of native ecosystems such as complexity, structure and diversity are present, as defined by FSC approved national and regional standards of forest management.

Non-Timber Forest Products (NTFPs): All forest products except timber, including other materials obtained from trees such as resins and leaves, as well as any other plant and animal products.

Other forest types: Forest areas that do not fit the criteria for plantation or natural forests and which are defined more specifically by FSC-approved national and regional standards of forest stewardship.

Plantation: Forest areas lacking most of the principal characteristics and key elements of native ecosystems as defined by FSC-approved national and regional standards of forest stewardship, which result from the human activities of either planting, sowing or intensive silvicultural treatments.

Principle: An essential rule or element; in FSC's case, of forest stewardship.

Silviculture: The art of producing and tending a forest by manipulating its establishment, composition and growth to best fulfill the objectives of the owner. This may, or may not, include timber production.

Succession: Progressive changes in species composition and forest community structure caused by natural processes (nonhuman) over time.

Tenure: Socially defined agreements held by individuals or groups, recognized by legal statutes or customary practice, regarding the "bundle of rights and duties" of ownership, holding, access and/or usage of a particular land unit or the associated resources there within (such as individual trees, plant species, water, minerals, etc).

Threatened species: Any species which is likely to become endangered within the foreseeable future throughout all or a significant portion of its range.

Use rights: Rights for the use of forest resources that can be defined by local custom, mutual agreements, or prescribed by other entities holding access rights. These rights may restrict the use of particular resources to specific levels of consumption or particular harvesting techniques.

TERMINU VĀRDNĪCA

Tekstā izmantotie termini atbilst to norādītajai nozīmei standarta angļu valodas vārdnīcās. Par atsevišķu apzīmējumu (piemēram, vietējā sabiedrība) precīzu nozīmi un interpretāciju vietējā kontekstā ir jālemj meža apsaimniekotājiem un sertificētājiem. Šajā dokumentā zemāk norādītos terminus saprot šādi:

Bioloģiskā daudzveidība: dzīvo organismu formu dažādība visās vidēs, tai skaitā sauszemes, jūras un citās ūdens ekosistēmās un ekoloģiskajos kompleksos, kuru sastāvdaļas tie ir. Bioloģisko daudzveidību aplūko ģenētiskajā, sugu un ekosistēmu līmenī. (skat. Bioloģiskās daudzveidības konvenciju, 1992. g.)

Bioloģiskās daudzveidības vērtības: bioloģiskās daudzveidības un tās komponentu raksturīgās, ekoloģiskās, ģenētiskās, sociālās, ekonomiskās, zinātniskās, izglītojošās, kultūras, rekreācijas un estētiskās vērtības. (skat. Bioloģiskās daudzveidības konvenciju, 1992. g.)

Bioloģiskie kontroles aģenti: dzīvi organismi, kurus izmanto, lai iznīcinātu vai regulētu citu dzīvo organismu populācijas.

Piegādes ķēde: meža produktu izplatīšanas ceļš no to izcelsmes vietas līdz patēriņtājam.

Ķīmiskas vielas: minerālmēsli, insekticīdi, fungicīdi un hormoni, kurus izmanto mežsaimniecībā.

Kritērijs: ir pārbaudes līdzeklis, lai noteiktu, vai (Forest Stewardship Council) principa prasības ir izpildītas vai ne.

Tradicionālās tiesības: tiesības, kas veidojušās ilgā laika periodā vienmēr atkārtojošos ieradumu vai paradumu rezultātā, dēļ tā ieguvušas likuma spēku noteiktā ģeogrāfiskā vai sociālā vidē.

Ekosistēma: ekosistēmu veido augu, dzīvnieku un mikroorganismu funkcionāli saistīta kopa un to nedzīvā vide, kura savstarpēji mijiedarbojas.

Izzūdošās sugas: sugas, kurām draud iznīkšana, un kuru skaita samazināšanās jau sasniegusi kritisko robežu.

Eksotiskas sugas: ieviestas sugas, kas attiecīgā apvidū nav vietējas vai endēmas.

Meža viengabalainība: dabiskam mežam raksturīgā struktūra, funkcijas un dinamika.

Meža apsaimniekotājs: persona vai organizācija, kas atbild par meža resursu pārvaldību un apsaimniekošanu, tostarp apsaimniekošanas sistēmu, plānošanu un darbību īstenošanu.

Ģenētiski modifīcēti organismi: bioloģiski organismi, kuros ar dažādām metodēm panāktas ģenētiski strukturālas izmaiņas.

Augstvērtīgi meži: augstvērtīgie meži nosakāmi pēc vienas vai vairākām šādām pazīmēm:

a) tajos atrodas vispasaules, reģionālā vai konkrētās valsts mērogā nozīmīgas

- bioloģiskās daudzveidības vērtības: (piem., endēmas, apdraudētas, izmirstošas sugas) un/vai

- lieli mežu masīvi, kas ietilpst vai kuros atrodas apsaimniekojamās platības, un kur sastopama lielākā daļa vai atsevišķos gadījumos visas šiem apstākļiem raksturīgo sugu dzīvotspējīgās populācijas to dabiskā izplatībā un koncentrācijā;

b) meža teritorijas, kas ietver retas, apdraudētas vai izmirstošas ekosistēmas, vai atrodas tajās;

c) meža teritorijas, kas veic ekosistēmas pamatfunkcijas kritiskās situācijās (piem., aizsargā ūdensšķirnes, nodrošina erozijas kontroli);

d) meža teritorijas, kas ir nozīmīgas vietējo iedzīvotāju pamatvajadzību apmierināšanai (piem., iztika, veselība) un/vai vitāli svarīgas vietējās sabiedrības tradicionālās kultūras saglabāšanai (kultūras, ekoloģiskas, ekonomiskas vai reliģiskas nozīmes objekti tiek apzināti, konsultējoties ar vietējo sabiedrību).

Zeme un teritorijas, kuras pieder pamatiedzīvotājiem: visi zemes, gaisa, ūdens, jūras, jūras ledāju, floras, faunas un citi vides resursi, kas tradicionāli piederējuši pamatiedzīvotājiem vai arī viņi tur dzīvojuši, vai tos izmantojuši. (Deklarācijas projekts par pamatiedzīvotāju tiesībām: VI daļa)

Pamatiedzīvotāji: „to cilvēku pēcnācēji, kas pilnīgi vai daļēji apdzīvojuši konkrētas valsts teritoriju laikā, kad atšķirīgas kultūras vai etniskas izcelsmes no citām pasaules vietām iekaroja un pakļāva viņus; apmetoties tur uz dzīvi vai citā veidā, panāca, ka pamatiedzīvotāji vairs nepārvalda savu teritoriju vai atrodas koloniālā situācijā. Šodien viņi dzīvo vairāk saskaņā ar savām īpašām sociālām, ekonomiskām un kultūras ieražām vai tradīcijām, nekā valsts pārvaldījumā, kuras daļā pašreiz atrodas. Valsts un tās institūcijas pārstāv

dominējošās iedzīvotāju daļas nacionālās, sociālās un kultūras intereses.” (ANO Darba grupas izstrādātā pamatiedzīvotāju definīcija)

Ainava: salikta ģeogrāfiskā struktūra, ko veido mijiedarbībā esošas ekosistēmas, kas radušās ģeoloģisku, topogrāfisku, augsnies, klimatisku, biotisku un cilvēka darbības ietekmju rezultātā.

Vietējie likumi: Likumi, kas ietver visas tiesiskās normas, ko pieņemušas tādas pārvaldes institūcijas kā departamenti, vietējās pašvaldības, tai skaitā arī tradicionālās tiesības.

Ilgtermiņa periods: laika periods, kas attiecas uz meža īpašnieka vai apsaimniekotāja apsaimniekošanas plānā definētajiem mērķiem, mežizstrādes intensitāti un apņemšanos pastāvīgi saglabāt teritorijā meža ekosistēmu. Attiecīgais laika periods var atšķirties atkarībā no apstākļiem un ekoloģiskā stāvokļa, un kalpo kā funkcija, kas palīdz noteikt, cik ilgs laiks nepieciešams konkrētai ekosistēmai, lai pēc mežizstrādes vai bojājuma ekosistēma atjaunotu tās dabisko struktūru un sastāvu, lai sasniegtu audzes gatavību vai atjaunotos iepriekšējā stāvoklī.

Dabiskās sugas: sugas, kas dabiski vairojas reģionā; sugas, kas ir endēmas konkrētajā teritorijā.

Dabiskie cikli: barības un minerālvielu aprite, kas rodas mijiedarbojoties augsnei, ūdenim, augiem un dzīvniekiem meža vidē un ietekmē konkrētās teritorijas ekoloģisko saglabāšanās spēju.

Dabiskie meži: meža teritorijas, kurās sastopamas daudzas no tādām ekosistēmas galvenajām iezīmēm un pamatelementiem kā sarežģītība, struktūra un dažādība, kā norādīts FSC apstiprinātajos nacionālajos un reģionālajos meža apsaimniekošanas standartos.

Nekoksnes meža produkti: visi meža produkti, kas nav koksne, ieskaitot citus materiālus, kas iegūti no kokiem, piemēram, sveķi un lapas, kā arī jebkuri citi augu vai dzīvnieku valsts produkti.

Citi meža tipi: meža teritorijas, kas neatbilst plantāciju vai dabisko mežu kritērijiem, un kuras ir īpaši definētas FSC apstiprinātajos nacionālajos un reģionālajos meža uzraudzības standartos.

Plantācijas: meža teritorijas, kurās nav sastopamas lielākā daļa no dabisko ekosistēmu galvenajām iezīmēm un pamatelementiem, kā norādīts FSC apstiprinātajos meža uzraudzības nacionālajos un reģionālajos standartos, un kas izveidotas sējot, stādot vai ar intensīvām mežkopības metodēm.

Princips: būtisks noteikums vai elements; FSC gadījumā būtisks meža uzraudzības nosacījums vai elements.

Mežkopība: meža un meža zemju ieaugšanas, augšanas, kompozīcijas, veselības un kvalitātes kontroles zinātne un māksla, lai sasniegtu īpašnieka izvirzītos mērķus. Tas var gan ietvert, gan neietvert koksnes iegūšanu.

Sukcesija: Pakāpeniskas izmaiņas sugu sastāvā un meža ekosistēmas struktūrā, ko laika gaitā izraisa dabiski (nevis cilvēka radīti) procesi.

Īpašumtiesības: likumīgi vai atbilstoši vispārpriņemtai praksei atzītas vienošanās, kuras noslēgušas personas vai personu grupas attiecībā uz īpašuma tiesībām un pienākumiem saistībā ar piekļuvi konkrētam zemesgabalam vai ar to saistītiem resursiem (piem., atsevišķiem kokiem, augu sugām, ūdenim, derīgajiem izrakteņiem utt.) un/vai to izmantošanu.

Apdraudētās sugas: sugas, kurām draud izmiršana tuvākajā nākotnē.

Izmantošanas tiesības: meža resursu izmantošanas tiesības, ko nosaka vietējās paražas, savstarpējās vienošanās, vai kuras noteicis pieejas tiesību turētājs. Šīs tiesības var iero bežot konkrētu resursu izmantošanu līdz noteiktam patēriņa līmenim vai noteiktiem mežizstrādes veidiem.

Woodmark Standard Adaptation Process		
FSC-Ref	FSC-STD-20-003 (v3.0)	
Woodmark procedure	PP-FM-001 Adaptation of Generic Standard	
Summary	In countries where there is no FSC-endorsed national standard Woodmark has adapted the Woodmark Generic Forestry Standard for the region / country.	
Amendments		
Date	Details	Author /Approved
November 2011	Standard developed by harmonising the Woodmark Generic Standard with the Draft FSC Latvian National Standard and the SCS Interim Standard for Latvia v2. A cross reference matrix has been developed for each standard.	JM/LC
March 2012	Draft national FSC-Standard reviewed and incorporated	JM/LC
April 2013	Amended 6.2.3i, 6.3.8 and 6.3.4 in line with FSC Latvian draft (2012; v2-4) and Cabinet regulations #935 and #940.	LC
May 2014	Added CITES species to Appendix 3	MDP / MR
October 2014	Changed criterion 6.2.5 from 7% to 10% in line with FSC comments surrounding the use of the draft Latvian Standard (final draft 20 sep 2013) emails from Pasi Meittenen, FSC IC, 14/2/14 and 13/10/14). Wording of criteria indicators 4.4.1 and 4.4.4 amended to more closely reflect the wording in the draft national standard under indicators 4.4.1 and 4.4.2	JM/MR
Review:		
	(e.g. Further review / comments received: (list))	
	(e.g. Amendments to FSC policies/standards meaning amendments to adapted Standard required: (list))	

Woodmark standarta pielāgošanas process		
FSC-Ref	FSC-STD-20-003 (v3.0)	
Woodmark procedūra	PP-FM-001 Vispārējā standarta pielāgošana	
Kopsavilkums	Valstīs, kurās nav FSC apstiprināta valsts standarta, Woodmark ir pielāgojusi izmantošanai reģionā/valstī Woodmark Vispārējos mežsaimniecības standartus.	
Grozījumi		
Datums	Piezīmes	Autors /Apstiprināts
2011. g. novembris	Standarts, tika izstrādāts, saskaņojot Woodmark Vispārējo standartu ar FSC Latvijas nacionālā darba grupas izstrādātā standarta projektu un SCS Pagaidu standartu Latvijai v2. Katra standarta salīdzināšanai tika izmantota pārskatāma tabula.	JM/LC
2012. gada marts	Pārskatīts nacionālais FSC standarta projekts un labojumi iekļauti standartā	JM/LC
2013. gada aprīlis	Atbilstoši FSC Latvijas standarta projektam (2012, v2-4) un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 935 un Nr. 940 grozīti punkti 6.2.3i, 6.3.8 un 6.3.4.	LC

	<i>(piem., Woodmark Vispārējais standarts pielāgots un publicēts tīmekļa vietnē)</i>	
Pārskats:		
	<i>(piem., turpmāka pārskatīšana/ saņemti komentāri: (saraksts))</i>	
	<i>(piem., grozījumi FSC politikā/standartos, kas nozīmē, ka nepieciešami grozījumi pielāgotajā standartā: (saraksts)</i>	